

www.skru.ac.th/skrujournal

ราชบัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

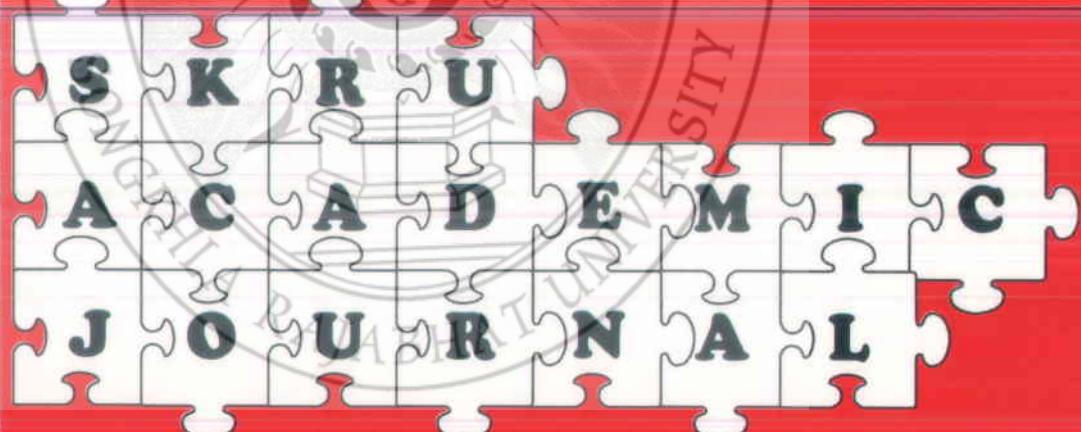
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

SKRU ACADEMIC JOURNAL

ISSN 1906-5000

ปี 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

Vol.7 No.2 July - December 2014

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

SKRU ACADEMIC JOURNAL

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557 Vol.7 No.2 July - December 2014

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัย และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ นักศึกษา ในสาขาวิชาต่างๆ
- เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สาขาวิชาต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น สังคมส่วนรวม และกระตุ้นให้เกิดการวิจัยการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

กำหนดออก

ปีละ 2 ฉบับ
ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

เจ้าของ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงาน

160 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขyreปช้าง
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 90000
โทรศัพท์ 074-336933 ต่อ 323
กด 13, 15
โทรสาร 0 7433 6940
Website : <http://www.skru.ac.th/skrujournal>

สถานที่พิมพ์

เทมการพิมพ์
24 ถ.รายภูร์อุทิศ 1 ซอย 4 อ.เมือง จ.สกลนคร
โทรศัพท์ 0 7431 2329
โทรสาร 0 7444 2389
www.tameprint@gmail.com

คณะกรรมการดำเนินการ

ที่ปรึกษา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ
ศาสตราจารย์อำนวย ยัสโยธา
รองศาสตราจารย์วรรณี ธรรมโชติ
รองศาสตราจารย์วราลิกษ์ นุทธเมธ
รองศาสตราจารย์ยาใจ ใจจันวงศ์ชัย
รองศาสตราจารย์อมรรัตน์ แมกโนรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประลักษณ์ ฤทธาภิรมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกวิท จิตบรรจง

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.วินัย ประลงพากณ์กาญจน์
ศาสตราจารย์ ดร.พวงเพ็ญ ศิริรักษ์
รองศาสตราจารย์กิตติ ตันไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเลิศ อาภาณุหัต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุดรีรัตน์ คงเรือง
อาจารย์สุกานดา จันทร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์นฤมล อัศวากेशมณี

พิมพ์ด้นฉบับ

นางสาวกรรณิการ์ เกศสุริยง
นางลักษณา อ่อนชนะด
นางสาวธรรศญา จุทอง

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี
รองศาสตราจารย์กิตติ
รองศาสตราจารย์ล้ำวน
รองศาสตราจารย์ยะใจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บูรณรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประลักษณ์
ดร.ชูตา

หัวนหนึ่ง
จิรพัฒนกุล
ตันไทย
เกยตรสุนทร
ใจวงศ์ชัย
ยิหมะ
ฉลากนาง
จิตรรักษ์ธรรม
ฤทธาภิรมย์
ประโมจนีย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บรรณาธิการวารสาร

การส่งเสริมการศึกษา เพื่อการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีศักยภาพ โดยการสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ด้วยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ตระหนักรถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต และความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน การสร้างปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างโอกาสอย่างเป็นธรรมให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยทางการศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นกัน บทความวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา จำนวน 4 บทความ ได้แก่ เรื่อง แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดย ผู้ชี้นำคิด ประธานาธิการ เรื่อง การพัฒนามนต์สื่อสื่อเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ดร.กร แทบทังษี เรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย วิชีสัน อ่านแบบบูรณาการของมอร์ด็อก(MIA) โดย เพียงฤทธิ์ เพหอักษร เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดกิปปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์และความสามารถในการคิดกิปปัญญาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร โดย อังคาร แทรดันนันท์ นอกจากนี้สังคมไทยยังประสบปัญหาสารเสพติดที่แพร่ระบาดอย่างแพร่หลาย ในแหล่งต่างๆ ไม่ว่าแม้แต่สถานศึกษา บทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย ฐานานาดย์ คงแก้ว เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติในการป้องกันสารเสพติดพร้อมๆ กับการเรียน ส่งผลให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองโดยไม่เพียงสารเสพติด บทความวิจัย เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา โดย พิพิยา ศิริ ได้ศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยการดำเนินงานที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ นับว่าเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ ท้ายเล่ม นำเสนอบทความวิชาการ เรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร โดย สุปัณณุศา สุนทรนนท์ ที่ได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและอิทธิพลของปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาองค์กรของประเทศไทยในอนาคต

กองบรรณาธิการจึงขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกฉบับ ที่ได้อนุเคราะห์บทความและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำจนบทความมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทางกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านผู้อ่าน จักได้ใช้ประโยชน์จากบทความอย่างคุ้มค่ามากที่สุดและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในสภาวะสังคมปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์นฤมล อัศวเกศมนี
บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สารบัญ

แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2	1
Model of Educational Communications and Technology Center for	
Education Network Center Under Pattani Primary Educational Service	
Area Office 2	
นักวิจิตต์ ปานการ	
การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม	
ในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	11
Development of the Electronic Book on the Unit of English Social and Cultures	
to Enhance English Reading Comprehension for Matayomsuksa I Students	
ราชกร เทพถั้งษ์	
การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	
โดยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก (MIA)	20
A Study of English Reading Comprehension of Matayomsuksa	
III Students by Using Murdoch Integrated Approach (MIA)	
เพียงฤทธิ์ เทพอักษร	
ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาที่มีต่อผล	
สัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์ และความสามารถในการคิดอภิปัญญา	
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร	31
The Effects of Cooperative Learning Activities Management Integrated with	
Metacognitive Thinking on Learning Achievement in the Topic of Comparative	
Quantities and Metacognitive Thinking Ability of Matayomsuksa IV Students	
of Suansri Wittaya School in Chumphon Province	
อังคาร์ เทพรัตนนันท์	
การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด สำหรับนักเรียนระดับ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	44
The Development of Activities package to Promote Life Skills	
in Prevention of Drug Abuse for Matayomsuksa 3 Students	
ฐานานาดย์ คงแก้ว	

สารบัญ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา 53
The Key Success Factors of Small and Medium Enterprises (SMEs)

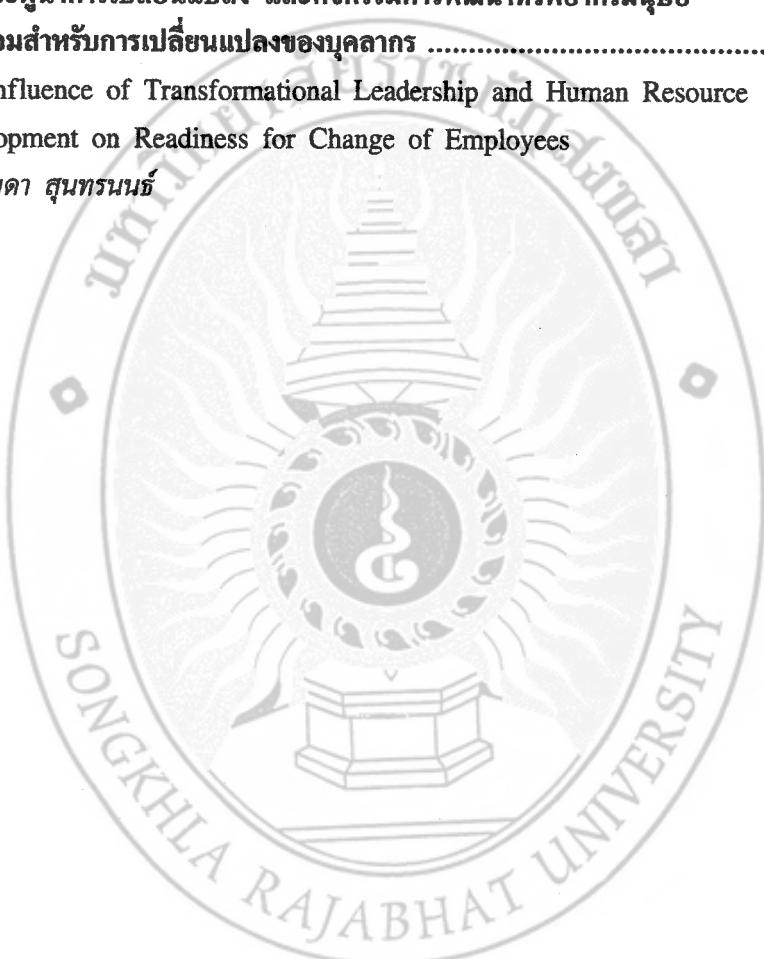
Entrepreneurs in Songkhla Province

พิทยา ศิริ

อิทธิพลของการผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร 65
The Influence of Transformational Leadership and Human Resource

Development on Readiness for Change of Employees

ธนีญญา สุนกรณ์

แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

Model of Educational Communications and Technology Center
for Education Network Center Under Pattani Primary Educational Service Area Office 2

ณัฐกิตติ์ ปานカラร^{1*}

Natthakit Pantaworn^{1*}

¹*นิติเดชปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี 11120

¹*Graduate Programmes Master of Education, School of Educational Studies,
Program in Educational Technology and Communications, Sukhothai Thammathirat
Open University, Nonthaburi, 11120

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : หมายเลขอโทรศัพท์ 08-9976-6639 และ E-mail : Ja_sak_@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 และ 3) นำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครู จำนวน 245 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 19 คน ซึ่งเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการและมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน รับรองต้นแบบขึ้นงาน มีความคิดเห็นทุกด้าน ได้แก่ นโยบาย รายละเอียด เงื่อนไขการนำไปใช้ และลักษณะทางสถาปัตยกรรม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research was aimed at 1) studying the need for educational communications and technology center for education network center under Pattani Primary Educational Service Area Office 2, 2) finding out opinions of experts about the center, and 3) proposing a model of the center .

The study results revealed that 22 school administrators, 245 teachers and 19 experts on educational communications and technology who were the population of the sample group needed

and educational communications and technology center for education network center at the high level ; all the experts approved the model of educational communications and technology center at the highest level; three experts accredited the draft of the center and agreed with the policy in all aspects: details, conditions of application, and architectural characteristics of the center at the high level.

Keywords : Model of Educational communications and Technology Center for Primary Education

บทนำ

ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีชื่อเรียกต่างกัน แต่ความหมายและหน้าที่เดียวกัน ได้แก่ ศูนย์สื่อการศึกษา หรือ Educational Media Center อาจเป็นคำใหม่สำหรับการศึกษาด้วย แต่เดิมเราใช้ชื่ออย่างอื่นเป็นศูนย์สื่อทัศนศึกษานิยม หรือศูนย์เทคโนโลยีการศึกษานิยม แต่ความหมายและกิจกรรมขององค์กร มีลักษณะเดียวกัน คือเป็นหน่วยงานวางแผน ผลิต และบริการสื่อการศึกษาและบุคลในระดับการศึกษาต่างๆ (ชัยยงค์ พระมหาวงศ์, 2546, น.959)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ได้มีการบริหารงานเป็นศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 9 ศูนย์เครือข่ายฯ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา เพื่อให้บริการ แก่โรงเรียนในเขตความรับผิดชอบอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งระบบ ส่งผลให้การพัฒนาการเรียน การสอนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ความมุ่งเน้นการรับผิดชอบด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาผู้เรียนทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ โดยให้บริการการศึกษาหลายรูปแบบในแหล่งเดียวกัน เพื่อให้บริการแก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้สนใจอย่างเหมาะสมสมกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งในปัจจุบันศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มี 9 ศูนย์เครือข่าย มีแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนยังไม่เพียงพอ และยังไม่มีหน่วยงานที่ให้บริการด้านสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังขาดความสะดวกในการใช้สื่อการเรียนการสอน มีปัญหาที่เกี่ยวกับการบริการของ ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา และ ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษายังขาดองค์ประกอบในการบริการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านต่างๆ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และพื้นที่ให้บริการที่เมื่อทางการ และความพยายามแก้ไขปัญหาจากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบจำลองการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในช่วง พ.ศ.2543 ถึง พ.ศ.2547 ได้แก่ อิสรา ทุมเสน (2547, น.บทคดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาที่เหมาะสมในเขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขนาด เพียงพุ่ม (2546, น.บทคดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบศูนย์วิทยบริการเครือข่ายสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา และทวีปัณณ์ วัฒนกุลเจริญ (2543, น.บทคดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอ รูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

โดยสรุปจากผลการวิจัย ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจึงมีส่วนความสำคัญในการสนับสนุน การเรียนการสอน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาต้องให้ความสำคัญและดำเนินการจัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และบริการสื่อเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการ วิจัยที่กล่าวมานี้สามารถนำผลการวิจัยมาเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์ เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ซึ่งศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา เป็นหน่วยงานใหม่และมีความรับผิดชอบงานที่แตกต่างด้านโครงสร้างองค์กรและการบริหาร ดังนั้นจึงควรมี แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่เหมาะสมจึงจะนำไปดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

จากสภาพปัจจุบันที่ ทำให้ไม่สามารถนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจากงานวิจัย ที่ผ่านมา ใน การใช้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ได้ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อนำเสนอแบบจำลอง ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 2 เพื่อความเหมาะสม และสอดคล้องกับองค์ประกอบของศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาแบบจำลองการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

2.3 เพื่อนำเสนอแบบจำลองการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,388 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 121 คน ครุภัณฑ์สอน จำนวน 1,267 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 19 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสังกัดศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) รวมทั้งสิ้น 267 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 22 คน กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่สายงานการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 245 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในส่วนที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนนี้ ได้มาโดยวิธีการหาตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Taro Yamane และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 19 คน ได้มาโดยผู้วิจัยคัดเลือกและเสนอรายชื่อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และแบบประเมินต้นแบบชั้นงานสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิร่วมต้นแบบชั้นงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินขั้นตอนดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ อันประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสังกัดศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 373 ชุด ได้รับคืนมา 267 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71.58 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นได้ดำเนินการดังนี้

3.1.1 การส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง กำหนดระยะเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากตัวแทนฝ่ายวิชาการโรงเรียน

3.1.2 การจำแนกข้อมูล จากแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาแล้ว แยกเป็นสัดส่วนตามกลุ่มตัวอย่างแล้วพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม

3.1.3 การแปลผลข้อมูล เพื่อนำผลไปสร้างแบบทดสอบสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟี่

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟี่ จำนวน 3 รอบ โดยส่งด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ให้เวลาในการตอบ 2 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และรอการส่งกลับทางไปรษณีย์ แปลผลข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ 1 นำไปเรียงเป็นแบบสอบถามมาตรฐานตามค่าเฉลี่ยแบบสอบถามในรอบที่ 2 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานและค่าพิสัยระหว่างค่าว่าใกล้ เมื่อครบกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และรอการส่งกลับทางไปรษณีย์ แปลผลข้อมูล รอบที่ 2 แสดงค่าทางสถิติค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างค่าว่าใกล้ จากนั้นส่งรอบที่ 3 ซึ่งเป็นข้อความเดิมเช่นเดียวกับรอบที่ 2 แต่เพิ่ม

การแสดงค่าทางสถิติ และคำตอบของผู้เชี่ยวชาญเองในรอบที่ 2 ตามผู้เชี่ยวชาญทั้งในรอบที่ 3 เพื่อทบทวนการตอบของตนเอง โดยส่งด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์และเก็บกลับโดยวิธีเดิม นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นต้นแบบชี้指南 คือ แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการประเมินต้นแบบชี้指南ของผู้ทรงคุณวุฒิ

การรวมข้อมูลจากข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นำข้อมูลจากการศึกษาดูงานและจากการศึกษาจากเอกสารต่างๆ พัฒนาเป็นต้นแบบชี้指南 พร้อมแบบประเมินต้นแบบชี้指南และหนังสือนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการนำเสนอสิ่งด้วยตนเองและการนำเสนอทางไปรษณีย์กำหนดระยะเวลาการประเมิน 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและการนำเสนอแบบไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล

4.1.1 ข้อมูลเบื้องต้น จากแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มผู้บัณฑิตสถานศึกษาและครุ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็นจากการใช้ค่าน้ำหนักเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

4.1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟี่ 3 รอบ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล รอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้นก็พัฒนาจากคำตอบดังกล่าว จัดสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญคืนแล้ว ผู้วิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควาอิทธิพล สร้างเมื่อแบบสอบถามที่ 3 โดยใช้ขอารามณ์เรียกแบบสอบถามที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควาอิทธิพล และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ตอบในแบบสอบถามที่ 2

4.1.3 ข้อมูลจากการประเมินต้นแบบชี้指南ของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยแบบสอบถามปลายเปิด โดยกำหนดข้อความแบบเลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้เขียนแสดงความคิดเห็นหรือตอบได้อย่างอิสระ ข้อมูลจากการประเมินต้นแบบชี้指南เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ใช้วิธีกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ การแปลผลข้อมูลใช้วิธีการเร้นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการคำนวณหาค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean- \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) ค่ามัธยฐาน (Median) และหาค่าพิสัยระหว่างควาอิทธิพล (Interquartile Range)

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งผลการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความเป็นไปได้เกี่ยวกับโครงสร้างด้านการบริหาร ด้านการบริการ ด้านวิชาการ และลักษณะทางสถาปัตยกรรมของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานีเขต 2 และตอนที่ 3 ผลการรับรองต้นแบบชี้แจงแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2

กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครุภัณฑ์ มีความต้องการแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกประเด็นอันได้แก่ (1) ด้านนโยบายของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2) ด้านประประโยชน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (3) ด้านประเภทของสื่อการสอนในศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (5) ด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน (6) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (7) ด้านบริการและการให้ความสะดวกของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ คือมีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษานั้นเป็นที่ต้องการของครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อร่วมการศึกษาไทยสู่อาเซียน ทั้งนี้จะต้องได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากองค์กรต่างๆ จากภาครัฐและภาคเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญความเป็นไปได้เกี่ยวกับนโยบาย ประโยชน์ ประเภทสื่อการสอน สถานที่ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ เจ้าหน้าที่ การบริหารและความสะดวก งบประมาณ และการประเมินศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกันมากที่สุดและมาก

ตอนที่ 3 ผลการรับรองต้นแบบชี้แจงแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ต้นแบบชี้แจงแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ผู้วิจัยได้สร้างต้นแบบชี้แจงแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ซึ่งมีสาระสำคัญแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 รายละเอียดแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีตตานี เขต 2 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนโยบาย ประโยชน์ประเภทของสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของ

ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เจ้าหน้าที่ การบริการและความสะดวก งบประมาณของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การประเมินศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตอนที่ 3 การนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไปใช้ และวิธีการนำไปใช้ และตอนที่ 4 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญเรื่องศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพในภาพรวมอยู่ในขั้นดีมาก รายละเอียดผลการรับรองมีดังนี้

ผลการประเมินตอนที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เกี่ยวกับนโยบายของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเห็นด้วยมาก จำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.67 (\bar{X} = 3.67)$ ได้แก่ ปรัชญาของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา วิสัยทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ปณิธานของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และพันธกิจของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ผลการประเมินตอนที่ 2 รายละเอียดของแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เป็นแบบจำลองที่ดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.92 (\bar{X} = 3.92)$ ได้แก่ ประโยชน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประเภทของสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การจัดทำสื่อการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การบริการ และให้ความสะดวกของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา งบประมาณของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การประเมินศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ผลการประเมินตอนที่ 3 เนื่องจากการนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยมาก จำนวน 2 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.67 (\bar{X} = 3.67)$ ได้แก่ ความเหมาะสมของเนื่องของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการรับรองต้นแบบชั้นงานเกี่ยวกับการนำไปใช้

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยมาก โดยประเมินจาก ตอนที่ 1 เกี่ยวกับนโยบายของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา เห็นด้วยมาก จำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.67 (\bar{X} = 3.67)$ รายละเอียดของแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นแบบจำลองที่ดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.92 (\bar{X} = 3.92)$ เนื่องจากการนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยมาก จำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับ $3.67 (\bar{X} = 3.67)$

ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานเทคโนโลยีทางการศึกษา มีชื่อเรียกแตกต่างกันหลายชื่อ ดังที่ ที่ราชบูรณะ เอกบุตร (2548, น.65) เช่น (1) ศูนย์วัสดุอุปกรณ์การศึกษา (2) ศูนย์โสตทัศนศึกษา (3) ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ (4) ศูนย์สื่อการศึกษา (5) ศูนย์บริการการศึกษา (6) ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาฯลฯ แต่มีความหมายโดยรวม คือศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หมายถึง สถานที่รวมรวมสื่อการสอน ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์

ที่จำเป็นต่อการศึกษา โดยมีการบริการ การผลิต การจัดเก็บ การจัดทำ การฝึกอบรม และการบริการข้อมูลทาง สารสนเทศและวิชาการอย่างมีระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครุผู้สอน ผู้เรียน และบุคคลทั่วไป ทั้งรายบุคคลและรายบุคคล เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายดังกล่าวทำให้เห็น ถึงความจำเป็นที่ต้องมีศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

จากผลการวิจัยเรื่องการนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีประเด็นควรนำมาอภิปรายดังนี้ ลักษณะเด่นของต้นแบบชั้นงาน แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ประกอบด้วย นโยบายของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประโยชน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประเภทสื่อการสอนของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา อาคารสถานที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การจัดทำสื่อการเรียนการสอนของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสาร การกำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสาร การกำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การบริการและการให้ความสะดวกของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสาร งบประมาณของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การประเมินศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ความเหมาะสมของเงื่อนไขของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การนำเสนอแบบจำลองไปใช้ และมีการสร้างแบบจำลองในลักษณะของสถาปัตยกรรมอย่างละเอียดเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในอนาคต ส่วนของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครุผู้สอน และใช้แบบสอบถามที่ถามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟี่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากการใช้เครื่องมือการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ สร้างแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ร่วมกับการศึกษาด้านค่าวิจารณ์หลักการ ทฤษฎี และผลการวิจัยที่ผ่านมา รวมถึงประสบการณ์จากการศึกษาดูงานจากศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยพบว่าก่อรุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครุผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 และก่อรุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้เห็นถึงความสำคัญ และมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องความต้องการและความสำคัญของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เห็นความสำคัญและเห็นสอดคล้องกันถึงความจำเป็นและความสำคัญของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาซึ่งตรงกับ กนกวรรณ สนธิธรรม (2551, น.15) ได้กล่าวโดยสรุปถึงความสำคัญของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ไว้ดังนี้ (1) เพื่อเป็นแหล่งรวมของสื่อการศึกษาทั้งหลาย สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน (2) เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการศึกษาอย่างกว้างขวาง และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (3) เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครุอาจารย์ นักเรียน และผู้สนใจทั่วไปเห็นความสำคัญของงานเทคโนโลยีทางการศึกษา และศูนย์

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (4) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการบริการวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น (5) เพื่อให้ข้อสนเทศ คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับสื่อทางการศึกษา และซัพยังค์ พระมหาวชิร (2554, น.15) กล่าวถึงความสำคัญ องค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นหน่วยกลางในการจัดระบบและออกแบบระบบ การผลิต การบริการ และการให้คำปรึกษาสื่อการศึกษาอย่างครบวงจร การพัฒนาบุคลากร และนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จากผลการวิจัยเรื่องการนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีประเด็นที่ควรนำ มาอภิปราย ดังนี้

1. นโยบายของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ปรัชญาของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา วิสัยทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ปณิธานของ ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และพันธกิจของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขับเคลื่อน การปฏิบัติงานของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้รับความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและครุภัณฑ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความเห็นสอดคล้อง กันในระดับมาก

2. รายละเอียดของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ประโยชน์ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประเภทของสื่อการเรียนการสอน อาคาร สถานที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การจัดทำสื่อการเรียนการสอน

2.2 บทบาทหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา

2.3 การบริการและให้ความสะดวกของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

2.4 งบประมาณของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

2.5 การประเมินศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

จากการสรุปผลได้รับคำตอบถึงความต้องการจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและครุภัณฑ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก

3. เนื่องจากการนำเสนอแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไปใช้ ได้แก่ ความเหมาะสมของเงื่อนไข ของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการรับรองต้นแบบชั้นงานเกี่ยวกับการนำไปใช้ จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและครุภัณฑ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามี ความเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก

4. ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 แสดงแบบด้านหน้า ด้านหลัง ด้านซ้าย และด้านขวา พื้นที่ภายในอาคาร หลังคา รูปตัดด้านหน้า ด้านข้าง โครงสร้างหลังคา และผังฐานราก เพื่อความ สะดวกในการนำไปใช้ในการดำเนินการก่อสร้างในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

- แบบจำลองที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอีนฯ ได้ด้วย
- แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่ได้จัดทำขึ้นนี้ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นฐานของหน่วยงานตามความเหมาะสม
- การก่อสร้างครรภ์ค่านึงสิ่งสภาพพื้นที่ วัฒนธรรม คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงควรมีห้องละหมาดอยู่ในอาคาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- ควรนำกระบวนการวิจัยในรูปแบบอีนฯ ในหลายรูปแบบมาใช้ในการวิจัย เรื่อง แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
- ควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้กับการจัดการศึกษาระดับอีนฯ เพื่อจะได้แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่เหมาะสมกับการใช้งานจริงที่สุด เช่น ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาระดับโรงเรียนทั้งโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสตามความเหมาะสม เพื่อจะได้แบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดในการใช้งานจริง หรือศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ให้บริการโรงเรียนในสังกัด
- การนำผลการวิจัยไปใช้ ควรค่านึงสิ่งสภาพพื้นฐานของแต่ละหน่วยงานที่มีอยู่เดิม เช่น พื้นที่ อาคารบุคลากร ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และอีนฯ ตามความเหมาะสม
- ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมในการนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ไปใช้กับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาทั่วประเทศ ว่าจะนำไปใช้ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สนธิวรรณ. (2551). ความต้องการศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรมวงศ์. (2554). ความสำคัญขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในเอกสารการสอนชุด วิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พีญาภรณ์ เอกบุตร. (2548). รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับสถานบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนราธ.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2543). การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาสา เพ็งพุ่ม. (2546). การศึกษารูปแบบศูนย์วิทยบริการเครือข่ายสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสรรา ทุมเสน. (2547). รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่เหมาะสมในเขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคม และวัฒนธรรม ในการพัฒนา
การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Development of the Electronic Book on the Unit of English Social and Cultures to Enhance
English Reading Comprehension for Matthayomsuksa I Students

ธชกร เพพสังข์^{1*}

Thachakorn Thepsung^{1*}

¹นิติศปริญญาโท ครุศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการและงานอาชีพ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*Graduate Programmes Master of Education, Teaching English for Academic
and Occupational Purposes, Suratthani Rajabhat University, Suratthani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : หมายเลขอโทรศัพท์ 08-4059-2249 และ E-mail : thachkorn@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เมริบันเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม อำเภอปากแพรก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แบบปรนัยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.2-1.0 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานใช้สถิติทดสอบที่ แบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ $83.55/82.80$ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73

คำสำคัญ : หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The purposes of this research were to develop an Electronic Book on the unit of English for Social and Cultures to enhance English Reading Skill and to compare the learning achievement between pretest and posttest of using an Electronic Book. The participants were 31 students of

Matthayom 1 Pakpraek Witthayakom School in the first semester of the academic year 2012 chosen by simple random sampling. The instruments of the research consisted of an Electronic Book on the unit of Social and Cultures, and 30 items for pre-test and post-test. Its difficult were 0.2-0.8. Its discriminating on indices between 0.2-1.0 and its reliability was 0.80. Analysis of data by mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The results of the research were as follows, The efficiency of An Electronic Book used in the study was 83.55/82.80, which was higher than the specified standard criteria of 80/80. The learning achievement after applying the electronic book was increased significantly at 0.05 level. The students' satisfaction towards using an Electronic Book was overall in high level with the mean was 4.46 and standard deviation was 0.73

Keywords : Electronic Book, English Reading Comprehension

บทนำ

ในยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาเป็นตัวกลางสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลหรือข่าวสารจากแหล่งหนึ่งไปสู่อีกแหล่งหนึ่ง เป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นภาษาระหว่างประเทศ (International Language) คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้หากมีความรู้ภาษาอังกฤษ และยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินธุรกิจด้วย ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งคนไทยเราในปัจจุบันนิยมเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งโรงเรียนและสถาบันต่างๆ ต่างก็ตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยการเปิดโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับการจัดการศึกษาของไทยกำลังก้าวไปสู่ความเป็นนานาชาติในระดับสากล อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นหนึ่งในสมาชิกสมาคมอาเซียน ซึ่งล้วนแล้วต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางอย่างเห็นได้ชัดมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ กำหนดไว้ว่า กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ 2544, น.1) ด้วยเหตุนี้ ภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ การอ่านนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านเป็นการรับประสัมการณ์พื้นฐานในการที่จะช่วยให้นุคคลรู้จักแก้ปัญหา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมากกว่าทักษะอื่น เพราะผู้เรียนไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ การอ่านจึงมีความสำคัญ นักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านจะประสบความสำเร็จในการศึกษา กล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญมากทักษะหนึ่งของการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะสำหรับนักเรียนในประเทศที่ภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นภาษาพูดโดยทั่วไปแล้ว การอ่านเป็นทักษะที่ฝึกฝนได้มากกว่าทักษะอื่นๆ เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัยเจ้าของภาษาเหมือนการฟังและการพูด ผู้อ่านสามารถอ่านได้ด้วยตนเอง ความสำคัญของการอ่านในสังคมที่มีวิทยาการเริ่มต้นใหม่ๆ เช่นในปัจจุบันมีมากจนกล่าวได้ว่า

คนที่ขาดความสามารถในการอ่าน ก็เหมือนคนที่ถูกจำกัดอยู่ในโลกแคบๆ เพราะความสามารถในการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ โดยเฉพาะการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้และวิทยากรใหม่ๆ มากกว่าภาษาอื่นๆ

นอกจากนี้ เสาลักษณ์ รัตนวิชช์ (2541, n.85) ยังให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับทักษะทางภาษาอื่นๆ ได้ง่ายกว่าด้านการฟัง การพูด และการเขียน เพราะผู้อ่านย่อมีเดิงเอาข้อมูลจากสิ่งที่อ่านเพื่อประยุกต์ในการสื่อสารกับผู้อื่นได้ ดังนั้นทักษะการอ่านจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เครื่องมือในการหาความรู้เพิ่มเติมในระดับสูงขึ้น แม้ว่าการศึกษาจะมีการใช้สื่อทางการเรียนรู้ที่ทันสมัยเพียงใด แต่เมื่อเทียบกับการอ่านแล้วก็ยังมีความสำคัญน้อยกว่า เพราะการศึกษาหาความรู้ด้วยการอ่านเป็นวิธีที่สะดวกและทำได้ภายในระยะเวลาอันสั้น เอกสารการอ่านหาได้ง่าย ผู้อ่านจะใช้เวลาได้อ่านก็ได้ สำหรับคนที่รักการอ่านนอกจากจะทำให้มีความรู้ความสามารถด้านการตีความ มีวิสัยทัคณ์ที่กว้างไกล และหล่อหลอมให้เป็นคนที่รับรู้แล้ว การอ่านยังนำความสุขมาสู่ผู้อ่านอีกด้วย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ทางเทคโนโลยีการศึกษาที่เป็นสื่อสำเร็จรูปยุคใหม่ (New Programmed Instructional Media) ชนิดหนึ่งที่มีการจัดระบบการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้อย่างดี ผู้อ่านสามารถอ่านและเรียนรู้เนื้อหาสาระได้ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล มีการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัดหรือข้อคำถามสำหรับผู้อ่านหรือผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากการโปรแกรมที่มีในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานรหัสวิชา อ21102 ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความเมื่อยท่อนขาจากการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะไม่เข้าใจในภาษาและมีผลทำให้ผลลัมภุคุณที่ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำลง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของประเทศไทยสุ ยังเสอเยีย (2542, n.68) ที่พบว่าความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนรู้ฐานล่าเชต กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนดเข่นเดียวกับการวิจัยของ อารี หลงสมบุญ (2542, n.85) และปียวารรณ ทองอนันต์วงศ์ (2548, n.5) พนักงานเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรู้ฐานล่าเชต ที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่นั้น มีผลลัมภุคุณที่ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด สาเหตุ และปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าในการฝึกอ่าน และอาจมีสาเหตุมาจากวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสม ดังคำกล่าวของ กานุจนา จันทะดวง (2542, n.54) ที่กล่าวว่าครูส่วนใหญ่ไม่สามารถนำเทคนิคหรือวิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ครูส่วนใหญ่มุ่งเน้นบรรยายไม่ว่าจะสอนทักษะใดก็ตาม ครูผู้สอนจะอ่านข้อความให้นักเรียนฟัง แล้วก็อธิบายคำศัพท์พร้อมกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ค่อนข้างยากไปจนจบบทเรียน แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ทำแบบฝึกหัดท้ายบท ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน นักเรียนไม่รู้จักวิธีที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ที่ได้รับ จึงก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสาวภา ฉะษะบุรากุล (2546, n.95) ที่กล่าวว่าวิธีการสอน และบรรยายศาสตร์ในชั้นเรียนที่น่าเบื่อไม่สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาการอ่านได้ เพราะขาดความตื่นตัวและไม่สามารถติดตามเรื่องที่กำลังอ่านได้

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 7 เรื่อง โดยผู้จัดยังคาดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบไปด้วยภาพเคลื่อนไหว เสียง ข้อความเพื่อสื่อถึงประกอบการเรียนการสอน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จะสร้างความเร้าใจให้นักเรียน เกิดความอยากรู้ ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน และทำให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีผลลัพธ์ที่ทางการอ่านสูงขึ้น และเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนภาษาอังกฤษในหน่วยการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อสังคม และวัฒนธรรม ในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม อำเภอตองสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 61 คน ซึ่งกำลังเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองได้มาโดยการใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 31 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเครื่องใช้ในการวิจัย ได้แก่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคม และวัฒนธรรมในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เล่มแบบทดสอบวัดผลลัพธ์ที่ทางการอ่านแบบปรนัย (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 50 นาที ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และแบบทดสอบความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและ การดำเนินเรื่อง ด้านภาพเสียงและการใช้ภาษา ด้านเทคนิคการออกแบบและการจัดการในบทเรียน จำนวน 15 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทดลองคุณภาพขั้นทดลองรายบุคคลและทดลองกลุ่มย่อย และนำไปแก้ไขปรับปรุงก่อน

นำໄไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบทดสอบผลลัพธ์แบบปรนัย (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ วัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สร้างขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบโดยการทำค่าดัชนีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.2 – 0.8 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.2 – 1.0 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.3 แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สร้างขึ้นแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของโครงสร้างคำถ้าและรูปแบบของภาษาและนำมายังวิเคราะห์

4. ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคณ อำเภอตอนสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 61 คน ซึ่งกำลังเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคณ อำเภอตอนสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 31 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ได้มาร้อยใช้เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.1 ตัวแปรในการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังต่อไปนี้ คือ

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาเพื่อสังคม และวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลลัพธ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาเพื่อสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.2 ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ในช่วงไมงสอนปกติวันละ 1 ชั่วโมง โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนใช้เวลา 1 ชั่วโมง จากนั้นเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 หน่วย การเรียนรู้ และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 18 ชั่วโมง

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (021102) ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551 ซึ่งใช้หน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วย 3 หน่วย ได้แก่

- หน่วยที่ 1 Education and Future Career
- หน่วยที่ 2 Shopping
- หน่วยที่ 3 Life at Home

4.4 สมมติฐานของการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาเพื่อสังคมและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ในการพัฒนาการอ่าน เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากแพรกวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31 คน ที่ผู้วัดปัจได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นมา มีประสิทธิภาพเท่ากับ $83.55 / 82.80$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ $80/80$ แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม สามารถใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 25.65 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 14.48 และผลต่างเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง มีค่าเท่ากับ 11.17 คะแนน แสดงว่าความสามารถในด้านทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษา อังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง (2) ด้านภาพเดิมและการใช้ภาษา และ (3) ด้านเทคนิคการออกแบบและการจัดการในบทเรียน ผลการวิเคราะห์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากทั้ง 3 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37, 4.44 และ 4.56 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยข้อที่ 1 พบร่วมกันหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและ วัฒนธรรม ในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลการหาค่า ประสิทธิภาพ $83.55/82.80$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ $80/80$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจทำให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ เสาหลักณ์ ภูษณสมบัติ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เรื่องนวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เรียน เมื่อจบบทเรียนแล้วทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดผลลัพธ์ทางการเรียนแล้ววิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าผลลัพธ์ทางการเรียนของครุที่เรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นนักเรียนยังสามารถตอบทวนหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ได้ตามความสนใจ และยังสามารถทำแบบฝึกหัดว่างเรียนทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ และผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

2. จากผลการวิจัยข้อที่ 2 พบว่าผลลัพธ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลลัพธ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เมื่อจากเนื้อหาเหมาะสมกับระดับ วัย และความสามารถของผู้เรียน เพาะภาษาและวัฒนธรรมต่างกัน ความสัมพันธ์ต่อกัน การเรียนภาษาอังกฤษในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจง่ายขึ้น ใน การสอนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่มีเนื้อหาเรื่องสังคมและวัฒนธรรมสอดแทรกซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับผู้เรียนโดยตรง และเป็นพื้นฐานของการอ่านภาษาอังกฤษ ด้านบริบททางด้านสังคมสำหรับผู้อ่านจะประกอบไป ด้วยวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานของผู้เรียน รูปแบบทางภาษา รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาและ การสอนอ่านในโรงเรียน ดังนั้นการสอนอ่านภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษา ต่างประเทศเบรียบเสมือนได้ว่าเป็นการสอนทางด้านวัฒนธรรมไปด้วย

ด้วยคุณสมบัติของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างเต็มที่ เมื่อการ สื่อสารกันแบบสองทาง ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับ Shand (2002) ได้ทำการศึกษา การผสมผสานซอฟต์แวร์นิทานอิเล็กทรอนิกส์ในการสอนฝึกฝนการเรียนรู้ ครุระดับชั้นประถมศึกษา ถูด้านครุศาสตร์ การจัดระบบและการบริหาร การศึกษาแนวโน้มที่แก้ไขความไม่สมดุลระหว่างบทบาทของผู้สอนและ ภูมิปัญญาส่วนเท็จ และการให้ความสำคัญกับการตัดสินใจของผู้สอนด้วยทักษะด้านการเลือกใช้และทำให้เกิดการ เรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบศึกษา 3 ประการ ที่กระตุ้นให้ผู้สอนประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์นิทาน อิเล็กทรอนิกส์กับแบบฝึกหัดในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกสนานและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ เด็กนักเรียน ทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความน่าสนใจ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและ เกิดองค์ความรู้ทำให้ผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

3. จากผลการวิจัยข้อที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียน ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ย 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก คือ ด้านเนื้อหาและการดำเนิน ร่อง พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ย 4.37 ด้านภาพ เสียง และการใช้ภาษา ผู้เรียนมีความพึงพอใจ เฉลี่ย 4.44 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก และด้านเทคนิคการออกแบบและการจัดการในบทเรียน เฉลี่ย 4.56 ซึ่งอยู่ ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบ

ไปด้วยภาพ แสง สี นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานเหมือนเล่นเกม ทำให้มีเกิดความเมื่อยหน่ายและดึงดูดความสนใจ สามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ พิสุทธา อารีรายณ์ (2549, n.178) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ถ้าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจ ต่อสื่อ จะเป็นผลทำให้ผู้เรียนยอมรับและตอบสนองการเรียนด้วยความเต็มใจ โดยการสนใจในการเรียนหรือการร่วมกิจกรรม ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถสนองความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนจนเกิดความพึงพอใจ

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม ใน การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายearที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ดวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31 คน ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นมา มีประสิทธิภาพเท่ากับ $83.55/82.80$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ $80/80$ แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม สามารถใช้แก่ปัญหาและพัฒนาผลลัพธ์ที่ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลลัพธ์ที่ทางการอ่านด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เท่ากับ 24.84 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 14.48 และผลต่างเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง มีค่าเท่ากับ 10.35 คะแนน แสดงว่าความสามารถ ในด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมและวัฒนธรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ด้านภาพเสียงและการใช้ภาษา และ ด้านเทคนิคการออกแบบและการจัดการในบทเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากทั้ง 3 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย $4.37, 4.44$ และ 4.56 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรฝึกทักษะพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียนก่อน เพื่อนักเรียนจะได้มีทักษะและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเหมาะสม

1.2 ต้องมีครุภัณฑ์สอนคอมพิวเตอร์คุณภาพดี แนะนำ ช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด เมื่อจากนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนด้วยตนเองในทุกขั้นตอน

1.3 ครุภัณฑ์สอนควรมีทักษะในการใช้และแก้ปัญหาโปรแกรม หากเกิดปัญหาระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ต้องสามารถแก้ไขปัญหาหรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้

1.4 ต้องขัดการติดตั้งฟังติดต่ออยู่กับเครื่อง เพื่อนักเรียนสามารถตอบโต้ด้วยการฟังได้

1.5 การเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์และรับผิดชอบในการศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง ดังนั้นควรมีการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีให้นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรสร้างสื่อต่างๆ เช่น วิดีทัศน์ และสไลด์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สื่อการสอนมีความน่าสนใจ

1.2 เพื่อนำหลักการไปใช้ประกอบการสร้างนวัตกรรมประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

1.3 ควรมีการวิจัยด้านเทคนิคการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่างๆ เช่น สี และ ขนาดตัวอักษรที่ใช้ในบทเรียน ภาพประกอบทั้งภาพพนิชและภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนเสียงประกอบที่ใช้ในบทเรียน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). หลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาณุจนา จันทะดวง. (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ. ศกนศร: โครงการผลิตเอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสกลนคร.

ปิยารัตน์ ทองอนันต์วงศ์. (2548). ผลการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ต็อก (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ประเทืองสุข ยังเสถียร. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 ในโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิสุทธิ อารีรัมภร์. (2551). การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เสาวภาค ฉะษะบุรุษ. (2546). วิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน อินโดไชน่า.

เสาวลักษณ์ ภูณลสมบัติ. (2545). ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องนวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. (2541). เอกสารคำสอนหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารี หลงสมบุญ. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Shand, C.J. (2002). Primary school teachers integrate electronic storybook software into their teaching/learning practices through addressing issue of pedagogy. Organization and management. Sydney: University of Western Sydney.

การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก (MIA)

A Study of English Reading Comprehension of Matthayomsuksa III Students
by Using Murdoch Integrated Approach (MIA)

เพียงฤทธิ์ เพพอักษร^{1*}

Phiengruthai Thepaksorn^{1*}

^{1*}นิติศิริกรฤทธิ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการและงานอาชีพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

^{1*}Graduate Programmes Master of Education, Teaching English for Academic
and Occupational Purposes, Suratthani Rajabhat University

*ผู้นับพื้นที่ประสานงาน : หมายเลขโทรศัพท์ 09-5531-7775 และ E-mail : kunkroozendai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก (Murdoch Integrated Approach) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน 023101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกแบบทดสอบบัดผลลัมกุทิททางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อ忙่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ความพึงพอใจ

Abstract

The purposes of this research were: to study the ability in English reading for comprehension of Matthayomsuksa III students before and after being taught by Murdoch Integrated Approach (MIA) and to study the students' satisfaction by Murdoch Integrated Approach.

The research sample was chosen by simple random sampling, consisted of 30 students of Matthayomsuksa III students of Aolukphachason School being enrolled in the first term of the 2013 academic year. The instruments of the experiment consisted of five lesson plans taught by Murdoch Integrated Approach pre-test and post-test of English reading for comprehension and a questionnaire was conducted after the completion of all the lessons. The data were analyzed by means, standard deviation and t-test dependent. The research result were the students' ability in English reading for comprehension after the learning was higher than that before at the significant level of 0.01 and the students' satisfaction taught by Murdoch Integrated Approach was at a high level.

Keywords : Murdoch Integrated, ApproachEnglish reading for comprehension satisfaction

บทนำ

ในปัจจุบันโลกเข้าสู่ในยุคโลกร้อน เทคโนโลยีด้านต่างๆ เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้อยู่ในสังคมโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันอยู่เสมอเพื่อการปรับใช้กับการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการพัฒนาตนของนักเรียนนั้น ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการแสวงหาความรู้และพัฒนาความคิด นั่นก็คือ ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่นักเรียนต้องมีเพื่อเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานที่เป็นสื่อกลาง ของการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนการเข้าถึงวิทยาการต่างๆ อันทันสมัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักรถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการติดต่อสื่อสารและการตอบสนองความเป็นภาษาสากลหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ระบุถึงความสำคัญมาตราฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดสาระเรียนรู้แกนกลาง ตลอดจนคุณภาพของผู้เรียนไว้ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประเทศไทย สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.1)

การอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ การอ่านเป็นการส่งเสริมให้คนมีความคิด ฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมก็จะเพิ่มพูน จนทำให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้ นอกจากนี้การอ่านยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคล ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และมีส่วนผลักดันให้สังคมเจริญก้าวหน้าไปได้เรื่อยๆ การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน ที่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะโอกาสในการใช้ทักษะการฟัง การพูด และการเขียนน้อยกว่าการอ่าน อีกทั้งการอ่านยังเป็น

เครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ช่วงสารเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์ ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเองได้ตลอดเวลา (มณีรัตน์ สุกโขติรัตน์, 2548, น.19)

จากประสบการณ์ในการสอน ซึ่งผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ จังหวัดกรุงศรีฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 พบว่าการทดสอบระดับชาติดัชน้ำหนักฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.53 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 27.43 pragmatism ค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง คิดเป็นผลต่างอยู่ที่ -0.90 นอกจากนี้ผลลัมกุทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ ปีการศึกษา 2555 ผู้เรียนมีปัญหาด้านการอ่านภาษาอังกฤษเนื่องจากไม่รู้ความหมายของคำศัพท์อีกทั้งมีความสามารถในการตีความหมายของประโยคความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านอยู่ในระดับน้อย ทำให้ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ (โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์, 2555, น.4) การที่ผู้เรียนส่วนมากขาดความสามารถในการอ่านอาจเป็นเพราะผู้สอนยังขาดวิธีการหรือเทคนิคที่เหมาะสม อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านเพิ่มขึ้น

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้เลิ่งเห็นความจำเป็นที่ต้องหาวิธีการและแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก (Murdoch Integrated Approach) หรือ MIA เป็นวิธีสอนที่น่าสนใจที่สุด เพราะเป็นวิธีการสอนที่คิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้พัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล้วนใหญ่จะเน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด ผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน (Facilitator) ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าใจหรือประสบปัญหาการเรียน การอ่านด้วยวิธีนี้ ผู้เรียนจะมีการอภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อแสดงความสามารถในการสื่อความหมาย ตลอดเวลา (นรินทร์ โพธิ, 2549, น.3-4) นอกจากนี้ การอภิปรายที่ใช้การอ่านโดยวิธี MIA ก็จะมีการผสมผสานทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งถูกถ่ายโอนข้อมูลให้อยู่ในรูปของตาราง แผนภูมิ กราฟ แผนที่ หรือเสนอในรูปของการเขียนอย่างอื่นที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการทักษะภาษา 4 ทักษะเข้าด้วยกัน (Murdoch, 1986, pp.9-15) ผู้วิจัยคาดหวังว่าหากนักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านตามขั้นตอนการสอนอ่านตามวิธีการดังกล่าวแล้ว จะทำให้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนพัฒนาขึ้นและสร้างค่านิยมการเป็นนักอ่าน ตลอดจนการฝึกให้ผู้เรียนไฝศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การปรับใช้ตามสภาพการณ์จริงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แผนการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 023101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 435 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 023101 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผนฯ ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก ที่สร้างตามแบบมาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 15 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อกผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมี 7 ขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

2) ศึกษาหลักสูตรคู่มือครุ มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก

4) สร้างแผนการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก

5) ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญอีกจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาหาความเที่ยง และความตรงของเนื้อหา โดยหากาด้วยความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) ตามประเด็น 5 ประเด็น

คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมด้านเวลา ความเหมาะสมของสื่อการสอน และความเหมาะสมด้านการวัดและการประเมินผลโดยมีเกณฑ์ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้ (ยุทธ ไกยวารณ, 2550, น.61)

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องตามประเด็นที่ต้องการวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องตามประเด็นที่ต้องการวัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้ไม่มีความสอดคล้องตามประเด็นที่ต้องการวัด

จากนั้นนำผลมาพิจารณา หากค่าของ IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อความนั้นมีความเที่ยงตรงตามประเด็นที่ต้องการวัด หากค่าของ IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อความนั้นใช้ไม่ได้ควรตัดทิ้งหรือแก้ไข

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้มาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้จัดได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน 9 ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารต่างๆ
- 3) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 4) กำหนดวิธีการวัดหรือวิธีการทดสอบโดยผู้จัดได้ออกแบบแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ
- 5) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัด เกี่ยวกับคำศัพท์ ไวยากรณ์ การแปลความ ขยายความ ตีความ และสรุปความ

6) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อลดความเห็นว่าข้อสอบแต่ละข้อสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้ (ยุทธ ไกยวารณ, 2550, น.61)

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้ไม่มีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

จากนั้นนำผลมาพิจารณา หากค่าของ IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำานนี้มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำานน์กับตัวชี้วัด และหากค่าของ IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำานน์ใช้ไม่ได้ควรตัดทิ้งหรือแก้ไข

7) ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8) นำแบบทดสอบที่แก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 023101 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

9) จัดทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจฉบับสมบูรณ์ จำนวน 30 ชุด เพื่อนำไปทดลองเริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน การสอน และด้านผู้สอน ในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากเอกสารต่างๆ และศึกษาแนวทางการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ (ล้วน สายยศ และ อังคลา สายยศ, 2543, น.66-116)

2) สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 20 ข้อ

3) กำหนดค่าหน่วยการให้คะแนน แบบวัดความพึงพอใจแต่ละข้อคำานดังนี้
ในกรณีข้อคำานหรือรายการเชิงนิมนาน

ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	พอใจระดับมากที่สุด
-----------------------------	---------	--------------------

ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	พอใจระดับมาก
-----------------------------	---------	--------------

ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	พอใจระดับปานกลาง
-----------------------------	---------	------------------

ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	พอใจระดับน้อย
-----------------------------	---------	---------------

ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	พอใจระดับน้อยที่สุด
-----------------------------	---------	---------------------

(บุญชุม ศรีสะอาด, 2545, น.67-71)

4) ตรวจสอบความตรงของข้อคำาน ก็จะนำแบบวัดความพึงพอใจให้ผู้เข้ามาทดลองจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำานกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้ (ยุทธ ไกยวารณ, 2550, น.61)

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำานนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำานนี้ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

จากนั้นนำผลมาพิจารณา หากค่าของ IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อความนั้นมีความเที่ยงตรงตามประเด็นที่ต้องการวัด หากค่าของ IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อความนั้นไม่ได้ควรตัดทิ้งหรือแก้ไข

5) ตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยนำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน ๐๒๓๑๐๑ โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน จำนวน 20 ข้อ

6) นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ ไปตรวจสอบคุณภาพเพื่อความเที่ยงของแบบวัดความพึงพอใจด้วยการใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟารอนบาก (Cronbach's Alpha Coefficient) (ยุทธ ไกยวารณ, 2550, น.61)

7) จัดทำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษฉบับสมบูรณ์ จำนวน 15 ข้อ จำนวน 30 ชุด เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้มีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แต่ละแผนใช้เวลาเรียนครั้งละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 15 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง และหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 17 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรพุทธศักราช 2551 ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเลือกหัวเรื่องการเรียนรู้เรื่องที่เหมาะสม สดคล่องกับการออกแบบกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะการอ่านและคัดเลือกเนื้อหาจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่เหมาะสมกับระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อหา 5 เรื่อง ดังนี้ คือ Inside The Great Wall, Healthy Foods, The Octopus, Practice Makes Perfect และ Disco Fever

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการ
ของเมอร์ด็อก

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจ ต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก (MIA) ของนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอ่าวลึกประชารัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผู้วิจัยได้นำเสนอผล ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 8.37 หลังเรียนเท่ากับ 18.80 เมื่อนำไปทดสอบค่าที่ (t - test Dependent) มีค่าเป็น -14.97 ซึ่งแสดงว่าคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐาน ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ด็อก เป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นนักเรียน เป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนลึกค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเต็มที่ นักเรียนมี ความสนใจ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและความรู้อย่างมีความหมาย ต่อตนเองด้วยขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นถามคำถามนำก่อนการอ่าน (Asking priming questions) เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะตั้งคำถาม หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้น และก่อให้เกิดการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน ก่อนที่จะอ่านเรื่องนั้นๆ เพากับว่าเป็นการโน้มน้าวให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่จะอ่านในโอกาสต่อไป การอภิปราย ร่วมกันเป็นกระบวนการคาดคะเนถ่วงหน้าว่าเรื่องที่จะอ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร คำถามนำยังช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดแรงขับ (Drive) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน นั่นคือการกระตุ้นผู้เรียนด้วยปัญหาที่ค้างไว้ ในใจผู้เรียน หลังการอภิปรายร่วมกันว่าลิงที่พวงตันเดากันไว้นั้นเป็นการเดาที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใด จึงเป็น

เรื่องที่ดีที่จะกระตุนให้ผู้เรียนเกิดแรงขับอย่างจะอ่านเพื่อหาคำตอบให้ตนเอง ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและคาดคะเนเรื่องที่อ่านได้ พอกลังเวลาอ่านจริงผู้เรียนทุกคนก็พยายามจะค้นหาคำตอบตามที่พูดคิดคำตอบไว้ล่วงหน้านั้น ตรงกับเรื่องที่จะอ่านหรือไม่

1.2 ขั้นทำความหมายของคำศัพท์ (Finding the meaning of vocabularies) สำหรับขั้นตอนนี้ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจว่าคำศัพทนั้นคืออะไรที่เป็นตัวปัจจัยความหมาย (Keywords) นั้น ผู้เรียนมีความเข้าใจถูกต้องแล้วหรือยังคำนึงคำศัพท์ของอาจารย์ความหมายแล้ว หรือคำนึงคำหากมีความหมายหลายอย่าง ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนสามารถหาความหมายคำศัพท์ที่กำหนดให้ในใบความรู้จากพจนานุกรม และสามารถเลือกความหมายของคำศัพท์ให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องมากขึ้น

1.3 ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the text) ผู้สอนแจกลงท่า่าน (The text) ให้ผู้เรียนอ่านตามเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งในเนื้อหานั้นจะแตกต่างกับเนื้อหาปกติคือ จะมีคำถามอยู่แทรกอยู่ในเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำนึงกับคำสรุปนามในเนื้อเรื่อง อันจะเป็นการกระตุนและส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านที่ดีอีกด้วย นอกจากจะทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจขึ้นแล้ว ยังจะช่วยทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความคิดตลอดเวลา และต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องโดยตลอดด้วย นอกจากนั้นยังพวนว่าจากการกระตุนผู้เรียนด้วยวิธีนี้ ผู้เรียนจะมีแรงขับในการเรียนรู้มากขึ้น เนื้อเรื่องและคำตามในเรื่องจะเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) การที่ผู้เรียนเขียนตอบคือ การตอบสนอง (Response) และได้รับแรงเสริม (Reinforcement) จากการเฉลยคำตอบในตอนหลัง ผลจากการศึกษาพบว่าなくเรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดแล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำนึงกับคำสรุปนามในเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง

1.4 ขั้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the text) เป็นขั้นที่จะใช้ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ดี คือ การให้ผู้เรียนเติมข้อความจากประโยคปลายเปิดที่ผู้สอนกำหนดให้ โดยผู้เรียนเขียนเติมประโยคเหล่านั้น ให้เป็นประโยคข้อความที่สมบูรณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน (A Sentence Completion Exercise) และการให้ผู้เรียนเติมข้อความนั้น ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าผู้เรียนจะไม่สามารถไปลอกประโยคจากเนื้อเรื่องมาตอบได้แต่หากผู้สอนคิดว่าความสามารถของผู้เรียนไม่สามารถที่จะใช้ภาษาและสำนวนของตัวเองได้ อาจจะแก้ไขโดยวิธีเลือกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (Main Idea) มาเป็นประโยคที่ให้ผู้เรียนเติมใจความสมบูรณ์แทนก็ได้ นอกจากเป็นการฝึกการอ่านแล้ว การเขียนของผู้เรียนก็ได้รับการพัฒนาด้วยพร้อมกับผลงานจากการศึกษาพบว่าなくเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดแบบปลายเปิดได้ โดยที่นักเรียนตอบคำตามหรือเติมข้อความได้สมบูรณ์โดยใช้ภาษาของตนเอง

1.5 ขั้นถ่ายโอนข้อมูล (Transferring information) เป็นขั้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนำความรู้ หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น อาจจะให้นำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ในรูปแบบตารางแผนภูมิ กราฟ หรือแผนที่ อย่างได้ย่างหนึ่ง ตามความเหมาะสมของข้อมูล หากผู้เรียนทำได้ก็ย่อมแสดงว่าผู้เรียนจับประเด็นสำคัญๆ ได้ กิจกรรมอย่างนี้น่าสนใจมากตามความคิดเห็นของเมอร์ด็อก ที่กล่าวว่า มันไม่ใช่แบบฝึกหัดทั่วๆ ไป แต่เป็นการกระตุนให้ผู้เรียนหาทางแก้ไขปัญหา ดังนั้นหากผู้สอนคิดว่าผู้เรียนเข้าใจและมีความรู้ในสิ่งที่อ่านแล้ว อาจให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในการเขียนแผนคำพูดก็ได้ หรืออาจเขียนในรูปภาพ อธินาย หรือแผนภาพ (Diagram) เป็นต้น กิจกรรมแบบนี้จะช่วยส่งผลต่อผู้เรียนถึงสองทาง คือพัฒนาความสามารถ

ในการอ่าน ซึ่งเป็นการสื่อสารจากคำพูดของผู้เขียนไปสู่ตัวหนังสือให้ผู้เรียนได้อ่าน และอีกด้านหนึ่ง คือช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนด้วย ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาเขียนใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น ตาราง แผนภูมิ รูปภาพ

1.6 ขั้นทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยค และเรียงโครงสร้างอนุจบท (Doing jigsaw exercise and paragraph structure) ในขั้นนี้ ผู้สอนให้ประโยชน์มาจำนวนหนึ่ง แล้วให้ผู้เรียนเรียงเรียงอนุจบที่ซึ่งนั้นก็คือ กิจกรรมการต่อชิ้นส่วน สำหรับกิจกรรมเนี่ยตามความคิดเห็นของเมอร์ดอค คิดว่ามีประโยชน์มากอย่างยิ่งทั้งเป็นการฝึกพูดและคิด ผู้เรียนต้องใช้สามารถอย่างมาก วิธีการคือผู้สอนเตรียมชิ้นส่วนของประโยคให้จำนวนหนึ่ง แล้วให้แต่ละกลุ่มพยายามต่อชิ้นส่วนต่างๆ ของประโยคเหล่านั้นให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ และเรียงประโยคเหล่านั้นตามลำดับที่ถูกต้องด้วยกิจกรรมการต่อชิ้นส่วนนี้ อาจจะให้ทำเป็นกลุ่มหรือทำเป็นรายบุคคลก็ได้ประโยชน์ที่ให้ต้องมีเรื่องได้เรื่องหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งและกิจกรรมนั้นๆ ก็เพื่อต่อประโยคให้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือรู้เรื่องที่เกิดขึ้น การนำข้อมูลของแต่ละคนมาต่อ กันต้องพูดและถามกัน แล้วพิจารณาเลือกข้อมูลมาต่อ กันให้เป็นเรื่องราวที่ถูกต้อง และตลอดระยะเวลาทำการ จะพบว่าผู้เรียนให้ความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนอย่างมาก ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนสามารถช่วยกันทำกิจกรรมการต่อชิ้นส่วนของประโยคและเรียงประโยคเหล่านั้นตามลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลังของเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง

1.7 ขั้นประเมินผลและแก้ไข (Evaluating andcorrecting) เป็นขั้นตอนการประเมินผลการเรียน ส่วนใหญ่ก็ทำกันอยู่เกือบทุกขั้นตอนแต่ในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลงานส่วนรวมอีกรอบหนึ่ง และให้การแก้ไข เกี่ยวกับเรื่องของภาษาเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานที่ดีแก่ผู้เรียนต่อไป ผลจากการศึกษาพบว่าผู้สอนประเมินผลการอ่านของผู้เรียน โดยตรวจสอบและแก้ไขใบงานจากแบบฝึกหัดประกอบการอ่าน ปรากฏว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง

ด้วยขั้นตอนดังกล่าว ทำให้ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนารี เธียราราดา (2549, น.น.ทคดย) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธี MIA ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลงานวิจัยของ นรินทร์ โพธิ (2549, น.น.ทคดย) ได้ศึกษาผลของการศึกษาทางผลลัมกุธ์ด้านการอ่านและความสนใจของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดอค กับวิธีสอนตามปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าผลลัมกุธ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษในแต่ละเรื่องที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดอค ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติมีผลลัมกุธ์ด้านการอ่านในแต่ละเรื่องก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยภาพรวมพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการอ่านหลังเรียนจะแตกต่างจากก่อนเรียนทั้ง 2 วิธี แต่มีเมื่อเปรียบเทียบคะแนนผลลัมกุธ์ทางการเรียนหลังเรียนของทั้งสองวิธี พนว่า�ักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดอค มีผลลัมกุธ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอค ผู้วิจัยพบว่าวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคเน้นการสอนแบบบูรณาการทักษะทั้ง 4 ทักษะ เข้าด้วยกัน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและ

การเขียน ตลอดระยะเวลาของการทำกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ และเป็นกิจกรรมที่มีการจัดการเรียนรู้จากสิ่งที่ง่ายไปทางสิ่งที่ยาก จึงเป็นปัจจัยอื้อต่อความเข้าใจในการอ่านทำให้ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอมมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคอยู่ในระดับมาก จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคทั้งโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 แสดงว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคเป็นวิธีการสอนอ่านที่ยึดหลักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำเอาความต้องการ ความรู้เดิมและความรู้ที่จะได้รับ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้วางแผน เตรียมอุปกรณ์ และค่อยให้คำปรึกษา เมื่อผู้เรียนมีปัญหา ผู้เรียนต้องดำเนินกิจกรรมด้วยตัวของผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอค มีการจัดกลุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จึงทำให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการกรุ่นและช่วยเหลือ พึงพาอาศัยกัน เกิดความสามัคคีและเกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างกันภายในกลุ่ม บรรยายกาศในการจัดการเรียนรู้ มีการถามตอบกันอย่างสนุกสนาน ไม่เครียด และผู้เรียนมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพล พะยอมแย้ม (2544, n.103) ที่ว่า การเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีหรือการมีกลุ่มเพื่อนเพื่อการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนตระหนักรึ่งความเป็นอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักที่จะช่วยเหลือเพื่อนๆ โดยเฉพาะด้านการเรียนและด้านการจัดการเรียนรู้ หรือสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันให้มากที่สุด ได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำงานกลุ่มมากขึ้น และทำให้รู้จักเพื่อนมากยิ่งขึ้น การแยกผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ผู้เรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยให้เหตุผลซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจากการที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการอ่านด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคและส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษผู้เรียนได้เคราะห์ค้ำ วิเคราะห์ประโยชน์ หรือเคราะห์เนื้อหา ฉะนั้นวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคอยู่ในระดับมาก

สรุป

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจ โดยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอค (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. ความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ในการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีสอนดังกล่าว เตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอน เช่น ในความรู้ น้ำตกภาพ แผ่นภาพแบบประเมิน แบบบันทึกคะแนน สถานที่ที่ทำการสอนตลอดจนบรรยายคำให้ເອົ້າและส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 การแบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มควรแบ่งนักเรียนให้คละความสามารถ คือ เด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน เพื่อนักเรียนจะได้ช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

1.3 การปฏิบัติกิจกรรมในใบความรู้ แบบฝึกหัด ครุครูให้เวลาทำให้เสร็จสิ้นในเวลาเรียนและแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบทันที

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการณ์ของเมอร์ดอค เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในทุกระดับช่วงชั้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอคในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ เมื่อจากวิชาดังกล่าวเป็นวิชาที่ผู้สอนสามารถเน้นการบูรณาการทักษะทางภาษาได้เช่นเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- นรินทร์ โพธิ. (2549). การศึกษาผลลัพธ์ด้านการอ่านและความสนใจของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดอค(MIA) กับวิธีสอนตามปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพศรี.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเมืองดัน (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน์ศรีนรินทร์วิโรฒมหาสารคาม.
- มนตรีตน์ สุกโถติรัตน์. (2548). อ่านเป็น : เรียนก่อน – สอนเก่ง. กรุงเทพฯ: นานมีบุคพับลิเคชั่น 48.
- ยุทธ ไวยวรรณ. (2550). การสร้างเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเรียนรู้กรุงเทพ.
- โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์. (2555). รายงานผลคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2555. ประจำปี: ผู้แต่ง. ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สุนารี เรียมราดา. (2549). การพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธี MIA. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนรินทร์วิโรฒ.
- สุรพล พะยอมแย้ม. (2544). จิตวิทยาทางการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Murdoch, G.S. (1986). A More Integrated Approach to the Teaching of Reading. English Teaching Forum, 34 (1), 9-15.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการเรียน
เรื่องปริมาณสัมพันธ์ และความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร

The Effects of Cooperative Learning Activities Management Integrated with Metacognitive Thinking on Learning Achievement in the Topic of Comparative Quantities and Metacognitive Thinking Ability of Mathayomsuksa Suksa IV Students of Suansri Wittaya School in Chumphon Province

อัจ才有 เทพรัตนันทน์^{1*}

Angka Teprattananan^{1*}

*นิสิตปริญญาโท แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

¹Graduate Programmes Master of Education, Program in Curriculum and Instruction School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University.

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : นายเลขไทรศัพท์ 08-7628-5276 และ E-mail : kme.angka@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลลัพธ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ (2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ และ (3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 78 คน ใน 2 ห้องเรียน ของโรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา (2) แบบทดสอบวัดผลลัพธ์ทางการเรียน และ (3) แบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีผลลัพธ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (2) นักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ (3) นักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบร่วมมือ การคิดอภิปัญญา ผลลัพธ์ทางการเรียน มัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were (1) to compare learning achievement of the students who learned from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking with that of students who learned from cooperative learning activities only; (2) to compare metacognitive thinking ability of the students who learned from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking with that of students who learned from cooperative learning activities only; and (3) to compare metacognitive thinking abilities of the students before and after learning from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking.

The sample consisted of 78 Mathayom Suksa IV students in two intact classrooms of SuanSri Wittaya School in Chumphon province during the second semester of the academic year 2012, obtained by cluster sampling. The research instruments were (1) learning management plans for cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking; (2) a learning achievement test; and (3) a metacognitive thinking inventory. Statistics used for data analysis included mean, standard deviation, t-test, and ANCOVA.

Research findings were as follows: (1) the learning achievement of the students who learned from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking was significantly higher than the counterpart learning achievement of students who learned from cooperative learning activities only at the .05 level; (2) metacognitive thinking ability of the students who learned from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking was significantly higher than the counterpart ability of students who learned from cooperative learning activities only at the 0.05 level; and (3) the post-learning metacognitive thinking ability of the students who learned from cooperative learning activities integrated with metacognitive thinking was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the 0.05 level.

Keywords : Cooperative learning, Metacognitive thinking, Learning achievement, Mathayomsuksa

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไม่เพียงแต่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้หันสนใจไปทางมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ การดูแลรักษา การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศและดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544, น.4) สาขาวิชางานวิชาชีพและอาชญากรรม สาขาวิชาเคมีที่ศึกษาเกี่ยวกับสารและสมบัติของสาร ปฏิกิริยาเคมีต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไปทางเคมี ภาคคำนวณและภาคปฏิบัติ ประทีป ปริหารัมย์ (2553)

ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสาขาวิชาเคมีสรุปได้ว่า วิชาเคมี คือ วิทยาศาสตร์สาขาหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสาร การเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นในองค์ประกอบของสารนั้นและกลไกของปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น วิชาเคมีได้วัดขนาดการมาจากการเข้าใจธรรมชาติ จึงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน มากมาย เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ าริ达 สริยากรณ์ (2552, n.1) ได้ให้ความหมายของวิชาเคมี สรุปได้ว่าวิชาเคมีจัดเป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับสมบัติ องค์ประกอบ โครงสร้างของสาร การเปลี่ยนแปลงของสาร การแยกและรวมสารให้เกิดเป็นสารใหม่และทำให้ทราบว่าสิ่งต่างๆ รอบตัวเราเชื่อมต่อกันได้อย่างไร จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าวิชาเคมีเป็นวิชาที่สำคัญสำหรับนักเรียน ซึ่งจะเดินต่อขึ้นไปเป็นกำลังหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ในอนาคตประเทศไทยกำลังจะประสบปัญหาด้านความรู้ในวิชาเคมี เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาเคมีของนักเรียนค่อนข้างต่ำ โดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานหรือ O-NET ที่พ布ว่าปี 2551-2553 คะแนนเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ประมาณ 30 คะแนน จากระดับคะแนนเต็ม 100 คะแนน และคะแนนความสนใจทางวิทยาศาสตร์หรือ PAT2 ซึ่งมีวิชาเคมีเป็นส่วนประกอบ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 90 คะแนนจากคะแนนเต็ม 300 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554, n.54-56) นอกจากนี้โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA ซึ่งเป็นการประเมินการใช้ความรู้หรือความสามารถในการคิด พ布ว่าปี พ.ศ.2552 ความรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติ อยู่ที่ตำแหน่งระหว่างอันดับที่ 47-49 จากทั้งหมด 65 ประเทศ และนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 42.8 รู้เรื่องวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าระดับพื้นฐาน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554, n.170) จากผลการประเมินจะเห็นได้ว่านักเรียนไทยขาดความรู้และความสามารถในการคิด ซึ่งมีผลต่อเนื่องไปยังการสอนต่างๆ และการเรียนวิชาเคมีในระดับที่สูงขึ้น ทำให้คะแนน O-NET และ PAT2 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ตลอดถึงกับผลการจัดการเรียนรู้วิชาเคมีของโรงเรียนสวนศรีวิทยา ปีการศึกษา 2554 พ布ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีร้อยละ 62.68 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 (โรงเรียนสวนศรีวิทยา, 2554, n.15) จากการสอบตามและวิเคราะห์การเรียนของนักเรียนในวิชาเคมี พ布ว่าเนื้อหาส่วนใหญ่ที่นักเรียนทำไม่ได้และได้คะแนนต่ำ คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการคิดคำนวณและการแก้โจทย์ปัญหาเคมี เนื่องจากต้องใช้ทักษะกระบวนการคิดหลากหลายขั้นตอน ต้องมีการคิดวิเคราะห์โจทย์ปัญหา เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ และสิ่งที่โจทย์ต้องการ ทำให้เมื่อนักเรียนอ่านโจทย์ปัญหาจะมีความรู้สึกห้อแท้และมองว่าเป็นเรื่องยาก ถ้าโจทย์ปัญหานั้นเกี่ยวกับการคำนวณ รวมทั้งวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจและครูไม่ได้สอนให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด ตลอดถึง กังหัน โรงน้ำทึบ (2554) ที่กล่าวว่าสารเหตุที่ทำให้นักเรียนคิดไม่เป็น เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ครูไม่ได้กระตุ้นให้นักเรียนคิดหากำตอบด้วยตนเอง ครูควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในห้องเรียนหรือคุยกับรายในห้องเรียน รวมทั้งควรให้นักเรียนลองพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและฝึกฝนกระบวนการคิด เพื่อแก้ปัญหาการที่นักเรียนไม่มีกระบวนการคิด ไม่มีกระบวนการเรียนรู้ ไม่ชอบเรียน ไม่ชอบค้นคว้าศึกษาด้วยตัวเองและไม่ชอบศึกษาเพิ่มเติม หลังเรียนจบ เป็นหน้าที่ของครูในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงในการสอนนักเรียน (สมบัติ การจนารักษ์พงศ์, 2545, n.4)

แจ่มจันทร์ วรรณภร์ (2546, น.80-81) ได้ศึกษาและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาเคมีที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา พบว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มและการทำงานเป็นทีมทั้งการใช้คำอ่านในการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด เป็นการสร้างองค์ความรู้ในแต่ละเรื่องที่เรียนให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้แก้ปัญหาด้านผลลัพธ์ที่ทางการเรียนวิชาเคมี ดังที่หันสัน จหันสันและสมิท (Johnson, Johnson and Smith, 1991, 12) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการห่วงโซ่นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและทำงานร่วมกัน โดยนักเรียนที่เก่งจะช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนกว่าทำให้เกิดความภาคภูมิใจ สำหรับนักเรียนที่อ่อนกว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ทำให้มีรู้สึกโดดเดี่ยวและรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ การเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถนำมาใช้ได้กับการเรียนทุกวิชาทุกระดับชั้น และจะมีประสิทธิผลยิ่งกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านการคิดแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลายและความร่วมมือในกลุ่ม (วัฒนาพร ระงบสุกช์, 2545, น.174) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลให้ผลลัพธ์ที่ทางการเรียนของสูงขึ้น (ทิศนา แซมมณี, 2556, น.101) สถาคล้องกับงานวิจัยของอรุณา คำประกอบ (2550, น.89) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีผลลัพธ์ที่ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและทักษะการทำงานร่วมกันสูงขึ้น นอกจากนี้ฟลาวเวลล์ (Flavell, 1979 ถังสิงใน พัทธ ทองตัน, 2545, น.10-11) กล่าวว่าการสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดทำได้โดยการให้นักเรียนรู้เท่าทันกระบวนการคิดของตนเองและเรียกทักษะกระบวนการคิดนี้ว่า “เมตากognิชันหรือกิปัญญา” อกิปัญญาเกี่ยวกับความคิดขั้นสูงที่นำมาใช้จัดการกิจกรรมคิดเพื่อกับและควบคุมการเรียนรู้ บุทธิวิธีการควบคุมการคิดจะช่วยให้กระบวนการแก้ปัญหาประสบผลสำเร็จได้ ถ้ามีกระบวนการรับรู้เกี่ยวกับการคิดของตน (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2544, น.161) จากการวิจัยของรองค์กุลธ์ ประเสริฐสุข (2554, น.68-69) พบว่ากิจกรรมคิดอกิปัญญาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาการคิดของนักเรียนได้ และทำให้นักเรียนมีผลลัพธ์ที่ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีผลเปลี่ยนความคิดและนำเสนอความคิดของตนเอง สามารถสอดแทรกการคิดอกิปัญญาซึ่งทำให้นักเรียนรู้เท่าทันกระบวนการคิดของตนเอง เพื่ออธิบายความคิดของตนเองให้สมาชิกในกลุ่มฟังได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอกิปัญญาจะช่วยแก้ปัญหาด้านผลลัพธ์ที่ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนและช่วยเพิ่มทักษะความสามารถในการคิดอกิปัญญาจะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดโจทย์แก้ปัญหาในวิชาเคมีได้ จึงได้นำแนวคิดเหล่านี้มาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เพิ่งเริ่มต้นในการเรียนวิชาเคมีและเลือกเนื้อหาเรื่องปริมาณลัพธ์พันธ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับการคิดคำนวณและการแก้ปัญหาในวิชาเคมี ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอกิปัญญาที่มีต่อผลลัพธ์ที่ทางการเรียน เรื่องปริมาณลัพธ์พันธ์และความสามารถในการคิดอกิปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านผลลัพธ์วิชาเคมี ทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดอกิปัญญา และนำทักษะกระบวนการคิดอกิปัญญาไปใช้ในการแก้ปัญหาทั้งในห้องเรียนและชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญา ระหว่างนักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียน จากการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

2. นักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาจะมีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

3. นักเรียนที่เรียนจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาจะมีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้นเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment research) ชนิดวัดก่อน และหลังการทดลอง มีกลุ่มเปรียบเทียบ (Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Group)

2. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 140 คน แบ่งเป็น 4 ห้องเรียน จัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องปริมาณสัมพันธ์ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ และแบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญาในการแก้ปัญหา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนสวนศรีวิทยา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ด้วยตนเอง

5.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ จำนวน 2 ห้องเรียน

5.3 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ และแบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญาในการแก้ปัญหาจำนวน 10 ข้อ

5.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติใช้เวลา 20 ชั่วโมง

5.5 เมื่อถึงสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนาน และแบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญาในการแก้ปัญหาจำนวน 10 ข้อ

5.6 คำแนะนำจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ และแบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญาในการแก้ปัญหาทั้งก่อนสอนและหลังการจัดการเรียนรู้แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

6.2 แบบวัดความสามารถในการคิดอภิปัญญา วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ความหมายของกลุ่มค่าที่ใช้ในการเล่นอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	S.D.	\bar{X}
กลุ่มทดลอง	38	9.55	28.89
กลุ่มควบคุม	40	9.55	21.15
ค่าเฉลี่ย	78	10.25	24.92

หมายเหตุ: การทดสอบสัมประสิทธิ์ด้วย $F = 0.84$; $df = 1,74$; $p = 0.36$
การทดสอบของเลอวีน $F = 0.08$; $df = 1,76$; $p = 0.79$

จากตารางที่ 1 กลุ่มทดลองจำนวน 38 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 28.89 ($S.D. = 9.55$) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 21.15 ($S.D. = 9.55$)

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ได้ผลการวิเคราะห์ท้ายตาราง 1 ดังนี้ 1) จากการทดสอบของเลอวีน (Levene's test) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 0.08$; $df = 1,76$; $p = 0.79$) แสดงว่า ความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน 2) การทดสอบอิทิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน พบร่วมกัน ($F = 0.84$; $df = 1,74$; $p = 0.36$) แสดงว่าข้อมูลไม่ผิดเนื่องจากข้อตกลงเบื้องต้น และสามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมต่อไปได้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
กลุ่มตัวอย่าง	1039.14	1	1039.14	12.34	0.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน	611.43	1	611.43	7.26	0.01
ความผิดพลาด(Error)	6317.25	75	84.23		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม พบร่วมกัน ($F = 0.84$; $df = 1,74$; $p = 0.36$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 7.26$; $df = 1,75$; $p = 0.01$) เป็นตัวแปรร่วมที่ควรมีการควบคุมในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบบอนเฟอร์นี

กลุ่ม i	กลุ่ม j	Mean diff	Std. Error	p
กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	7.32*	2.09	0.00 ^a

*ผลต่างของค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

^aค่าปรับแก้การทดสอบรายคู่ : สถิติทดสอบบอนเฟอร์นี

จากการที่ 3 ผลการทดสอบบนเฟอร์โโนนี พนว่ามีอิทธิพลแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 12.84$; $df = 1,75$; $p = 0.00$) แสดงว่าบันทึกเรียนทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ปรับแก้แล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ปรับแก้แล้ว

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยก่อนปรับแก้		ค่าเฉลี่ยที่ปรับแก้แล้ว	
	X	S.D.	X	Std. Error
กลุ่มทดลอง	28.89	9.55	28.68 ^a	1.49
กลุ่มควบคุม	21.15	9.55	21.36 ^a	1.45

*ค่าที่ได้จากการประมาณค่าตัวแปรร่วม: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน = 0.88

จากการที่ 4 จะเห็นว่าก่อนการปรับแก้ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเท่ากับ 28.89 และ 21.15 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ปรับแก้แล้ว มีค่าเท่ากับ 28.68 และ 21.36 ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างนักเรียนดังกล่าวที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	S.D.	X
กลุ่มทดลอง	38	2.07	10.97
กลุ่มควบคุม	40	2.17	7.70
ค่าเฉลี่ย	78	2.68	9.29

หมายเหตุ : การทดสอบสัมประสิทธิ์ทดสอบ

$$F = 0.20; df = 1,74; p = 0.66$$

การทดสอบของเลอวีน

$$F = 0.18; df = 1,76; p = 0.67$$

จากการที่ 5 กลุ่มทดลองจำนวน 38 คน มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียน เท่ากับ 10.97 ($S.D. = 2.07$) ซึ่งมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน ซึ่งมีความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียน เท่ากับ 7.70 ($S.D. = 2.17$)

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ได้ผลการวิเคราะห์ท้ายตารางที่ 5 ดังนี้ คือ 1) จากการทดสอบของเลอวีน (Levene's test) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความแปรปรวนของความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 0.18$; $df = 1,76$; $p = 0.67$) แสดงว่าความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน 2) การทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนกับความสามารถในการคิดอภิปัญญา ก่อนเรียน สรุปได้ว่าสัมประสิทธิ์ทดสอบหรือความชันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 0.20$; $df = 1,74$; $p = 0.66$) แสดงว่าข้อมูลไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น และสามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมต่อไปได้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
กลุ่มตัวอย่าง	215.58	1	215.58	48.77	0.00
ความสามารถในการคิดอภิปัญญาค่อนเรียน	11.83	1	11.83	2.68	0.11
ความคลาดเคลื่อน(Error)	331.54	75	4.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม พบร่วมความสามารถในการคิดอภิปัญญาค่อนเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 2.68$; $df = 1,75$; $p = 0.11$) แสดงว่าความสามารถในการคิดอภิปัญญาค่อนเรียนไม่ได้เป็นตัวแปรร่วม จึงใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มอิสระ (independent t-test) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อไป

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	X	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	38	10.97	2.07	6.80	0.00
กลุ่มควบคุม	40	7.70	2.17		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบร่วมนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียน จากการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมน้อมโดยเสริมการคิดอภิปัญญา

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการคิดอภิปัญญาของกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	X	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	38	5.21	2.06	13.87	0.00
หลังเรียน	38	10.97	2.07		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ : สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างก่อนและหลังเรียน = 0.23; p = 0.17

จากการที่ 8 กลุ่มทดลองจำนวน 38 คน มีค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 5.2105 (S.D. = 2.06) และ 10.9737 (S.D. = 2.07) ตามลำดับ และผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการคิดอภิปัญญา พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดอภิปัญญา ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์และความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนครวิทยา จังหวัดชุมพร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปริมาณสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนครวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยไม่เสริม การคิดอภิปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยไม่เสริม การคิดอภิปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เป็นตัวแปรร่วมที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แต่ดังให้เห็นว่า นักเรียนบางกลุ่ม มีความรู้ เรื่องปริมาณสัมพันธ์ ก่อนที่จะได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในห้องเรียน อาจเนื่องมาจากการเรียนก่อนนี้ได้ไปเรียนพิเศษ ล่วงหน้า หรืออาจจะอ่านหนังสือล่วงหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องควบคุม อิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของก่อนเรียนซึ่งเป็นตัวแปรร่วม และเมื่อจัดอิทธิพลจากตัวแปรร่วมออกไประบุว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ปรับแก้แล้วของนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา เท่ากับ 28.68 ส่วนนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติ มีค่าเท่ากับ 21.36 จะเห็นว่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ปรับแก้แล้วระหว่างสองกลุ่มน้อยลง และจากการณ์ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าไม่สูงมากนัก อาจเป็นเพราะ แบบทดสอบที่ใช้เป็นแบบอัตนัยที่กำหนดให้นักเรียนแสดงวิธีคิดอย่าง เป็นลำดับขั้นตอน ฉะนั้นถึงแม้นักเรียนจะคิดคำตอบข้อนั้นถูกต้อง แต่การแสดงวิธีคิดอาจไม่เป็นลำดับขั้นตอนหรือใส่ข้อมูลไม่ครบถ้วน ก็จะทำให้นักเรียนได้คะแนนไม่เต็มในข้อนั้นๆ หรืออาจจะเกิดจากความสะเพร่าในการคิดเลขของนักเรียนแต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีประสิทธิภาพสูง เพียงพอต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และกระบวนการแก้ปัญหา ในวิชาเคมี การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความคิดอภิปัญญา จัดทำให้นักเรียนรู้เท่าทันกระบวนการคิดของตนเอง มีการตระหนักรู้เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของตนเอง ตระหนักรู้เกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำ นักเรียนจะใช้ความคิดอภิปัญญาในการกระบวนการวางแผนแก้ปัญหา การกำกับระหว่างการแก้ปัญหา ตลอดจนการประเมินผลที่ได้จากการแก้ปัญหานั้นๆ เมื่อนักเรียนเกิดกระบวนการคิดและสามารถควบคุมกระบวนการคิดของตนเองได้ ก็จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามปกติ และเมื่อนำความคิดอภิปัญญา มาใช้กับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยให้นักเรียนได้นำเสนอ ความคิดของตนเอง และได้รับฟังความคิดของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดที่หลากหลาย ซึ่งช่วยเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการทดลองของสุขสันต์ บัวสาย (2551,

น.86-87) ที่ได้ศึกษาผลการสอนโดยวิธีสืบเสาะหาความรู้สอดแทรกเมตากองนิชั้นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเคมีเรื่องสมดุลเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาม จังหวัดสระบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอดแทรกเมตากองนิชั้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 74.22 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และยังสอดคล้องกับงานวิจัย 並將ค์ฤทธิ์ ประเสริฐสุข (2554, n.67-69) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาเมตากองนิชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องงานและพลังงาน โดยใช้กลวิธีเมตากองนิชั้น ซึ่งพบว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่เรียนโดยใช้กลวิธีเมตากองนิชั้นมีคะแนนความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.92 ของแบบทดสอบทั้งฉบับ และร้อยละ 72.50 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.48 ของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาระหว่างนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา กับนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา ที่เรียนไม่เป็นตัวแปรร่วมที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถในการคิดอภิปัญญา ก่อนเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา เพื่อกัน 10.97 ซึ่งไม่สูงเท่าที่ควรอาจจะเนื่องจากการคิดอภิปัญหานั้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาหนาในการพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะกระบวนการคิด โดยมีการให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหาอยู่เป็นประจำ แต่การวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลองไม่นานนัก ทำให้นักเรียนอาจไม่เกิดการคิดอภิปัญญาเท่าที่ควรและอาจจะมีผลมาจากการข้อคิดเห็น แหล่งที่ใช้ในการวัด เป็นของจากในปัจจุบันยังไม่มีข้อคิดเห็นและเกณฑ์การให้คะแนนการวัดความคิดอภิปัญญา ที่เป็นมาตรฐาน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะเห็นได้ว่า การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเกิดการคิดอภิปัญญาขึ้นได้ เนื่องจากกิจกรรมที่เสริมการคิดอภิปัญหานั้นเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ในอภิปัญญา ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการกำกับและการประเมินเมื่อนักเรียนก่อผิดนี้ใช้กระบวนการต่างๆ ใน การแก้โจทย์ปัญหาไปเรื่อยๆ ก็จะทำให้นักเรียนสามารถควบคุมความคิดของตนเองหรือทำให้นักเรียนเกิดการคิดอภิปัญญาขึ้นมา และเมื่อนักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนได้นำเสนองานความคิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก็จะทำให้นักเรียนมีความคิดอภิปัญญา ที่ดีขึ้นกว่านักเรียนก่อนที่เรียนแบบปกติ สอดคล้องกับ พัทช ทองตัน (2545, n.85-86) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการเรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้กลวิธีเมตากองนิชั้นต่อความสามารถในการแก้ปัญหาโจทย์วิทยาศาสตร์และต่อการพัฒนาเมตากองนิชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 30 คน คือ กลุ่มที่เรียนวิทยาศาสตร์โดยกลวิธีเมตากองนิชั้น และที่เรียนวิทยาศาสตร์แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบใช้กลวิธีเมตากองนิชั้นมีการพัฒนาเมตากองนิชั้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา พบร้านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการกำกับและการประเมินมีประสิทธิภาพสูงเพียงพอต่อการพัฒนาทักษะการคิดอภิปัญญาของนักเรียน นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอย่างสม่ำเสมอและฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเองอยู่เป็นประจำจะเกิดการพัฒนาทักษะการคิดอภิปัญญาทำให้คะแนนความสามารถในการคิดอภิปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และเป็นการชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการคิดอภิปัญญาที่สูงขึ้นเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ใช่เกิดจากการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับวินิจฉัย ไชยหันธ์ (2550, น.38-39) ที่ได้ศึกษาการใช้ยุทธศาสตร์เมตตาอุนิชั่นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคำเจริญวิทยาคม ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถใช้ยุทธศาสตร์เมตตาอุนิชั่นในการเรียนรู้ ในขั้นตอนการวางแผนการกำกับและการประเมินได้และสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประเสริฐสุข (2554, น.68) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ ผลลัมกุทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนามетตาอุนิชั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องงานและพลังงาน โดยใช้กลวิธีเมตตาอุนิชั่น ซึ่งพบว่าผลการพัฒนามетตาอุนิชั่นของนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70

สรุป

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญาที่มีต่อผลลัมกุทธิ์ทางการเรียนเรื่องปรมาณล้มเหลวนี้ และความสามารถในการคิดอภิปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร สรุปได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีผลลัมกุทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นักเรียนดังกล่าวที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเสริมการคิดอภิปัญญา มีความสามารถในการคิดอภิปัญญาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, (2544). หลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปี พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- แจ่มจันทร์ วรรณภร. (2546). การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเคมีที่ชัดเจน เป็น สุนทรียะ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ฤทธิ์ ประเสริฐสุข. (2554). ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ การพัฒนามетตาอุนิชั่น และผลลัมกุทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องงานและพลังงาน โดยใช้กลวิธี เมตตาอุนิชั่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิศนา แซมมณี. (2556). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธงชัย โรจน์กั้งสดาล. (2554). สอนนักเรียนให้คิดเป็น. สืบค้น 22 มีนาคม 2556, จาก: http://creativethailand.org/th/articles/article_detail.php?id=61.

ภาริตา สริยาภรณ์. (2552). กลุ่มแข่งขันสู่โลกเคมี. กรุงเทพฯ: ดรีม พับลิชชิ่ง.

ประทีป ปริทารัมย์. (2553). สรุปเคมี. สืบค้น 10 มีนาคม 2556, จาก: <http://kroobannok.com/blog/33026>

พัทธ ทองตัน. (2545). ผลของการเรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้กลวิธีเมตากองนิชั้นต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์และต่อการพัฒนาเมตากองนิชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้น จำกัด.

โรงเรียนสวนศรีวิทยา. (2554). รายงานผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนสวนศรีวิทยาปีการศึกษา 2553. ชุมพร: ผู้แต่ง.

วัฒนาพร ระจันทุกษ์. (2545). เทคนิคและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

วนิจฉัย ไชยขันธ์. (2550). การใช้ยุทธศาสตร์เมตากองนิชั้นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2554). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติชั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2553. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์

สมบัติ การจันทร์กพงศ์. (2545). เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด. กรุงเทพฯ: สารอักษร.

สุขสันต์ บัวสาย. (2551). ผลการสอนโดยวิธีสืบเสาะหาความรู้สอดแทรกเมตากองนิชั้นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีเรื่องสมดุลเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคารจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อรุมา คำประกอบ. (2550). ผลการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคเรียนร่วมกันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและพุทธกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

Johnson Johnson and Smith. (1991). Cooperative Learning: Increasing College. Higher Education Report No. 4. The George Washington University, Faculty Instructional Productivity.

การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Development of Activities package to Promote Life Skills in Prevention
of Drug Abuse for Matayomsuksa 3 Students

ฐานานุกรม คงแก้ว^{1*}

Tawanat Kongkaew^{1*}

¹นิสิตปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมิน มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

¹*Gruaduate Programmers Master of Education in Research and Evaluation, Graduate School,
Thaksin University, Meuang, Songkhla, 90000

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : หมายเลขอรหัสพท 08-7005-1058 และ E-mail : j2tawanat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างและหาประสิทธิภาพ ทดลองใช้และประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประภัสสรรังสิต โดยแบ่งออกเป็น 1) กลุ่มทดลองหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรม จำนวน 42 คน 2) กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 60 คน ได้แก่ กลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบ随即抽样 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบด้านความรู้ แบบสอบถามด้านทักษะการปฏิบัติตน แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันการเสพสารเสพติด และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางแบบวัดชี้

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย และแนวโน้มในด้านการแพร่ระบาด มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แนวทางในการป้องกันปัญหา คือ การเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมที่ดี 2) ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ $82.85/81.78$ 3) ความรู้ และเจตคติหลังเรียนของนักเรียนกลุ่ม ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธี การเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะการปฏิบัติตนพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่พบ ความแตกต่างภายในการกลุ่มที่ใช้ชุดกิจกรรมนี้ โดยทักษะการปฏิบัติตนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4) ชุดกิจกรรมมีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม ทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด

Abstract

The study was carried out to develop of the activities package, to establish baseline data, to construct and measure the effectiveness, as well as to experiment and evaluation of the activities

package to promote life skills in prevention of drug abuse for Matayomsuksa 3 students. 1) Try a sample activities package for the efficiency by 42 students. 2) trial of the activities package with 60 students, 30 students in experimental group, 30 students in the control group and selected using multi-stage sampling. The data were collected by means of the activities package, a test on life skills in prevention of drug abuse (in the aspects of knowledge, skills, and attitudes towards the activities), and a satisfaction survey. Mean, standard deviation, and factorial repeated measures ANOVA were then calculated. Generally, it was found that 1) the baseline data indicated that, the current problems of drug in Thailand and trend of infection which is increasing; and the way to solve the problems is to promote life skills for good behavior in prevention of drug abuse, 2) the activities package to promote life skills in prevention of drug abuse has efficiency at 82.85/81.78, 3) there was a statistically significant increase in the test results on the aspect of knowledge and attitudes of students taking part in the activities than their counterparts receiving only traditional instruction at the level of 0.05, but there was no difference in the aspect of skills between the two groups but there was found difference within experimental group after engaging show more improved skills than before and the great levels of satisfaction of activities package to promote life skills in prevention of drug abuse were reported by the students, finally, 4) the activities package to promote life skills in prevention of drug abuse had passed the efficient assessment.

Keywords : Activity package, Life skills in prevention of drug abuse

บทนำ

สถานการณ์ปัจจุบันยาเสพติด และแนวโน้มในด้านการแพร่ระบาด พบร่วมกันกับการนำด้วยรักษายาอุบัติห่าง 15-19 ปี มีสัดส่วนมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยสาเหตุที่เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อ่ายรอดเรื่วนี้ เกิดจาก การอยากรถด่องด้วยตนเองกับเพื่อนช่วง ส่วนสาเหตุจากปัจจัยทางครอบครัวอยู่ในลำดับหลัง และสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการใช้สารเสพติด

ในสถานศึกษาทั้งรัฐบาลและเอกชนประสบปัจจุบันการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในสังกัดอย่างมาก หากไม่เรียนดำเนินการป้องกันแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพก็จะเป็นอันตรายต่อเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ แม้จะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติด ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้วัยรุ่นมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์อื่นๆ เช่น การเสริมสร้างทักษะให้เกิดความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตลอดจนสามารถที่จะส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชนด้วย (สุมนาราษฎร์ ชวลดนิธิกุล, 2550, น.3)

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัจจุบันต่างๆ ในกลุ่ววัยรุ่นนั้นมีแนวคิดที่น่าสนใจคือ ทักษะชีวิต (Life skills) ขององค์การอนามัยโลก (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2540, น.7) ซึ่งได้กล่าวว่า แม้ว่าความรู้ เจตคติ และค่านิยม จะเป็นปัจจัยในการป้องกันพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัจจุบัน

และมีผลให้บุคคลเกิดแรงงูจิ ที่จะมีพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด แต่เราไม่สามารถคาดหวังว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีได้เสมอไป หากบุคคลนั้นขาดช่องทักษะที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลในการกระทำหรือจัดการเกี่ยวกับความต้องการหรือสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถ ที่จะป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

ในประเทศไทยได้มีการปรับองค์ประกอบทักษะชีวิตขององค์กรอนามัยโลกเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทยที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านและสับสนในด้านเจตคติและค่านิยม เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาวิธีการสอนของครู (กรมสุขภาพจิต, 2542, น.1) ใน การสอนทักษะชีวิต ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้ ที่เรียกว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 4 องค์ประกอบ คือ ขั้น ประสบการณ์ ขั้นการสะท้อนความคิดเห็นและอภิปราย ขั้นความคิดรวบยอด และขั้นการประยุกต์แนวคิด

การนำองค์ประกอบทักษะชีวิตของกรมสุขภาพจิตมาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติในการประเมินสถานการณ์ต่างๆ ประกอบการตัดสินใจ เเลือกวิธีการป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพสารเสพติดน่าจะ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันทางใจและสังคม ดำรงอยู่ในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ยั่วยุได้อย่างเหมาะสม ลดการแพร่ระบาดได้ ด้วยชุดกิจกรรมเป็นลักษณะของถือประสม โดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำชุดกิจกรรมไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้พบว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกลรุ่ง มาเม, ปิยารัตน์ จันทร์รักษ์, วสัย วงศ์, สมพร บัวเจนรัตนวงศ์ และสมศรี ชูเตชะ (2545, น.91-92) ได้พัฒนาชุดกิจกรรม การป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบร่วมนักเรียนที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมการป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบร่วมนักเรียนที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมการป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิต มีผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย และจิตพิสัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย โดยการลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมขณะใช้ชุดกิจกรรม พบร่วด้านพุติกรรมกลุ่ม และด้านผลงานนักเรียนในชุดกิจกรรมทั้ง 8 ชุด มีระดับคุณภาพดี และจากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะ ชีวิต พบร่วมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อรายการประเมินในแต่ละด้านอยู่ระดับเหมาะสมมากทุกด้าน สอดคล้องกับงาน วิจัยของ จันทร์เพ็ญ ไทยปาน (2547, น.90) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิต เรื่องยาเสพติดสำหรับ เยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมทักษะชีวิต เรื่องยาเสพติดมี ประสิทธิภาพ 80.31/81.94 และเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดพิษณุโลก มีความรู้และ เจตคติเรื่องยาเสพติดสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีทักษะเรื่อง ยาเสพติดสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นเฉพาะองค์ประกอบด้านทักษะ การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติในการป้องกันการเสพสารเสพติดไปพร้อมๆ กับการเรียน อาศัยหลักการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่มีความเหมาะสม ช่วยเร้าความสนใจ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตาม

ความสามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการสังauważความรู้ไม่เมื่อหันไป การเรียน และมีส่วนร่วมในการเรียน ผลจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของชุดกิจกรรม ความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาวัตถุกรรม ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยมีขั้นตอน ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาทำหน้าที่ วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย และแนวโน้มในด้านการ แพร่ระบาด คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ทักษะชีวิต 9 องค์ประกอบ หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม เนื้อหาเกี่ยวกับสารเสพติด รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาประสิทธิภาพ นำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องใน ขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด สำหรับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากโครงสร้างหลักสูตรการสอนทักษะชีวิตเพื่อ ป้องกันสารเสพติด ซึ่งแยกตามองค์ประกอบของทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อกำหนด ขอบเขตเนื้อหาในชุดกิจกรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยองค์ประกอบของแต่ละชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อชุดกิจกรรม คำชี้แจงประกอบชุดกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สาระ และถือการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ประสบการณ์ ขั้นที่ 2 การสะท้อนความคิดเห็นและอภิปราย ขั้นที่ 3 ความคิดรวบยอด ขั้นที่ 4 การประยุกต์แนวคิดและการประเมินผลการเรียนรู้ นำโครงสร้างชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบ คุณภาพเบื้องต้นด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรม โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและ การสอน และด้านจิตวิทยา ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 นำชุดกิจกรรมที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประวัติศาสตร์ จำนวน 3 คน โดยหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมได้เท่ากับ $75.93/74.44$

1.2 นำชุดกิจกรรมที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประวัติศาสตร์ จำนวน 9 คน โดยหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมได้เท่ากับ $82.59/80.37$

1.3 นำชุดกิจกรรมที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 3 คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประวัติศาสตร์ จำนวน 30 คน โดยหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมได้เท่ากับ $82.85/81.78$

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน โดยใช้แบบแผนกลุ่มไม่เท่าเทียมทดสอบก่อน-หลัง (Non - Equivalent Control Group Pretest - Posttest Design)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรม ซึ่งเกณฑ์การประเมินประกอบด้วย ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีมาตรฐานตามเกณฑ์ $80/80$ ความรู้ ทักษะการปฏิบัติดิน และเจตคติ ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย และแนวโน้มในด้านการแพร่ระบาด มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แนวทางในการป้องกันปัญหา คือ การเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ จันทร์เพ็ญ ไทยปาน (2547, น.33) ซึ่งกล่าวว่าทักษะชีวิตเป็นความสามารถ ต่างๆ ที่บุคคลพึงมี เป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีความล้ำพ้นและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และสามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ พฤติกรรมเมืองเบนหรือพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชนมักกระทำการตามที่สอน หรือตามการตัดสินใจของผู้นำกลุ่ม หรือตามความคิดเห็นตามจินตนาการของสมองชิกกลุ่ม โดยที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจอย่างเฉียบพลัน ภายใต้ แรงกดดันของกลุ่มเพื่อน ซึ่งหากวัยรุ่นหรือเยาวชนได้มีการฝึกทักษะการลือสาร เพื่อปฏิเสธ คัดค้าน เกราตอร์ง โดยเสนอทางเลือกใหม่ที่ดีกว่า และทักษะการอ่านรู้ไว้ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของกลุ่ม จะเป็นประโยชน์ในการยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงได้ นอกจากนี้ทักษะชีวิตทั้งหมดที่มีความสำคัญกับเยาวชนเป็นอย่างมาก ทำหน้าที่เป็นเหมือนภูมิคุ้มกันจากการประพฤติที่ไม่เหมาะสม

2. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พนว่าชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ $82.85/81.78$ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน $80/80$ ที่กำหนดไว้ ที่ปรากฏผล เช่นนี้เนื่องมาจากการผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมตามขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรม การทดลองใช้และการประเมินชุดกิจกรรม ดังที่ สุวิทย์ มูลค์ และอรทัย มูลค์ (2545, น.53-55)

ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม ให้มีการกำหนดเรื่อง หมวดหมู่เนื้อหาและจัดหน่วยการเรียนการสอนให้เหมาะสม กำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์การสอน กิจกรรมการเรียน การประเมิน และการนำไปประยุกต์ใช้ ของชุดกิจกรรม ในการสร้างชุดกิจกรรมจะต้องศึกษาเนื้อหาของวิชา เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมนัดกิจกรรมอย่างหลากหลายและนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 รายบุคคล จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก 9 คน และกลุ่มที่ 3 แบบกลุ่มใหญ่ 30 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน แต่ละกลุ่มนี้มีจำนวนเท่าๆ กัน หลังจากทดลอง หาประสิทธิภาพแต่ละกลุ่มได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองจริง เมื่อไปตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามที่ วารี เพ็งสวัสดิ์ (2545, น.42-45) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของนัดกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตพอยาว ถ้าหากนัดกรรมมีประสิทธิภาพถึงระดับที่กำหนดแล้ว ก็มีคุณค่านำไปใช้ได้ และมีคุณค่าแก่การลงทุนผลิตออกมานะ ซึ่งเมื่อผลิตนัดกรรมเสร็จแล้ว จะต้องนำนัดกรรมไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน คือ การทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเก่ง โดยทดลองกับเด็กอ่อนก่อน ทำการปรับปรุง แล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง และจึงนำไปทดลองกับเด็กเก่ง ทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน คละผู้เรียนทั้งเก่ง และอ่อนคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุง ทดลองกับผู้เรียน 40-100 คน คละผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อน คำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุง ซึ่งส่งผลให้ชุดกิจกรรมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการวิจัยการทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด พบว่า

3.1 ในด้านความรู้ นักเรียนมี คะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของวิธีการเรียนทั้งสองวิธี คะแนนการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าวิธีการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงขึ้น คะแนนสอบหลังเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนนสอบหลังเรียนในกลุ่มควบคุมสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนทั้งสองวิธีสามารถพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามเมื่อมีการเบรียบเทียบระหว่างกลุ่มและภายนอกกลุ่มแสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แม้ว่าวิธีการเรียนแบบปกติสามารถพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของผู้เรียนได้ แต่วิธีการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสามารถทำให้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดได้สูงขึ้นและสูงกว่าการเรียนแบบปกติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ของนักเรียนเป็นผล เนื่องมาจากการให้ความรู้เรื่องสารเสพติดและการป้องกันการแพรรับของสารเสพติดในชุมชนและสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นำปัญหาและสถานการณ์จากสภาพสังคมมาให้นักเรียนคิดหาวิธีแก้ปัญหา นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกันยกประจําปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิด กล้าพูดในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ความเข้าใจ และทำให้ได้รับความรู้ความคิดเห็นในแง่มุมอื่นๆ จากสมาชิกภายในกลุ่ม

3.2 ในด้านทักษะการปฏิบัติดน นักเรียนมี คะแนนทักษะการปฏิบัติดนก่อนเรียน (Pretest) ระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม มีทักษะการปฏิบัติดนเกี่ยวกับการป้องกัน การเสพสารเสพติดก่อนเรียนเท่ากัน ซึ่งมีความหมายสมใน การเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติดนเกี่ยวกับการป้องกัน การเสพสารเสพติดของวิธีการเรียน ทั้งสองวิธี คะแนนทักษะการปฏิบัติดนหลังเรียน (Posttest) ของกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าวิธีการเรียนทั้งสองวิธีไม่ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงทักษะการปฏิบัติดนเกี่ย ด้วย กับการป้องกันการเสพสารเสพติด คะแนนทักษะการปฏิบัติดนหลังเรียนในกลุ่มทดลอง สูงกว่าทักษะการปฏิบัติดน ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนนทักษะการปฏิบัติดนหลังเรียนในกลุ่มควบคุมสูงกว่าคะแนน ทักษะการปฏิบัติดนก่อนเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเมื่อการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม แสดง ให้เห็นว่าทักษะการปฏิบัติดนเกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเมื่อการเปรียบเทียบภายในกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการ ป้องกันการเสพสารเสพติดสามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของผู้เรียนได้ ทั้งนี้ เป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งกรมสุขภาพจิต (2544, น. 13) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experimental Learning) ว่า เป็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียน สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน ทำให้ เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ทำให้หายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ ผู้เรียนต้องทำ กิจกรรมตลอดเวลาไม่ได้นั่งฟังการบรรยายอย่างเดียว มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียน กับผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่างกว้างขวาง อาศัยการ สื่อสารทุกช่องทาง เช่น การพูดหรือการเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดการแลก เปลี่ยน การวิเคราะห์และสังเคราะห์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ เกมและ กรณีศึกษามาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิเสธ การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด เมื่อยุ่งในสถานการณ์ที่ไม่ง่บประสงค์

3.3 ในด้านเจตคติ นักเรียนมี คะแนนเจตคติก่อนเรียน (Pretest) ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่ม ควบคุมไม่แตกต่างกัน แสดงว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดก่อนเรียนเท่ากัน ซึ่งมีความหมายสมในการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติดนหลังเรียน (Posttest) ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าวิธีการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดทำให้นักเรียนมีเจตคติ เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงขึ้น คะแนนเจตคติหลังเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเจตคติก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนนเจตคติหลังเรียนในกลุ่มควบคุมสูงกว่าคะแนนเจตคติก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนทั้งสองวิธีสามารถพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับการป้องกัน สารเสพติดของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามเมื่อการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม และภายในกลุ่ม แสดงให้เห็นว่า เจตคติ เกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แม้ว่าวิธีการเรียนแบบปกติสามารถพัฒนา เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของผู้เรียนได้ แต่วิธีการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการ ป้องกันการเสพสารเสพติดสามารถที่จะพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดได้สูงขึ้นและสูงกว่า การเรียนแบบปกติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติของนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย

การให้นักเรียนวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการเสพสารเสพติด และมีการอภิปรายร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองที่ไม่ใช้สารเสพติด รวมทั้งการนำเสนอแนวทางในการป้องกันการเสพสารเสพติดทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สถานศึกษาและชุมชน ทำให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อพิษภัยของสารเสพติด ทั้งที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดเฉลี่ยวธรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยที่ความพึงพอใจเฉลี่ยนักเรียนมีค่ามากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อันเป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม ดังที่ เนื้อหอง นาอี (2544, น.22) ได้กล่าวถึงการเรียนด้วยชุดกิจกรรมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ช่วยให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน ฝึกการตัดสินใจและวางแผน ความรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายมากขึ้น สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้สอน เร้าความสนใจของผู้เรียน ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการสอนและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ วัย

4. ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรม เมื่อพิจารณาจากผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมแล้วผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 เกณฑ์ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ คือ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีมาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80 ความรู้ และเจตคติหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะการปฏิบัติตนพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างภายในการกลุ่มที่ใช้ชุดกิจกรรมนี้ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดอยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้เป็นไปตามเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

สรุป

1. ในการศึกษาชั้นมูลพื้นฐาน พบร่องสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย และแนวโน้มในด้านการแพร่ระบาด มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แนวทางในการป้องกันปัญหา คือ การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดี

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.85/81.78

3. ความรู้ และเจตคติหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติดสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะการปฏิบัติตนพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างภายในการกลุ่มที่ใช้ชุดกิจกรรมนี้ โดยทักษะการปฏิบัติตนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยที่ความพึงพอใจเฉลี่ยของนักเรียนมีค่ามากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ชุดกิจกรรมมีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันการเสพสารเสพติด ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะชีวิตในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติดน และเจตคติเพื่อป้องกันพฤติกรรมการเสพสารเสพติดของนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการนำนักเรียนเข้าร่วมในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน
2. ใน การจัดกิจกรรมกลุ่มโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้นักเรียน มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติดน และเจตคติในการป้องกันการเสพสารเสพติดนั้น ผู้สอนหรือวิทยากรที่ใช้ชุดกิจกรรม ควรมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อสามารถบริหารและจัดการเวลาให้มีความกระชับและเหมาะสม
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกัน การเสพสารเสพติด จึงควรมีการพัฒนารูปแบบหรือวิธีการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบท ในแต่ละชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2542). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์กรรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- ไกลรุ่ง นามี, ปิยวารรณ จันทร์รักษ์, วัย วรภ., สมพร บัวแจ่มรัตนวงศ์ และสมศรี ชูเทชะ. (2545). การพัฒนาชุด กิจกรรมการป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จันทร์เพ็ญ ไทยปาน. (2547). การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิตเรื่องยาเสพติด สำหรับเยาวชนสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เนื้อทอง นาเย. (2544). ผลการใช้ชุดกิจกรรมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการสอนโดยครุเป็นผู้สอน ที่มีผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- 瓜衣, เพียงสวัสดิ์. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สุวิรยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2540). แนวคิดทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ: กองป้องกันยาเสพติด สำนักงานฯ.
- สุมนามาลย์ ชาลิตนิธิกุล. (2550). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมการ เสพสารเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ müldam และอรทัย müldam. (2545). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: ก้าวพิมพ์.

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา
The Key Success Factors of Small and Medium Enterprises (SMEs)
Entrepreneurs in Songkhla Province

พิทยา ศิริ^{1*}

Phithaya Siri^{1*}

¹นิติศิลป์ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงการตลาด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

^{1*}Graduate Programmes Master of Business Administration, Program in Marketing,
Sukhothai Thammathirat Open University.

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : หมายเลขอุตสาหกรรม 08-9977-7997 และ Email : Pitty_7997@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา 2) ระดับความสำคัญของปัจจัยการดำเนินงานที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการดำเนินงานกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนการค้ากับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสงขลา จำนวน 6,513 คน (ข้อมูล ณ มีนาคม 2555) โดยตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9635 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์อ้างอ่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่าลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่าส่วนมากเป็นธุรกิจประเภทกิจการให้บริการ ผู้ประกอบการจำนวนมากมีประสบการณ์ในการทำธุรกิจไม่น้อยกว่า 10 ปี และไม่เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจ ซึ่งดำเนินธุรกิจแบบบุคคลธรรมดากลางๆ ไม่พนักงาน 1 – 15 คน โดยมีมูลค่าสินทรัพย์ถ้วน จำนวน 1 – 50 ล้านบาท ในส่วนระดับความสำคัญของปัจจัยการดำเนินงานที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดการและด้านการผลิต การบริการและการค้า ด้านด้านการตลาดให้ความสำคัญน้อยที่สุด อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการดำเนินงานกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่ามีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยการดำเนินงานมีผลทางบวกต่อความสำเร็จ ด้านประสิทธิภาพค่อนข้างสูงแต่มีผลทางบวกต่อความสำเร็จ ด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง

คำสำคัญ : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัจจัยสู่ความสำเร็จ จังหวัดสงขลา

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) Business characteristic of Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province (2) The operational factor levels that affected to the success of Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province (3) The relation between an operations and success toward the Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province.

The research population was 6,513 Small and Medium Enterprises (SMEs) Entrepreneurs who registered with Department of Business Development, Songkhla Province (Data from March 2012). The samples consisted of 400 people using multi-stage sampling. The instrument used for collecting data was questionnaire with reliability analysis and α confident at 0.9635. Statistical analyses were percentage, mean, standard deviation and simple correlation by Pearson.

The result of the research revealed as followings: (1) Overall business characteristic of Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province was service business with less than 10 years of business experience and they were not the members of business association however they did a business as an ordinary person business with 1- 15 employees and 1-50 million baht of fixed assets (2) The operational factor levels that affected to the success of Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province was affected at high level when considering in each aspects found that human resource management was affected at the highest level followed by management and production, services and trading although the marketing was affected at the lowest level (3) The relation between an operations and success toward the Small and Medium Enterprises (SMEs) entrepreneurs in Songkhla Province was had relatively with high correlation with significant at the 0.01 level, by the way, the operation factors affecting to a performance with positive success in high level but these was affecting to an economic with positive success in medium to high level.

Keywords : Small and Medium Enterprises (SMEs), The Key Success Factors, Songkhla Province

บทนำ

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลวันออกของภาคใต้ติดกับจังหวัดที่ 6 17-7 56 องศาเหนือลองจิจูด 100 01-101 06 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร อาณาเขตติดกับ

พิเศษเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

พิเศษตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา ปัตตานี รัฐคาดาร์ และรัฐเปอร์ลิสของมาเลเซีย
ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสตูล และจังหวัดพัทลุง

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดสงขลาทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางตอนใต้ เรียกว่า คาบสมุทรสิงห์พระ กับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกันโดยสะพาน ติ่มสุล่านท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็น ภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ สัญลักษณ์จังหวัดสงขลาเป็นรูปหอยสังข์ ขนาดพื้นที่ และประชากร มีพื้นที่ประมาณ 7,393.889 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,853,249 ไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศไทย และอันดับที่ 3 ของภาคใต้ มีประชากร ณ เดือนธันวาคม 2555 จำนวน 1,367,010 คน แบ่งเป็นเพศชาย 667,250 คน คิดเป็นร้อยละ 48.81 เพศหญิง 699,760 คน คิดเป็นร้อยละ 51.19 จำนวน ครัวเรือน 449,859 ครัวเรือน (สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา, มีนาคม 2556)

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญอย่างเด่นชัด ในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม (SMEs) ที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย การดำเนินธุรกิจ (SMEs) หมายถึงกิจการ อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) กิจการค้าปลีกและค้าส่ง (Wholesaling and retailing) และการบริการ (Service) โดยที่กิจการเหล่านี้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในธุรกิจของประเทศไทยมาตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน การประกอบ การของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้มีส่วนเกือบ hon อย่างสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทย โดยสร้างรายได้และจ้างงานอีกทั้งเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนในปี 2553 ประเทศไทยมีจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งสิ้น 2,924,912 ราย โดยร้อยละ 99.60 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 77.86 ของการจ้างงานรวมของประเทศไทย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 42.35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศและมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 28.40 ของมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและภัยคุกคาม พนักงานวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมมีจุดแข็งด้านความคล่องตัวยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์แวดล้อมที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความสามารถความเชี่ยวชาญด้านทักษะงานฝีมืองานบริการ (Craftsmanship & Hospitality) และด้านการผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย ในขณะที่มีจุดอ่อน ด้านการบริหารจัดการธุรกิจความสามารถในการพัฒนาสินค้าและบริการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ความสามารถ ในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการดำเนิน ธุรกิจและขาดโอกาสทางการตลาดและการเข้าถึงข้อมูลการตลาดเชิงลึก อย่างไรก็ตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ สมัยใหม่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมยังได้รับโอกาสจากนโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญและสนับสนุน สำหรับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบ ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญ ได้แก่ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีทางการค้าที่อาจ ก่อให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจสูงขึ้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกทั้งในมิติด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม)

ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดสระบุรีปี 2555 ขยายตัวในอัตราที่ลดลง ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวทำให้ราคายาน้ำมันดิบปรับตัวลดลง ส่งผลให้รายได้เกษตรและมีมูลค่าการส่งออกลดลง ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวชะลอตัวลงจากผลกระทบของเหตุการณ์ระเบิดในอำเภอหาดใหญ่ ส่งผลให้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนชะลอตัวลง ขณะที่ภาคการค้าสร้างและอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวดี ด้านอัตราเงินเพื่อขอเชื้อลองจากบ ank ปีก่อน โดยอัตราเงินเพื่อร้อยละ 4.2 เพิ่ยบกับร้อยละ 7.1 ในปี 2555 ราคายาน้ำมันดิบปรับตัวลดลง โดยราคายางพาราเฉลี่ยกิโลกรัมละ 91.19 บาท ลดลงถึงร้อยละ 29.1 ปลีมน้ำมันพื้นที่ขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.78 บาท ลดลงร้อยละ 14.9 และราคากุ้งขาวขนาด 70 ตัว เฉลี่ยกิโลกรัมละ 128.86 บาท ลดลงร้อยละ 4.5 ตามความต้องการซื้อของตลาดที่ชะลอตัวจากผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจโลก (สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสระบุรี, มีนาคม 2556)

แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจสระบุรีปี 2556 คาดว่าขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยมีปัจจัยสนับสนุนคือ ราคายาน้ำมันดิบปรับตัวดีขึ้น การขยายตัวของการท่องเที่ยวและการลงทุนขนาดใหญ่จากการส่งออกคาดว่าจะดีขึ้นสอดคล้องกับเศรษฐกิจโลกที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างร้าว อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นความเสี่ยงที่ต้องติดตามจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความไม่แน่นอนอยู่ ผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานและปรับค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาท รวมทั้งเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

เนื่องจากจังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดเดียวในภาคใต้ที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมส่งการค้า ทำให้เป็นแหล่งลงทุนในอุตสาหกรรมในกลุ่มอาหาร การแปรรูปผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารทะเล เช่น กุ้งห้องเย็น น้ำดื่มและน้ำแข็ง ปลาปู ผลิตภัณฑ์จากยางพารา และการท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท นอกจากนี้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้แก่ การก่อสร้างเครื่องจักรและยานยนต์ งานโลหะ เครื่องใช้ไฟฟ้า กระดาษ และเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น ในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความได้เปรียบมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ตรงที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวสูง แต่ก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นคือภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ดินโคลนไหล่ ภัยไฟป่า ฯลฯ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ดังนั้น คือมีการสำรวจพบว่าการเข้าออกจากการเดินทางของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีอัตราเพิ่มขึ้นในช่วงเดียวกันธุรกิจที่เข้ามาจดทะเบียนใหม่ก็มีอัตราเพิ่มขึ้นเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางแห่งดำเนินธุรกิจแล้วประสบความล้มเหลว ต้องเลิกทำการไปด้วยสาเหตุจากการมีปัญหาน้ำในการดำเนินธุรกิจ แต่ส่วนใหญ่ธุรกิจที่ประสบความล้มเหลวจึงดำเนินธุรกิจต่อไปได้อาย่างยั่งยืน ในส่วนที่ธุรกิจที่ประสบความล้มเหลวจึงดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ที่เป็นปัจจัยหลักๆ ในการดำเนินธุรกิจได้แก่ ปัจจัยในการดำเนินการ เช่น ด้านการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการผลิต การบริการและการค้า และด้านการตลาด ทำให้เกิดการมีประสิทธิภาพและเศรษฐกิจที่ดี จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการทำวิจัยถึงปัจจัยความล้มเหลว ที่ต้องการทราบเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและตลาด ให้สามารถแข่งขันในส่วนภายนอกได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสระบุรี ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสระบุรี

2. ระดับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสระบุรี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการดำเนินงานกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา มีระเบียบการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ที่มีการจดทะเบียนกับสำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสงขลา โดยจดทะเบียน รวม 6,513 ราย (สำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสงขลา, มีนาคม 2555)

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในจังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่เก็บข้อมูล เนื่องจากเป็นศูนย์กลางทางการค้า การขนส่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยว และจำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความหลากหลายจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำ เป็นศูนย์รวมของหน่วยงานราชการทำให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบกับความหมายแน่นอนของจำนวนผู้ประกอบการมาก

2. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้สูตรของtarō Yamane (Taro Yamane) ในการคำนวณเพื่อกำหนดขนาดตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่าจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

อำเภอ	ประชากร (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
กระแสสินธุ์	11	1
คลองหอยไช่	36	2
ควนเนียง	28	2
จะนะ	112	7
เทพา	48	3
นาทวี	74	5
นาหมื่อม	65	4
บางกล้ำ	162	10
เมือง	826	51
ระโนด	89	5
รัตภูมิ	140	8
สทิงพระ	38	2
สะเดา	436	27
สะบ้าย้อย	29	2
สิงหนคร	110	7
หาดใหญ่	4,309	264
รวม	6,513	400

3. การสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมีกลุ่มประชากรที่ชัดเจนอยู่แล้วและสามารถตอบตัวอย่างได้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนด โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การสุ่มตัวอย่างแบบหันกลับพื้นที่ จำนวนเก็บตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (Convenience sampling) โดยมีจุดเก็บข้อมูลอยู่ในพื้นที่จังหวัดสิงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือดังนี้

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งก่อนที่จะดำเนินเก็บข้อมูลจริง ได้มีการทดสอบความถูกต้องแบบสอบถาม (Pretest) เพื่อทดสอบความถูกต้องของคำตามและความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด นำมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสิงขลา เพื่อประมวลสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

3. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือต่อข้อคำถามและความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้

5. พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การรวมรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการแบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสิงขลา ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์ การเป็นสมาชิก ประเภทองค์กร ประเภทการดำเนินงาน บุคลากรทรัพยากรบุคคล จำนวนการจ้างงาน ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบเลือกคำตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ด้านการเงินและบัญชี ด้านการผลิต การบริการและการค้า ด้านการตลาด เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบประเมินค่า(Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกคำตอบ และแบบประเมินค่า โดยมาตรวัดระดับความสำเร็จในด้านต่างๆ ของกิจการ ลักษณะคำตามแบบประเมินค่ามีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสถิติต่างๆ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด รวมทั้งการสร้างเครื่องมือ และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หนังสือ บทความ งานวิจัย วารสาร และเอกสารต่างๆ จากมหาวิทยาลัย อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบในการสร้างแบบสอบถามและเป็นแนวทางในการศึกษา

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้หาค่าความสัมพันธ์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ ผู้วิจัยแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์พิจารณา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, น.144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 - 0.80 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 - 0.60 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 - 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 ลงมา ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 สถิติเชิงอนุमาน หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความได้เปรียบมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ตรงที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวสูง แต่ก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นคล้ายกับธุรกิจโดยทั่วไป นั้นคือมีการสำรวจพบว่าการเข้าออกจากการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีอัตราขยายตัวสูง ทำให้เกิดจำนวนธุรกิจที่เลิกกิจการ มีอัตราเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันธุรกิจที่เข้ามากัดแทบทะ夷ินใหม่ก็มีอัตราเพิ่มขึ้นเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางแห่งดำเนินธุรกิจแล้วประสบความล้มเหลว ต้องเลิกกิจการไปด้วยสาเหตุจาก การมีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ แต่ส่วนใหญ่ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ ก็ยังดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน ในส่วนที่ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จโดยมีปัจจัยในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยหลักๆ ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ปัจจัยในการดำเนินการ เช่น ด้านการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการผลิต การบริการและการค้า และด้านการตลาด ทำให้เกิดการมีประสิทธิภาพและเศรษฐกิจที่ดี

สรุป

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ระดับความสำคัญของปัจจัยการดำเนินงานที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสangkhla และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการดำเนินงานกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสangkhla

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสangkhla ที่มีการเข้าใจด้วยภาษาไทยกับสำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสangkhla โดยจดทะเบียน รวม 6,513 ราย (สำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสangkhla, มีนาคม 2555) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ท่าโภ ยะมานะ จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ จำนวน 5 ด้าน และความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 2 ด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

3. ผลการศึกษา

3.1 ลักษณะธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 และเป็นเพศหญิงจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือมีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 มีสถานภาพสมรส จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีสถานภาพหม้าย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมา มีการศึกษาระดับปวช./ปวส. จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจตั้งแต่กว่า 10 ปี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ 11-15 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 มีรูปแบบธุรกิจแบบบุคคลธรรมดा จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา เป็นคณะกรรมการที่มีชนิดบุคคล จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด/บริษัทจำกัด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีที่ไม่เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมา เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัด/หอการค้าจังหวัด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือเป็นสมาชิกของสำนักส่งเสริม SMEs จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 มีดำเนินงานประเภทกิจการให้บริการ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา ดำเนินงานประเภทกิจการ ค้าส่ง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ดำเนินงานประเภทกิจการผลิตสินค้า จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร 1-50 ล้านบาท จำนวน 369 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมา คือ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร 51-100 ล้านบาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร 101-150 ล้านบาท และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร 151-200 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 มีการจ้างงาน 1-15 คน จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 89.8 รองลงมา คือ การจ้างงาน 16-25 คน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ การจ้างงาน 51-200 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 1-5 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมา มี

ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 6-10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

3.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ให้ความสำคัญกับปัจจัยการดำเนินธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน จำแนกได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการจัดการ ให้ความสำคัญเรื่องการให้ความสำคัญกับการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างใกล้ชิดมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.59) ค่า (S.D.0.71) และความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายขององค์กรมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.59) ค่า (S.D. 0.71)

3.2.2 ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ให้ความสำคัญเรื่องความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.61) และค่า (S.D. 0.71) และการให้ความสำคัญและตระหนักในคุณค่าของพนักงานในองค์กรค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.60) ค่า (S.D.0.70)

3.2.3 ด้านการเงินและบัญชี ให้ความสำคัญเรื่องการบริหารสภาพคล่องในการชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดชำระเป็นอย่างดีและสม่ำเสมอค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.59) ค่า (S.D.0.75) และความสามารถในการทำให้เกิดความนั่งถ่วงสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.54) ค่า (S.D.0.69)

3.2.4 ด้านการผลิต การบริการและการค้า ให้ความสำคัญเรื่องการบริการและการค้า สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.58) ค่า (S.D.0.66) และความรู้ความชำนาญในการบริการและการค้าอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าเมื่อเทียบกับคู่แข่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.58) ค่า (S.D. 0.68)

3.2.5 ด้านการตลาด ให้ความสำคัญเรื่องราคาสินค้าหรือบริการอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.58) ค่า (S.D.0.72) และคุณภาพของสินค้าหรือบริการสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.57) ค่า (S.D.0.75)

3.3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจำแนกได้ดังนี้

3.3.1 ความสำเร็จในด้านประสิทธิภาพ เกิดจากการความสามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าหรือเท่ากับคู่แข่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.60) ค่า (S.D.0.68) และมีสินค้าหรือบริการมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในตลาดทั่วไปมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.59) ค่า (S.D.0.66)

3.3.2 ความสำเร็จด้านเศรษฐกิจ เกิดจากการมีส่วนแบ่งตลาดอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} 3.59) ค่า (S.D.0.64)

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินธุรกิจกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พนวณมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง (0.788) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยปัจจัยการดำเนินงานมีผลทางบวกต่อความสำเร็จด้านประสิทธิภาพค่อนข้างสูง (0.760) แต่มีผลทางบวกต่อความสำเร็จด้านเศรษฐกิจระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง (0.699)

อภิปรายผล

- ผลการศึกษาถึงลักษณะธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พนวณเป็นลักษณะธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจตั้งแต่กว่า 10 ปี ไม่เป็นสมาชิก

ของสมาคมธุรกิจ เป็นบุคคลธรรมด้า ดำเนินงานประเภทกิจการให้บริการ มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร 1-50 ล้านบาท มีการจ้างพนักงาน 1-15 คน และมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 1-5 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินธุรกิจ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน และรายด้าน พนวารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัย การดำเนินธุรกิจ ด้านการจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญจันทร์ ตันติวนิลธรรม (2552) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ ภาคอีสาน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำเร็จในด้านการจัดการองค์การของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีการให้ความสำคัญกับการดำเนินงานภายในองค์กร อย่างใกล้ชิดและความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร และมีการกำหนดทิศทางในเรื่องวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ อย่างชัดเจน

2.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัย การดำเนินธุรกิจ ด้านการจัดการทรัพยากรุ่มมุขย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีความเหมาะสม ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการให้ความสำคัญและตระหนักรู้ในคุณค่าของพนักงานในองค์กร

2.3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัย การดำเนินธุรกิจ ด้านการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีการบริหารสภาพคล่องในการ ชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระเป็นอย่างดีและสม่ำเสมอ และความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนเงินทุน ถ้วนเฉลี่ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ย และความสามารถในการทำให้เกิดความมั่งคั่งสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ

2.4 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัย การดำเนินธุรกิจ ด้านการผลิต การบริการและการค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตการบริการ และการค้า สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ ความรู้ ความชำนาญในการบริการและการค้าอยู่ในเกณฑ์ดีหรือดีกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง และคุณภาพของสินค้าหรือบริการและการค้าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับคู่แข่ง และต้นทุนการผลิต การบริการและการค้าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ สามารถตอบสนองกลยุทธ์ด้านราคาได้

2.5 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับปัจจัย ในการดำเนินธุรกิจด้านการตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากค่าลินค้าหรือบริการอยู่ในเกณฑ์ ที่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ และคุณภาพของสินค้าหรือบริการสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน และรายด้านพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสกลฯ เกี่ยวกับความ สำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าหรือเท่ากับคู่แข่ง และสินค้าหรือบริการมี คุณภาพเป็นที่ยอมรับในตลาดโดยทั่วไป

3.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา เกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนแบ่งตลาดอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และกำไรของธุรกิจอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยของอุตสาหกรรม และอัตราผลตอบแทนที่ได้รับมากกว่าอัตราต้นทุน

4. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินธุรกิจกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินธุรกิจกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ด้านประสิทธิภาพทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากความสำเร็จของผู้ประกอบการ SMEs ด้านประสิทธิภาพ เช่น การเพิ่มหรือขยายสาขา ผลผลิตเพิ่ม คุณภาพของสินค้าและบริการ นวัตกรรม ความพึงพอใจของลูกค้า และภาพลักษณ์องค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยความสำเร็จ ด้านการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการผลิต การบริการและการค้า และด้านการตลาด ทั้งสิ้น

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินธุรกิจกับความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการ และด้านการเงินและบัญชี ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากความสำเร็จของผู้ประกอบการ SMEs ด้านเศรษฐกิจ เช่น กำไรอัตราผลตอบแทน และส่วนแบ่งการตลาดขึ้นอยู่กับปัจจัยความสำเร็จ ด้านการจัดการ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการผลิต การบริการและการค้า และด้านการตลาด ทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการศึกษาถึงลักษณะธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่าเป็นลักษณะธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจตั้งแต่กว่า 10 ปี ไม่เป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจ เป็นบุคคลธรรมดा ดำเนินงานประเภทกิจการให้บริการ มีมูลค่าสินทรัพย์总资产 1-50 ล้านบาท มีการจ้างงาน 1-15 คน และมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 1-5 ปี ข้อเสนอแนะคือ ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกสมาคมธุรกิจ ทำให้ขาดโอกาสในการร่วมกิจกรรมและการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ทางสมาคมต่างๆ ควรเปิดรับสมัครสมาชิกและให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ถึงส่วนตัวของการเป็นสมาชิกสมาคมให้มากขึ้นเพื่อการต่อรองหรือต่อยอดกับคู่ค้ามากยิ่งขึ้น และผู้ประกอบการเองควรเข้าร่วมเป็นสมาชิก และแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาพัฒนาการให้ดีขึ้น

1.2 ด้านการจัดการ ผู้ประกอบการยังขาดการวางแผนและการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กรยังไม่ชัดเจน ยังขาดค่าวั�รู้ความเข้าใจในการวางแผน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ควรจัดอบรมสัมมนาถึงการบริหารงานภายในองค์กรให้กับผู้ประกอบการทั่วไปในจังหวัดสงขลา

1.3 ด้านการเงินและบัญชี ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจต่อการใช้โปรแกรมทางการเงินให้สอดคล้องและให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมโปรแกรมทางการเงินและบัญชีแก่ผู้ประกอบการธุรกิจให้เกิดการเข้าใจการใช้โปรแกรมทางการเงินให้มากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการผลิตการบริการและการค้า ผู้ประกอบการยังขาดการให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้ยังมีผลิตภัณฑ์เดิมๆ ไม่มีการต่อยอดภาคธุรกิจให้การส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยการจัดต้มมนา จัดการศึกษาดูงานตามสถานที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ

1.5 ด้านการตลาด ผู้ประกอบการ ยังขาดสถานที่จำหน่าย การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ยังน้อยต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้า สมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การส่งเสริมทางการตลาด เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ การรวมกลุ่มกันของงานต่างๆ ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

1.6 ผู้ประกอบการควรนำกลยุทธ์ในการลดต้นทุนมาใช้เพื่อทำให้สามารถกำหนดราคาสินค้าที่ต่ำ ผู้ประกอบการควรสร้างความได้เปรียบโดยการสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์หรือบริการให้โดดเด่น และตรงความต้องการของลูกค้ามากกว่าคู่แข่งขัน

1.7 ผู้ประกอบการควรเข้ามาศึกษาถึงการมุ่งเข้าสู่ตลาดย่อย เพื่อเลี้ยงการแข่งขันในตลาดใหญ่ จึงทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กแข่งขันได้มาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ปัจจัยการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสกลนคร ควรศึกษาเพิ่มเติมด้านวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และด้านอื่นๆ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษานิรจัจญ์ความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิศา สังชีวารณ์.
- พิมพ์พิศา สังชีวารณ์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเทศไทยก่อสร้างในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เพ็ญจันทร์ ตันติวิมลชร. (2552). ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภายในกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. “แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2555-2559,” (หน้า 130-194), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2555, กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสกลนคร (ข้อมูล ณ มีนาคม 2555)

อิทธิพลของการผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

The Influence of Transformational Leadership and Human Resource
Development on Readiness for Change of Employees

สุปัญญา สุนทรนนท์^{1*}

Supunyada Suntornnond^{1*}

¹*นิสิตปริญญาเอก รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

¹*Doctoral Candidate, Doctoral of Public Administration, National Institute of Development
Administration (NIDA) Bangkok, Bangkok, 10240

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : หมายเลขอรหัสที่ 08-5946-8555 และ E-mail : dr.supunyada@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดทฤษฎีเรื่องการผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) และความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง (Readiness for Change) ของบุคลากร รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและอิทธิพลของปัจจัยหลักทั้งสามประการที่เกี่ยวข้องการบริหารทรัพยากรมนุษย์เข้าด้วยกัน ตลอดจนนำเสนอกรอบแนวความคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ซึ่งนำไปสู่การนำเสนอตัวแบบเพื่อศึกษาและพัฒนาความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์กรภาครัฐของประเทศไทยได้ต่อไปในอนาคต และจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้นิพนธ์พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรทำการศึกษาและทดสอบ ดังนี้ 1. การผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ (1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (2) การสร้างแรงบันดาลใจ (3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา และ (4) การดำเนินถึงจังเจ็บบุคคล มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร 2. กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้ง 5 กิจกรรมประกอบกันอย่าง คือ (1) การฝึกอบรม (2) การศึกษา (3) การพัฒนาส่วนบุคคล (4) การพัฒนาอาชีพ และ (5) การพัฒนาองค์กร มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร และ 3. การผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรผ่านทางกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คำสำคัญ : การผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

Abstract

This article aims to academically review literature on the relationships among transformational leadership behaviors, human resource development, and readiness for change of employees. And then, the author proposes the research hypotheses including present a conceptual

frame work to study the influence of transformational leadership and human resource development on readiness for change of employees in Thai public organizations. From reviewing relevant literature, the author found three significant hypotheses. The first hypothesis is all 4 components of transformational leadership have positively direct influence on readiness for change of employees. Secondly, all 5 activities of human resource development have positively direct influence on readiness for change of employees. And the final hypothesis is transformational leadership behaviors have indirect influence on readiness for change of employees through human resource development activities.

Keywords : Transformational Leadership, Human Resource Development, Readiness for Change

บทนำ

ในปัจจุบัน องค์การต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือองค์การเอกชน ล้วนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และเจริญก้าวหน้าในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยในปี พ.ศ.2540 เมื่อประเทศไทย เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ได้มีตัวอย่างมากมายแสดงให้เห็นว่าธุรกิจหรือองค์การต่างๆ ที่เคยรุ่งเรืองและเติบโต อย่างรวดเร็ว กลับต้องล้มละลายเลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก และภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา องค์การต่างๆ ในประเทศไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ล้วนแล้วล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สำหรับองค์การภาครัฐนั้น ก็มีตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่เคยผูกขาดในการดำเนินกิจกรรมของอย่าง เช่น การให้บริการติดตั้งโทรศัพท์ การให้บริการขนส่งทางอากาศ ก็ไม่สามารถต้านทาน กระแสการเปิดการค้าและบริการอย่างเสรี จนต้องสูญเสียลูกค้าและรายได้ลงไปอย่างรวดเร็วภายในเวลาไม่ถึง จึงกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันองค์การที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ภายนอก ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มักจะพบกับความเสื่อมถอยและอาจถึงขั้นล่มสลาย ส่วนองค์การที่สามารถบริหารความเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับตัวให้ทันกับความผันแปรของสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ก็จะสามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์การตามที่องค์กรวางแผนไว้ได้ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีผลอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดขององค์การ

สำหรับในประเทศไทยนั้น ตัวอย่างหนึ่งขององค์การภาครัฐที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและกำลังต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ขององค์การอย่างชัดเจน ก็คือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีการนำมาใช้ ก็คือการเป็น “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” (Autonomous university) หรือที่เรียกว่า “มหาวิทยาลัยอิสระนราธิราษฎร์” ซึ่งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่ใช่การโอนกิจกรรมมหาวิทยาลัยให้กับบุคคลหรือเอกชนแต่เป็นการปรับเปลี่ยนไปใช้ระบบการบริหารจัดการที่ไม่ใช่ราชการโดยมีพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ของแต่ละมหาวิทยาลัยรองรับซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีวัฒนาการและวัฒนธรรมองค์กรที่อาจมีลักษณะเฉพาะตัว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554, n.32) นักวิชาการด้านการจัดการศึกษาหลายท่าน เช่น ศ.ดร.ปรัชญา เวสารช์ ได้ชี้ให้เห็นว่า การที่มหาวิทยาลัยรัฐ เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือมหาวิทยาลัยอิสระนราธิราษฎร์นั้น จะทำให้

องค์การต้องมีการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการบริหารหลายด้าน ทั้งสักษณะการบริหารหน่วยงาน ที่มาของผู้บริหารเรื่องการบริหารรายได้ การจัดโครงสร้างองค์การ และที่สำคัญคือแนวทางในการบริหารทรัพยากรัฐบาล (จรัส สุวรรณเวลา, 2550, น.42)

ทั้งนี้เพื่อให้องค์การสามารถอยู่รอดได้หลังจากออกผลกระทบจากการแล้ว มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องมีการปรับตัวและดำเนินการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมทั้งต้องดำเนินการต่างๆ ที่สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในอนาคตอันใกล้ เมื่อประเทศไทยต้องเปิดเสรีทางการศึกษาตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2558 หรือ ค.ศ.2015 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทุกแห่งจำเป็นต้องมีการเตรียมการต่างๆ มากมายเพื่อปรับตัวให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งในประเทศและในภูมิภาค ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงที่ทุกมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องมีการปรับเปลี่ยน เช่น การเตรียมตัวให้มหาวิทยาลัยเปิดภาคการศึกษาชั่วโมงเดือนสิงหาคม จากปัจจุบันที่จะเปิดภาคเรียนในเดือนมิถุนายน ทั้งนี้เพื่อให้ตรงกับการเปิดภาคเรียนของประเทศสากล ที่ส่วนใหญ่ประเทศต่างๆ แม้แต่ประเทศกลุ่มอาเซียนก็ได้กำหนดเวลาเปิดภาคเรียนที่เดือนสิงหาคมยกเว้นประเทศไทย และพม่า ที่ยังไม่กำหนดเปิดภาคเรียนไม่ตรงกับสากล หรือการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือหลักสูตรนานาชาติ รวมไปถึงการเปิดหลักสูตรออนไลน์ระดับปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและการดึงดูดนักศึกษาจากต่างประเทศ จึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นนี้เป็นเพียงตัวอย่างความท้าทายต่อการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ซึ่งแม้ว่ามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีลักษณะเฉพาะ มีความแตกต่างด้านปรัชญา ปณิธาน ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้ง ขนาด และรูปแบบการบริหารจัดการแตกต่างกันไป แต่ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ด้านของทุกองค์กรทุกแห่งที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งองค์การภาครัฐในประเทศไทย ก็คือ ความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร (employee's readiness for change) นั่นเอง (Kotter & Cohen, 2002, p.56)

และแม่ปัจจุบันยังมีการศึกษาและงานวิจัยหลายชิ้น แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรัฐบาลในองค์การ ว่ามีเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของพนักงานในองค์การ อย่างไรก็ตามการศึกษาถึงอิทธิพลและความเชื่อมโยงต่างๆ ดังกล่าวมักเป็นการศึกษาวิจัยในบริบทขององค์การภาครัฐ กิจกรรมต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงในองค์การ เป็นหลัก และยังไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัยในระดับบุคคลมากนัก (Gilley, Eggland & Maycunich, 2002, pp.46-47) จากความไม่เพียงพอในการศึกษาประเด็นเหล่านี้ ผู้นิพนธ์จึงนำเสนอทบทวนนี้ เพื่อเสนอกรอบแนวความคิดให้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมถึงปัจจัยเหล่านี้ ทั้งนี้ผู้นิพนธ์ยังพบว่าปัจจุบันยังขาดผลงานวิจัยที่ศึกษาว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบใดที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรัฐบาล และมีอิทธิพลความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรมากหรือน้อยที่สุด และเป็นอิทธิพลในทางบวกจริงหรือไม่ และอย่างไร ในบริบทขององค์การภาครัฐในประเทศไทย ดังนั้นเพื่อเพิ่มองค์ความรู้เหล่านี้ในบริบทของประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการทบทวนวรรณกรรมและสร้างกรอบแนวความคิดเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมถึง “อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรัฐบาล” ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร โดยผู้นิพนธ์ คาดว่าการศึกษาในเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การต่างๆ

ให้สามารถที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเพิ่มระดับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในการสร้างความเปลี่ยนแปลงท่องค์การต้องการได้อย่างประสบผลสำเร็จ อันจะทำให้องค์การดำเนินอยู่และมีผลการดำเนินการที่ดีตามที่มุ่งหวังได้ ท่ามกลางการแข่งขันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือรุนแรงเพียงใดก็ตาม

บททวนวรรณกรรม

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอกรอบแนวความคิดและสมมติฐานการวิจัย ในเรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร” ครั้งนี้ ผู้นิพนธ์ได้ทบทวนวรรณกรรมครอบคลุมใน 3 ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้นำได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ ทำให้มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับผู้นำที่หลากหลาย โดยทฤษฎีที่นักวิชาการได้ให้การยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น ทฤษฎีลักษณะผู้นำ (Trait theories) ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้นำ (Behavioral theories) ทฤษฎีผู้นำที่ขึ้นกับสถานการณ์ (Contingency theories) และทฤษฎีผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership theories) เป็นต้น อย่างไร ก็ตาม ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าทฤษฎีผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership theories) เป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาอธิบายถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์การได้มากที่สุด (Naihmullah & Syedcited in Beer, 2010, p.151)

สำหรับทฤษฎีผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลงนั้น Bass & Avolio ได้นำเสนอโมเดลภาวะผู้นำพิสัยสมบูรณ์ (Model of Full Range of Leadership) ประกอบด้วยภาวะผู้นำ 3 แบบ (Bass & Avolio, 1994, p.19) ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่พยายาม จักระตุ้นและจูงใจให้ลูกน้องเกิดความปรารถนาหรือเกิดแรงบันดาลใจที่จะทำงานโดยผู้นำจะมีลักษณะที่มีการมี (Charisma) เพื่อสามารถกระตุ้นความรู้สึกด้านอารมณ์ของพนักงานหรือผู้ตามให้เกิดการลอกเลียนแบบผู้นำ โดย ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ หรือที่เรียกย่อๆ ว่า 4Is ได้แก่

(1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized influence) คือ พฤติกรรมที่แสดงว่าผู้นำเป็น ผู้นำที่มีอิทธิพลทางความคิดและจิตใจของผู้ตาม ที่สำคัญ ได้แก่ การที่ผู้ตามเชื่อในวิสัยทัศน์ของผู้นำ ผู้ตามมีความเชื่อคล้อยตามผู้นำ ยอมรับผู้นำโดยไม่สงสัย ชื่นชมรักใคร่ผู้นำ เต็มใจเชื่อฟังผู้นำ มีความผูกพันกับการกิจของ องค์การ มีเป้าหมายสูงในการปฏิบัติงาน และเชื่อว่าผู้นำจะช่วยให้ตนปฏิบัติงานขององค์การได้สำเร็จ

(2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration motivation) โดยการสร้างแรงบันดาลใจนี้ มักมีความใกล้ ชิดกับการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เพราะเป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถทำให้ผู้ร่วมงานทราบว่าในอนาคตถ้าทุกคนมี ส่วนร่วมในการทำงานตามที่ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจไว้ ก็จะสามารถปฏิบัติการกิจที่รับมอบหมายได้สำเร็จลุล่วง

(3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา (Intellectual stimulation) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกถึงการ กระตุ้นให้ผู้ตามมีการใช้ปัญญาหรือใช้ความคิดของตน โดยที่ผู้นำจะเปลี่ยนสภาพเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและให้ผู้ตาม

แก้ไขปัญหานั้นด้วยปัญญา หรืออาจเป็นการกระตุ้นการพัฒนาระบบความคิดของผู้ดูแล ซึ่งนั้นเป็นวิธีการแบบใหม่ที่ช่วยให้ผู้ดูแลเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

(4) การคำนึงถึงปัจจัยบุคคล (Individualized consideration) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ดูแลกับผู้ดูแล โดยจะส่งผลถึงความพอใจของผู้ดูแล ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ มุ่งสัมพันธ์แบบเน้นกุศล และมุ่งสัมพันธ์แบบเน้นรายบุคคล

2. ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) พฤติกรรมของผู้นำที่ต้องอาศัยการนำด้วยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และคำมั่นสัญญากับลูกน้อง ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมผู้นำแบบแลกเปลี่ยนไว้ 3 ลักษณะ คือ (1) การให้รางวัลตามสถานการณ์ (Contingent reward) (2) การบริหารอย่างกระตือรือร้นแบบมีข้อยกเว้น (Active management by exception) และ (3) การบริหารที่วางเฉยอย่างง่ายๆ (Passive management by exception) ทั้งนี้พฤติกรรมผู้นำแบบแลกเปลี่ยนจะมีลักษณะต่างกับพฤติกรรมผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง ตรงที่พฤติกรรมผู้นำแลกเปลี่ยนจะมีความสัมพันธ์แบบตรงไปตรงมา กับผู้ดูแลจะใช้วิธีการให้รางวัลตามแต่ละสถานการณ์หรือตามผลงานของผู้ดูแลเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการทำงานของผู้ดูแล โดยเมื่อผู้ดูแลได้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามเป้าหมายก็จะได้สิ่งตอบแทน ทั้งนี้บุคคลหนึ่งๆ อาจจะแสดงพฤติกรรมเป็นทั้งผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลงและผู้นำแบบแลกเปลี่ยนได้ในสัดส่วนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งพฤติกรรมผู้นำทั้ง 2 แบบมีลักษณะเชื่อมโยงกัน (Burns, 2003, p.19)

3. ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez-faire Leadership) พฤติกรรมของผู้นำที่บริหารงานแบบขาดภาวะผู้นำหรือแบบปล่อยตามสบาย คือ ผู้นำที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบต่อการเหล็กของตน อาทิ ผู้นำที่ไม่กังวลงานเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการตัดสินใจ และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ที่สำคัญ ก็มีพฤติกรรมที่วางมือปล่อยให้ลิ่งต่างๆ ขับเคลื่อนไปเอง มีพฤติกรรมที่ตัดสินใจชาวด้วยตัวเองไม่รับรู้ต่อสถานการณ์ ไม่ให้แรงจูงใจหรือความช่วยเหลือกับพนักงาน

ปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป สำหรับความหมายของ “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership)” นั้น มีหลายชื่อเรียกเป็นภาษาไทยที่พบโดยทั่วไป เช่น ภาวะผู้นำแบบมุ่งปรับเปลี่ยน (尉禮·薩南์ ปันนิตามัย, 2551, n.65) ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ภาวะผู้นำแบบปริวรรต และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (อังกฤษ เจริญฤทธิ์, 2548, n.15) สำหรับทความนี้ผู้นิพนธ์ใช้คำว่า “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ซึ่ง Bass & Avolio ผู้นำเสนอแนวคิดเรื่องนี้ ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่สามารถเห็นได้จากผู้นำที่มีลักษณะดังนี้ คือ มีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระหว่างผู้นำและผู้ดูแลให้มองงานของพวกราชในแง่มุมใหม่ๆ ทำให้เกิดการระหนักรู้ในเรื่องการกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กร มีการพัฒนาความสามารถของผู้นำและผู้ดูแลไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ผู้นำสามารถชักนำให้ผู้ร่วมงานและผู้ดูแลมองไกด์เกินกว่าความสนใจของพวกราชไปสู่ที่จะทำให้กลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะชักนำผู้อื่นให้ทำงานมากกว่าและทุ่มเทกว่าที่พวกราชตั้งแต่ต้น (Burns, 2003, pp.14-15)

2. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

การศึกษากิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สามารถแบ่งระดับการศึกษาเป็น 2 มิติ คือ กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับmacro (Macro perspective) และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับ

จุลภาค (Micro perspective) ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับมหภาค เป็นมุมมองอย่างกว้างๆ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อใช้กำลังคนก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งการพัฒนาคนหรือพัฒนาประชากรของประเทศต่างๆ นั้น สามารถวัดผลสำเร็จของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้จากตัวชี้วัดต่างๆ เช่น รายได้ การจ้างงาน อัตราการเกิดการตายของประชากร อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของประชากร เป็นต้น ส่วนกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับจุลภาค จะเป็นการศึกษากิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การเป็นการเน้นพัฒนาให้ทรัพยากรมนุษย์ตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์การทั้งเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาวขององค์การโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ขององค์การที่ถูกจัดขึ้นอย่างเป็นระบบที่ครอบคลุมในบริบทต่างๆ ขององค์การ (Noe, 2008, p.158)

จากการทบทวนวรรณกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การจัดการการเรียนรู้ของบุคคลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อให้เกิดการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันของปัจเจกบุคคลให้ดีขึ้น โดยสรุปแล้ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการสำหรับพัฒนาและสร้างคนให้มีความเชี่ยวชาญความสามารถโดยผ่านการพัฒนาองค์การจากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมและโดยผ่านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงที่สมดุลทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ระดับชาติ ให้ประเทศมีเศรษฐกิจที่ดีความสามารถในการแข่งขัน 2) ระดับองค์การ เพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการผลิตและมีคุณภาพ 3) ระดับสังคมชุมชน เพื่อเป็นการบริบาลสังคมให้สมดุล 4) ระดับพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีความก้าวหน้าและมีคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Armstrong , 2006, pp.14-15)

สำหรับการศึกษารั้งนี้ ผู้นิพนธ์ให้ความสนใจเป็นพิเศษในการพัฒนาระดับปัจเจกบุคคล (Individual development) ซึ่งเป็นการพัฒนาให้ได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น กิจกรรมการพัฒนาปัจเจกบุคคลจะช่วยในเรื่องของจุดแข็งจุดอ่อนในการทำงานของพนักงานและสร้างศักยภาพเพิ่มทักษะเพื่อประโยชน์ในการสร้างประสิทธิผลขององค์การ (Pace, Smith & Mills, 1991, p.409) การพัฒนาปัจเจกบุคคลจะเป็นกิจกรรมการพัฒนาพนักงานทั้งกิจกรรมที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ แต่โดยทั่วไปการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องได้รับการออกแบบให้สามารถเสริมสร้างความรู้และเกิดทักษะใหม่ที่จะช่วยเพิ่มผลงาน และอาจรวมถึงการพัฒนาความรู้ทักษะและพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบไปด้วยการฝึกอบรม การศึกษา และการพัฒนา (Nadler, 1984, p.64) โดยกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมมีความแตกต่างกันสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปกิจกรรมการพัฒนาปัจเจกบุคคล (Individual Development)

รายละเอียด	กิจกรรม		
	การฝึกอบรม	การศึกษา	การพัฒนา
คำนิยาม	กระบวนการที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลและทักษะในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลได้ข้อมูลสารสนเทศใหม่ๆ อันเป็นประโยชน์	กระบวนการเพื่อการเริ่มต้นโดยองค์กรในลักษณะของการขยายความทันสมัยของกิจกรรม
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ได้ทักษะที่เฉพาะความรู้ และทศนคติที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร	เพื่อให้ได้ความรู้ ทักษะค่านิยมและข้อมูลใหม่ที่สร้างความเปลี่ยนแปลง	สร้างความมั่นใจให้กับองค์กรในเรื่องของการเตรียมกำลังคนเทคโนโลยีที่มีต่อการบรรลุเป้าหมาย
ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสามารถปฏิบูรณ์ด้านตามภาระหน้าที่ได้ตรงตามมาตรฐานและเป้าหมาย	บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ข้อมูลสารสนเทศใหม่ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	องค์การต้องการความมั่นใจเพื่อที่จะได้กระบวนการใหม่หรือผลิตภัณฑ์ใหม่
ขอบเขตของกิจกรรม	กิจกรรมเพื่อให้ได้ทักษะที่เฉพาะสำหรับการปฏิบูรณ์ด้าน	กิจกรรมเพื่อให้ได้ทศนคติทักษะและค่านิยม	ชุดของกิจกรรมที่ซับซ้อนตามความต้องการของเศรษฐกิจองค์กร

ที่มา : ดัดแปลงจาก Mondy, R. W. (2008, pp.92-93)

นอกจากกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งสามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว มีนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็นสอดคล้องให้ปรับปรุงเพิ่มเติมกิจกรรมของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จาก 3 กิจกรรม เป็น 4 กิจกรรม โดยได้เพิ่มกิจกรรมการบริหารผลการปฏิบูรณ์ด้าน (Performance management) ซึ่งเป็นกระบวนการใหญ่ของงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยจุดเน้นอยู่ที่องค์กรแต่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ในระยะสั้น ซึ่งจะแตกต่างกับการพัฒนาองค์กรตรงที่มุ่งวัดผลในระยะยาว (Gilley, Eggland & Maycunich, 2002, p.96) โดยในปัจจุบันแม้มีการให้ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกันไปบ้าง แต่ประเด็นที่นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกัน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายในการปรับปรุงผลการปฏิบูรณ์ด้านของพนักงานปรับปรุงผลงานขององค์การเพื่อให้ประสิทธิผลขององค์การเพิ่มขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังมีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่นของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น กิจกรรมการให้รางวัล การออกแบบโครงสร้างการทำงาน โดยกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่างๆ ที่เน้นไปที่การพัฒนาเฉพาะบุคคล ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการศึกษา และกิจกรรมการพัฒนาของพนักงาน ส่วนกิจกรรมที่เน้นเชื่อมโยงกับองค์การ เช่น กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ และกิจกรรมการพัฒนาองค์การ เป็นต้น (Armstrong, 2006, p.332) จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของนักวิชาการที่สำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD activities)	รายชื่อนักวิชาการ					
	Nadler (1984)	Pace, Smith & Mills (1991)	Gilley, Eggland & Maycunich (2002)	York (2005)	Noe (2008)	Mondy (2008)
การฝึกอบรม (training)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การศึกษา (Education)	✓	✓		✓	✓	✓
การพัฒนาส่วนบุคคล (Individual development)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การพัฒนาอาชีพ (Career development)		✓	✓	✓	✓	✓
การพัฒนาองค์การ (Organization development)			✓	✓	✓	✓
การบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance management)						✓

จากตารางที่ 2 ซึ่งเป็นตารางสรุปทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของนักวิชาการ หลายท่าน พนวณว่ากิจกรรมหลักๆ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันประกอบไปด้วยกิจกรรม 5 กิจกรรมหลัก คือ (1) กิจกรรมการฝึกอบรม (2) กิจกรรมการศึกษา (3) กิจกรรมการพัฒนาส่วนบุคคล (4) กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ และ (5) กิจกรรมการพัฒนาองค์การ

3. แนวความคิดเกี่ยวกับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง (Readiness for Change)

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงขององค์การเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ สำหรับองค์การที่จะทำให้องค์การปรับตัวและอยู่รอดต่อไปได้ อย่างไร ก็ตามกลับมีงานวิจัยหลายชิ้น พนวณว่าองค์การต่างๆ มักประสบความล้มเหลวในการดำเนินการตามแผน เพื่อเปลี่ยนแปลงองค์การ และในรายงานวิจัยบางฉบับยังชี้ให้เห็นว่าความพยายามในการเปลี่ยนแปลงองค์การในรูปแบบต่างๆ เช่น การควบรวมกิจการ (merging) การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การ (re-engineering) การปรับลดขนาด (down-sizing) ความพยายามในการปรับปรุงคุณภาพการผลิต (quality improvement efforts) ขององค์การต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ต้องประสบกับอัตราความล้มเหลวในการเปลี่ยนแปลงองค์การตามที่วางแผนไว้ถึงประมาณร้อยละ 70 ของการดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์การที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Pellettieri, 2006, p.38) ดังนั้นนักวิชาการด้านการพัฒนาองค์การพยายามจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่ทำให้องค์การ ล้มเหลวในการผลักดันองค์การไปสู่การเปลี่ยนแปลง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีงานวิจัยทางวิชาการหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่า หนึ่งในปัจจัยหลักที่ทำให้องค์การจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงตามที่องค์การต้องการได้นั้น คือความพร้อม

สำหรับการเปลี่ยนแปลง (Readiness for change) ของบุคลากรในองค์การ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการต่างๆ เพื่อผลักดันให้เปลี่ยนแปลงในองค์การนั้นเอง (Pellettieri, 2006, p.39) อาทิ งานวิจัยของ Armenakis et al. ได้ชี้ให้เห็นว่าการบริหารความเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จนั้น ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์การใดๆ ก็ตาม องค์การควรเริ่มต้นจากการประเมินถึงความพร้อมของบุคลากรและองค์การในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการเสียก่อน เนื่องจากความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรจะช่วยลดอัตราความล้มเหลวในการปรับตัวผ่านการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงตามที่องค์การวางแผนไว้ และการเปลี่ยนแปลงองค์การที่ล้มเหลวย่อมทำให้องค์การสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ รวมทั้งอาจส่งผลกระทบร้ายแรงต่อการปรับตัวให้อุปสรรคขององค์การ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการศึกษาถึงความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์การ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นที่องค์การต่างๆ ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (Armenakis, et al., 2007, pp.489-490) โดยเฉพาะในปัจจุบันที่สภาพแวดล้อมทั้งภายในออกและภายนอกในองค์การมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน พนักงานกวีชาการศึกษาและให้ความหมายของความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงสรุปได้เป็น 2 ประเภทคือ

- 1) ความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล หมายถึง ความปรารถนาแรงจูงใจและจุดมุ่งหมายที่สมาชิกในองค์การมีต่อการเปลี่ยนแปลง โดย Armenakis, Harris and Field ให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่าความพร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงเป็นความเชื่อของพนักงานที่เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและเห็นคุณค่าต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านระบุว่าความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงหมายความรวมถึงระดับการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมการพัฒนาองค์การประเภทต่างๆ อีกด้วย (Armenakis, et al., 2007, p.485)

- 2) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงในระดับองค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การทั้งในเชิงสังคม เทคโนโลยีหรือความคิดเชิงระบบในความพยายามนำเอาสู่ใหม่ๆ เข้ามาในองค์การและเพื่อเปลี่ยนแปลงองค์การในรูปแบบต่างๆ (Smith, 2005, p.409)

การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้รับความสนใจในฐานะปัจจัยสำคัญตามหลักแนวคิดเรื่องการบริหารความเปลี่ยนแปลง (Change Management) โดย Armenakis and Harris (2002) ได้นำเสนอว่า การบริหารความเปลี่ยนแปลงภายในองค์การ ประกอบไปด้วย 3 ระยะที่ต่อเนื่องและทับซ้อนกัน ได้แก่ ระยะสร้างความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง (phase of readiness) ระยะการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง (phase of adoption) และระยะการทำให้ความเปลี่ยนแปลงถูกลายเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ (phase of institutionalization) โดยพวกเขายังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การที่บุคลากรในองค์การจะมีความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้น บุคลากรจะต้องได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใน 5 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์การ (Discrepancy) ต้องตอบได้ว่า why change? การมีศักยภาพในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่องค์การต้องการ (Self-Efficacy) โดยต้องตอบได้ว่า How can we change? ความเปลี่ยนแปลงที่องค์การเสนอมา มีความเหมาะสมกับองค์การ (Appropriateness) โดยเป็นการตอบคำถามให้ได้ว่า why this change? การมีผู้นำที่สนับสนุนต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในองค์การ (Principle support) โดยเป็นการตอบคำถามให้ได้ว่า who support the change? และ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์การเป็นสิ่งที่สนับสนุนและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกองค์การ (Personal valence) โดยเป็นการตอบคำถามให้ได้ว่า what is

in this change for me? สำหรับคำนิยามของความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร (Employee's Readiness for change) ในบทความนี้ผู้นิพนธ์เห็นด้วยกับคำนิยามจาก Armenakis, et al., (2007, p.482) ที่อธิบายไว้ว่าความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การรับรู้ของบุคลากรว่า พฤกษาไม่ศักยภาพในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ถูกเสนอมา ความเปลี่ยนแปลงที่ถูกเสนอมาไม่มีความเหมาะสมกับองค์การ ผู้นำมีพันธะสัญญาต่อความเปลี่ยนแปลงที่ถูกเสนอมา และ ความเปลี่ยนแปลงที่ถูกเสนอมาถือให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกขององค์การ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร : การนำเสนอกรอบแนวคิดและสมมติฐานเพื่อการศึกษาในอนาคต

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

Sudharatna (2004, pp.61-62) ได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการสร้างความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์การไว้ 8 ประการ ได้แก่ การดำเนินถึงสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ (External Environment) ภาวะผู้นำ (Leadership) ในการสร้างความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการ (Management Practices) การสื่อสารภายในองค์การ (Communication) ทักษะและความเหมาะสมของงาน (Skill and Job Matching) การให้รางวัลและคำชื่นชม (Rewarding and Recognition) และ โครงสร้างองค์การ (Organizational Structure)

Sudharatna (2004, p.61) ยังได้อธิบายว่า การจะส่งเสริมให้เกิดความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้นำในองค์การจะต้องพยายามสนับสนุนให้เป้าหมายและพันธกิจขององค์การบรรลุผลสำเร็จ ผู้นำต้องกระตุ้นให้พนักงานทำงานร่วมกัน เกิดการสร้างความไว้วางใจเชิงกันและกันภายในองค์การ ให้ครอบคลุมจริยธรรม อีกทั้งต้องสามารถสื่อสารเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดตามมาโดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อพนักงาน ได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้นำในองค์การจะต้องมีสมรรถนะที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องของการสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือการสร้างแนวปฏิบัติหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์การ เช่นจากแนวคิดดังกล่าวนั้น พบว่าผู้นำที่จะสนับสนุนให้เกิดความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรนั้น จะมีลักษณะสอดคล้องกับการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership theories) นั่นเอง และยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของพฤติกรรมผู้นำ ที่มีต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การของบุคลากร โดยในงานวิจัยของ Madsen, John & Miller (2007, p.94) ค้นพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกทางสถิติต่อความเชื่อมั่นของบุคลากรในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามที่องค์การวางแผนไว้ และส่งผลเชิงบวกต่อระดับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การของพนักงาน ในขณะที่พฤติกรรมผู้นำแบบปล่อยปละละเลย (Laissez-faire Leadership) ก็ส่งผลกระทบเชิงลบต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การของพนักงานเช่นกันจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจึงนำมาสู่สมมติฐานที่ 1 ในบทความนี้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H1) : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มืออาชีพทางตรงเชิงบวก ต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

2. กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรนี้ จากแผนคิดของ Sudharatna (2004, pp.61-62) ได้สรุปไว้จัดแบ่งความสำคัญในการสร้างความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์การไว้ 8 ประการ ได้แก่ การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอก องค์การ ภาวะผู้นำในการสร้างความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์การ แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการ การสื่อสารภายในองค์การ ทักษะและความเหมาะสมของงาน การให้รางวัลและคำชื่นชม และ โครงสร้างองค์การ จะพบว่าทักษะและความเหมาะสมของงานและบุคลากรเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักในการพัฒนาความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทั้งในระหว่างและหลังจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในองค์การ โดยก่อนการเปลี่ยนแปลงองค์การต้องแน่ใจว่าสมาชิกส่วนใหญ่ขององค์การมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงรวมถึงต้องทำให้พนักงานรู้สึกว่างานของตนในปัจจุบันมีความท้าทาย

นอกจากนี้ Pace, Smith & Mills (1991, pp.152-153) ได้กล่าวถึงฐานคติเบื้องต้นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 7 ประการ โดยสะท้อนมาจากมุมมองปรัชญาของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

1) คุณค่าของมนุษย์หรือปัจเจกบุคคล (Worth of individual) มนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่มีคุณค่า ต่อองค์การ ซึ่งคุณภาพขององค์การนั้นพิจารณาได้จากการทำประโยชน์และการแสดงคุณค่าของพนักงานที่มีต่อองค์การ

2) พนักงานคือทรัพยากร (Employee as resource) องค์การควรเห็นกับพนักงานในองค์การ คือทรัพยากรที่มีคุณค่าซึ่งแตกต่างจากทรัพยากรอื่นๆ เนื่องจากเป็นทรัพยากรที่สามารถพัฒนาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากการทำงานได้ จึงเป็นทรัพยากรที่จะช่วยตอบสนองความต้องการขององค์การทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยผ่าน การใช้ทักษะ ความรู้ และความสามารถของพนักงาน

3) สภาพแวดล้อมการทำงานที่มีคุณภาพ (Quality work environment) องค์การควรเอาใจใส่ ต่อคุณภาพของชีวิตการทำงานรวมทั้งเอาใจใส่ต่อสิทธิความปลอดภัยและความสะอาดที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของพนักงาน

4) ความพึงพอใจของพนักงาน (Employee satisfaction) มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความพึงพอใจและความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่พากเพียรจะดำเนินประโยชน์ให้กับองค์การซึ่งความสำเร็จของงาน มาจากความพึงพอใจในส่วนเล็กๆ ของพนักงาน ดังนั้นองค์การต้องออกแบบการทำงานใหม่ให้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของพนักงานแทนที่จะมองพนักงานเป็นหุ่นยนต์และออกแบบงานให้เหมาะสมระหว่างเทคโนโลยี และความรู้ ความสามารถของพนักงานแต่ละคน

5) ความต้องการที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continuous learning need) การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานไม่ควรทำเฉพาะช่วงเวลาเดียว ไม่มีพนักงานคนใดที่เข้ามาทำงานแล้วมีความรู้ทักษะที่ครบถ้วนตามความต้องการขององค์การ ถึงแม้ว่าแต่ละคนจะถูกคัดเลือกให้เข้าทำงานโดยพิจารณาจากความรู้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

ต่อการทำงาน แต่พนักงานยังต้องการความท้าทายที่จะปรับปรุงให้เกิดความรู้ทักษะใหม่ดังนั้นองค์การจึงต้องช่วยเหลือพนักงานให้มีการเรียนรู้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6) การเตรียมโอกาสให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง (Change opportunities preparation) ในสถานการณ์ต่างๆ เนื่องจากองค์การต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง ดังนั้นองค์การจึงต้องตระหนักรถึงการสร้างศักยภาพสำหรับพนักงานแต่ละคน เพื่อให้สามารถปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่เสมอ องค์การจะต้องมีการเตรียมการให้พนักงานมีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งทำให้คุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การให้ทำงานในหน้าที่ใหม่หรือตำแหน่งใหม่

7) ความตระหนักรถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขอบเขตที่กว้าง (Broad scope of HRD concerns) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณามากกว่ากิจกรรมการฝึกอบรมแต่เป็นเรื่องที่ครอบคลุมถึงความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ การตอบสนองและความสัมพันธ์กับลูกค้า ของพนักงาน ที่จะนำมาสร้างผลผลิตให้กับองค์การ ซึ่งพนักงานจะต้องมีความรู้มากกว่างานประจำที่ปฏิบัติทั้งนี้ความรู้ความสามารถในขอบเขตที่กว้างของพนักงานจะเป็นสิ่งที่สำคัญต่อองค์การ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะพบว่าการเตรียมโอกาสให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง (Change opportunities preparation) ถือเป็นหนึ่งในฐานคติเบื้องต้นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความพร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์การ

ในหนังสือ ADKAR: A Model for Change in Business, Government and our Community ได้นำเสนอแนวคิดโมเดลองค์ประกอบในการบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์การในระดับปัจจุบันคือโดยมีการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง 5 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักรถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง (Awareness) ความปรารถนาที่จะร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Desire) ความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) และการเสริมแรงด้านบวก (Positive reinforcement) องค์การนั้นจะมีความพร้อมและศักยภาพที่จะบริหารการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ โดยกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (human resource development activities) ที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จะช่วยยกระดับความรู้ (Knowledge) และความสามารถ (Ability) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในองค์การได้ (Hiatt, 2006, p.196) จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวจึงนำมาสู่สมมติฐานที่ 2 ในบทความนี้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 (H2) : กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้ง 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การฝึกอบรม การศึกษา การพัฒนาส่วนบุคคล การพัฒนาอาชีพ และ การพัฒนาองค์การ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

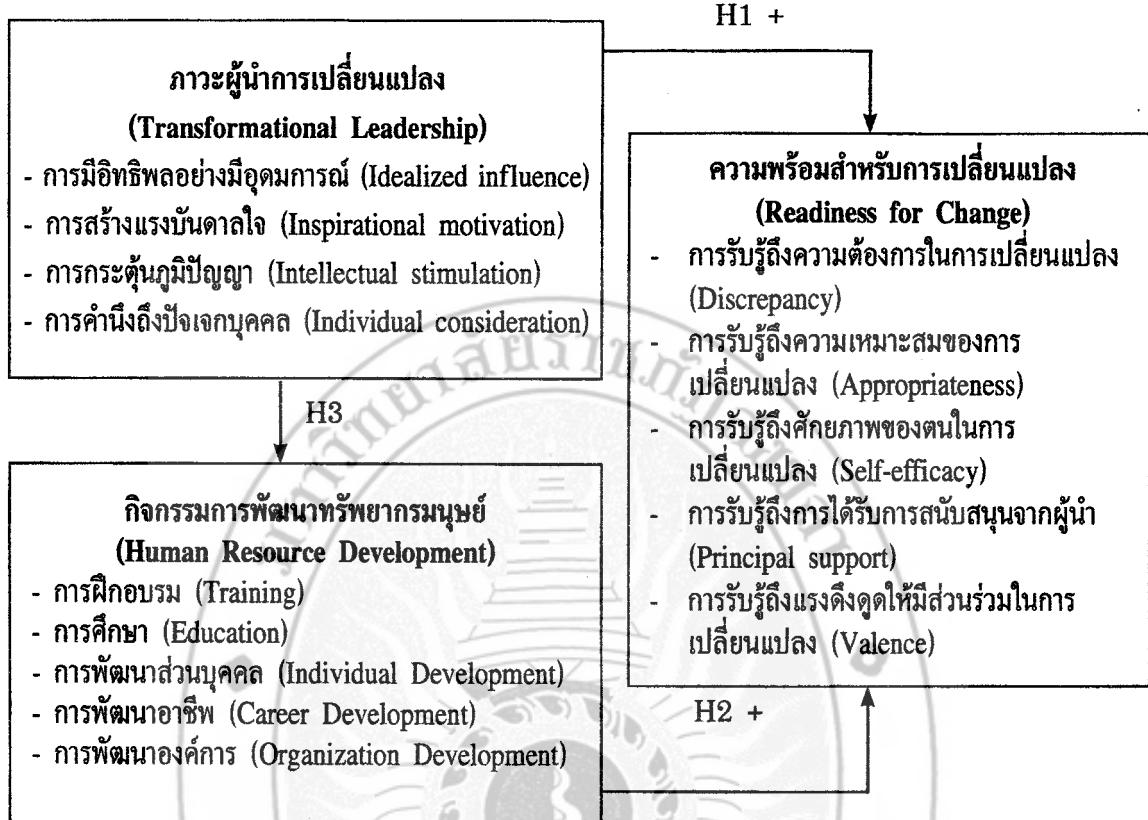
เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้น เป็นเรื่องที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงสำหรับที่จะกำหนดเป้าหมายและนโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ และผู้บริหารในทุกระดับขององค์การนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากค่านิยมและความเชื่อของผู้บริหารจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย วิธีการทำงาน และ

แผนงานต่างๆ ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การด้วย นอกจากนี้มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีทักษะความสามารถที่จะสนับสนุนให้ความรู้แก่พนักงาน เพื่อการพัฒนาตนเองของพนักงาน อีกทั้งการที่ผู้นำจัดสร้างที่มีความท้าทายให้กับพนักงานจะเป็นการช่วยพัฒนาพนักงานให้ทำงานบรรลุเป้าหมายและผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วยสร้างแรงจูงใจความท้าทายและผลักดันพนักงานให้สามารถตอบสนองความต้องการเบื้องต้นขององค์การได้ (กฤตกร กัลยารัตน์, 2553, น.23)

โดยหนึ่งในแนวคิดหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน ได้แก่ การพัฒนาองค์การ (organization development) ในแนวทางการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) โดยมีนักวิชาการหลายท่าน อนิบาลว่า พฤติกรรมผู้นำที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้นำด้านกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยความใฝ่รู้เพื่อการพัฒนาแห่งตน สามารถเข้าใจความคิดที่หลากหลายของผู้อื่น สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับพนักงาน ทำงานเป็นทีม และมีความคิดเป็นระบบ ซึ่งโดยรวมเป็น ลักษณะของผู้นำตามแนวทางองค์การแห่งการเรียนรู้ 5 ประการของ Peter Senge (Senge, 1990, pp.28-29) เช่นเดียวกัน Northouse (2007, p.112) ระบุว่าผู้นำทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะเป็นผู้พัฒนาและสร้างความเปลี่ยนแปลง ต้องมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วย ทักษะการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างพนักงาน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับพนักงาน ทักษะทางธุรกิจขององค์การ และทักษะในการแก้ปัญหา สรุปว่าผู้นำเป็นหัวใจสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ โดยวิสัยทัศน์ของผู้นำ จะกำหนดวิธีการปฏิบัติสำหรับองค์การ โดยผ่านการกำหนดแนวทางกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งอิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำจะส่งผลทำให้ผู้เชี่ยวชาญและนักปฏิบัติต้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องพิจารณา และกำหนดทิศทางให้กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งผู้นำองค์การจะเป็นตัวแปรในการเพิ่มประสิทธิผลของกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Drucker, 1999, p.95) จากการทบทวนวรรณกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเกี่ยวเนื่อง มาถึงความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในองค์การ จึงนำมาสู่สมมติฐานที่ 3 ที่นิทความนี้นำเสนอ คือ

สมมติฐานที่ 3 (H3) : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อม ต่อความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร ผ่านกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เพื่อให้เป็นประโยชน์สำหรับการนำไปศึกษาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ในอนาคต จากการทบทวนวรรณกรรม และเชื่อมโยงประเด็นตามที่ผู้นิพนธ์ได้นำเสนอมาข้างต้นนี้ ผู้นิพนธ์จึงเสนอกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Research Conceptual Framework) ดังปรากฏในรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยสรุป บทความนี้ซึ่งมีลักษณะเป็นบทความวิชาการเพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework article) มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) และความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร (Employee's Readiness for change) ตลอดจนนำเสนอกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักทั้งสาม โดยปัจจัยทั้งสามประการ ข้างต้น ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่นักวิชาการด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันต่างให้ความสนใจศึกษาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ เมื่อจากพบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและผลการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะองค์กรในปัจจุบันซึ่งตอกย้ำในสภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมและนำเสนอกรอบแนวความคิดวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวในบทความนี้ จึงเป็นประโยชน์ในการต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทั้งในองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ของประเทศไทยมีความพร้อมในการปรับตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กฤตกร กัลยารัตน์. (2553). ผลกระทบเชิงประจักษ์ของสถานการณ์การเปลี่ยนผ่าน การจัดการความรู้ บรรณาการ การเรียนรู้ ความพร้อมในการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรม ที่มีต่อผลการดำเนินงาน สาขางานธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2550). วิกฤติการณ์สถาบันคุณศึกษาของรัฐในประเทศไทย ใน วิกฤติอุดมศึกษาของไทย และทางออกของปัญหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- จีระ พรพรหมโลก. (2545). ความคิดเห็นของชุมชนต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของมหาวิทยาลัย บูรพา. การวิจัยและปัญหาพิเศษ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระวัฒน์ ปันนิժามัชัย. (2551). รวมบทความวิจัยด้าน HR. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยในสังกัด ของรัฐคืออะไร? กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- องกาน เจริญฤทธิ์. (2548). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา. ภาคนิพนธ์คณะกรรมการพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Armenakis, A., et al. (2007). Organizational change recipients' beliefs scale: Development of an assessment instrument. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 43(4), 481-503.
- Armstrong, M. (2006) *Strategic Human Resource Management: A Guide to Action* (3rd ed.). Philadelphia: Kogan Page.
- Bass, B. M. & Avolio, B. J. (1994). *Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership*. California: Sage Boston.
- Beer, M. (2010). *Managing Change and Transition*. Harvard: Harvard Business School Publishing
- Burns, J. M. (2003). *Transforming Leadership*. New York: Atlantic Monthly Press.
- Drucker, P. F. (1999). *Management Challenges for the 21st Century*. New York: Harper Business.
- Gilley, J. W., Eggland, S. A. & Maycunich, A. M. (2002). *Principle of Human Resource Development*. Cambridge: Perseus.
- Hiatt, J. M. (2006). *ADKAR: A Model for Change in Business, Government and Our Community*. Colorado: Prosci Learning Center Publication
- Kotter, J. P. & Cohen, D. S. (2002). *The Heart of Change*. Boston: Harvard Business School Press.
- Madsen, S., John, C., & Miller, D. (2007). Influential factors in individual Readiness for change. *Journal of Business and Management*, 12(2), 93-110.
- Mondy, R. W. (2008). *Human Resource Management*. (10th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

- Nadler, L. (1984). **The Handbook of Human Resource Development.** (2nded.). New York: Wiley.
- Noe, R. A. (2008). **Employee Training and Development.** (4th ed.). New York: McGraw-Hill/Irwin.
- Northouse , P.G. (2007). **Leadership: Theory and Practice.** (2nd ed.) California: Sage Publication.
- Pace, R. Wayne; Smith, Phillip C. & Mills, Gordon E. (1991). **Human Resource Development: The Field.** New Jersey : Prentice Hall.
- Pellettire, V. (2006). Organizational Self-assessment to Determine the Readiness and Risk for a Planned Change. **Organizational Development Journal**, 24, 38-43.
- Senge, P. M. (1990). **The Fifth Discipline: Art and Practice of the Learning Organization.** New York: Double Day.
- Smith, I. (2005). Achieving readiness for organizational change. **Library Management**, 26(6), 408-412.
- Sudharatna, Y. (2004). **Towards a Stage Model of Learning Organization Development.** Doctoral dissertation, University of Adelaide, Australia.
- Yorks, L. (2005). **Strategic Human Resource Development.** Ohio: South-Western, Thompson

**การเตรียมต้นฉบับ
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ
(SKRU ACADEMIC JOURNAL)**

ประเภทบทความ

- ❖ บทความวิจัย (Research article) เป็นบทความที่ได้จากการวิจัย
- ❖ บทความวิชาการ (Academic article) เป็นบทความที่มีลักษณะดังนี้
 - Literature review บทความจากการทบทวนเอกสาร ซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัยหลายๆ ครั้ง ถือเป็นบทความที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
 - Technical paper บทความนำเสนอกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทดสอบภาคสนาม รวมไปถึงเทคนิคการวิเคราะห์ใหม่ๆ
 - Professional practice บทความที่มาจากประสบการณ์ หรือความชำนาญของผู้เขียน
 - Policy paper บทความเกี่ยวกับนโยบายด้านต่างๆ ของหน่วยงาน
- ❖ บทความปรีทัศน์ (Review articles) บทความที่เขียนจากการรวบรวมความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งจาก ภาระหรือหนังสือต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบด้วยทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่นำมาเขียน วิธีการสืบค้น ข้อมูล บทความและเอกสารอ้างอิง

ลักษณะบทความ

- ❖ บทความสรุปงานวิจัย ที่มีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัย และมีการสรุปผลที่นำไปใช้ ประโยชน์ต่อไปได้ หรือบทความทางวิชาการในลักษณะการวิเคราะห์หรือวิจารณ์ ตลอดทั้งการเสนอแนวคิดใหม่ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวิชาการที่มีคุณค่า
 - ❖ บทความที่เคยได้รับการตีพิมพ์มาก่อนทั้งในหรือนอกประเทศไทย แต่มีการนำมารับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมเนื้อหาขึ้นใหม่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ผู้เขียนต้องแสดงรายละเอียดของการตีพิมพ์ในครั้งที่แล้ว)
 - ❖ บทความที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ
 - ❖ บทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์มาก่อนทั้งในหรือนอกประเทศไทย
 - ❖ บทความที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
 - ❖ บทความในลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากรายละเอียดข้างต้นที่ได้รับพิจารณาจากกองบรรณาธิการ เป็นกรณีเฉพาะ

ส่วนประกอบบทความ

บทความวิจัย

ก. ส่วนปก ประกอบด้วย

1. ชื่อบทความ (Title) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรจะทัดwort ระบุเป้าหมายหลักของการวิจัย
2. ชื่อผู้เขียน (Authors) ให้ระบุเฉพาะชื่อ และ นามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำ หน้านาม
3. ตำแหน่งทางวิชาการ และที่อยู่หน่วยงาน สำหรับการติดต่อทางไปรษณีย์ของผู้เขียน
4. ตัวเลขยก เขียนไว้บนนามสกุล เพื่อระบุว่าเป็นตำแหน่งทางวิชาการและที่อยู่ของผู้เขียน
5. บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น ครอบคลุมสาระสำคัญของการศึกษา เช่น วัตถุประสงค์ วิธีการ ผลและวิจารณ์ เป็นต้น
6. คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดคำสำคัญที่สามารถนำไปใช้ เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล
7. ผู้นิพนธ์ประสานงาน (Corresponding Author) ให้ทำเครื่องหมาย * ไว้บนนามสกุล ระบุหมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

หมายเหตุ เนื้อหาส่วนปกจะต้องเขียนให้อยู่ในกระดาษ จำนวน 1 หน้าเท่านั้น

ข. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

1. บทนำ (Introduction) เป็นส่วนสำคัญและสาเหตุที่นำไปสู่การวิจัย พร้อมวัตถุประสงค์และการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. วิธีการวิจัยหรือวิธีการศึกษา (Research Methodology) เป็นการอธิบาย วิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับการวิจัยแต่ละประเภท
3. ผลการทดลองและวิจารณ์ผล หรือ ผลการศึกษาและอภิปรายผล (Results and Discussion) ควรเสนอผลอย่างชัดเจน ตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบ โดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา พร้อมการวิจารณ์ผล
4. สรุป (Conclusions) สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา
5. กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) เป็นการระบุแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย
6. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องใช้ตามแบบที่วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลฯกำหนด และเขียนเอกสารอ้างอิงเฉพาะเอกสารที่นำมาอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น

บทความวิชาการ

ก. ส่วนปก มีส่วนประกอบเหมือนบทความวิจัย และเขียนให้อยู่ในกระดาษจำนวน 1 หน้าเท่านั้น

ข. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

1. บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของที่มาและสาเหตุของการเขียนบทความ มีลักษณะการกล่าวนำเรื่อง โดยให้ความรู้เบื้องต้น บอกเจตนาของผู้เขียนหรือตั้งคำถาม ซึ่งผู้เขียนอาจเขียนให้ผู้อ่านสนใจติดตาม เนื้อร้อง
2. เนื้อหา (Text) ส่วนสำคัญที่สุดของบทความ เพราะเป็นส่วนที่รวมรวมความรู้ สาระต่างๆ และ ความคิดเห็นของผู้เขียน

3. สรุป (Conclusions) สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา

4. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องใช้ตามแบบที่การสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลากำหนด และเขียนเอกสารอ้างอิงเฉพาะเอกสารที่นำมาอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น

รูปแบบการพิมพ์

บทความต้นฉบับจะต้องจัดทำส่งมาในรูปแบบดังต่อไปนี้

- ❖ ไฟล์ MS Word
- ❖ จำนวนหน้าไม่เกิน 10 หน้า (พร้อมรูปและตารางที่เกี่ยวข้อง)
- ❖ การพิมพ์ให้ใช้ตัวอักษร Angsana New ขนาด 16 pt.
- ❖ บทความภาษาไทยให้ใช้หลักการสะกดตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานและบทความภาษาอังกฤษใช้หลักการสะกดตาม Webster's Dictionary

- ❖ รูปและตาราง (Figures and Tables)

รูป หมายรวมถึง รูปภาพ แผนภูมิ ควรจัดทำขึ้นโดยให้มีความชัดเจนมากที่สุดเพื่อสะดวกในการตีพิมพ์ และเรียงลำดับการนำเสนอเป็นหมายเลข ให้ระบุลำดับที่ของรูป ใช้คำว่า “รูปที่....” และมีคำอธิบายใส่ไว้ใต้รูป ไม่ต้องขีดเส้นใต้

ตาราง ให้ระบุลำดับของตาราง ใช้คำว่า “ตารางที่.....” และมีคำอธิบายใส่ไว้เหนือตาราง ไม่ต้องขีดเส้นใต้

การส่งต้นฉบับ

การส่งต้นฉบับทุกคน เพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับความวิชาการและวิจัย
 2. ต้นฉบับจำนวน 1 ชุด
 3. แผ่นบันทึกข้อมูล CD 1 แผ่น
- ศ. นฤมล อัศวเกศมนี (ส่งบทความavarivacharan@kust.ac.th)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถ.กาญจนวนิช ต.เขาวูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
หรือส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ E-mail : tk_2499@windowslive.com

การพิจารณาบทความ

- ❖ บทความทุกบทความที่ส่งจะได้รับการตรวจสอบโดยกองบรรณาธิการวารสาร และจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้นๆ ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน พิจารณา โดยไม่เปิดเผยชื่อของผู้เขียนบทความ
- ❖ การยอมรับเรื่องที่จะตีพิมพ์เป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหาหรือความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง

❖ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์ และอาจจะส่งเรื่องคืน
นายังผู้เขียนให้เพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่ แล้วแต่กรณี

❖ หลังจากที่นบทความได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้เขียนจะได้รับวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา^{จำนวน 1 ฉบับ} และบหความ 5 ชุด พร้อมหนังสือรับรองการตีพิมพ์

ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา ห้ามนำข้อความทั้งหมดไปตีพิมพ์ซ้ำ ยกเว้นได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การลงรายการเอกสารอ้างอิง

เพื่อทำการให้ผู้อ่านทราบว่า สารนิเทศที่ใช้ ในการเขียนบทความมาจากการแหล่งใดบ้าง เป็นการให้เกียรติแก่ผู้เขียนสารนิเทศที่ถูกนำมาใช้ในการเขียนรายงานและเพื่อแจ้งให้ผู้อ่านทราบว่าข้อมูลหรือสารนิเทศที่นำมาใช้นั้น มาจากแหล่งข้อมูลใด หากผู้อ่านสนใจจะค้นคว้าเพิ่มเติม จะสามารถหาได้จากที่ได้

การเขียนบรรณานุกรมมีหลายแบบ แบบที่ใช้กันแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา และถูกตัดแปลงมาใช้มากในประเทศไทยได้แก่ แบบ APA (American Psychological Association Style) ซึ่งจะใช้อ้างอิงในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์

การอ้างอิงระบบนาม-ปี หรือ ระบบ APA เป็นการแจ้งแหล่งที่มาของข้อความไว้ในวงเล็บ แทรกอยู่กับเนื้อหาในตำแหน่งที่มีการอ้างอิง ปัจจุบัน ระบบนาม - ปี หรือ ระบบ APA เป็นระบบที่ได้รับความนิยมมาก เพราะสะดวกและประยุกต์เนื้อที่ในการพิมพ์ มีแบบแผนการลงรายการง่ายต่อการศึกษาและปฏิบัติ ข้อสำคัญในการอ้างอิงในระบบนี้ นอกจาก ระบุนามผู้เขียน ปีที่พิมพ์ แล้ว จะต้องระบุหน้าที่อ้างอิงไว้ด้วย

■ การลงรายการผู้แต่งหรือบรรณาธิการ

ผู้แต่งหรือบรรณาธิการ ให้ลงชื่อและนามสกุล ถ้าเป็นชาวต่างประเทศให้ลงนามสกุลก่อน ตามด้วย อักษรตัวแรกของชื่อต้นและชื่อกลาง โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (.) คั่นระหว่างชื่อสกุลกับชื่อต้น เช่น

ไพศาล เหล่าสุวรรณ

Reynold, F. E.

ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 1 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทุกคน คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาคระหว่างชื่อผู้แต่งแต่ละคน และให้ใช้คำว่า “และ” สำหรับภาษาไทย หรือเครื่องหมาย “&” สำหรับภาษาอังกฤษ นำหน้าคนสุดท้าย เช่น

กิญโภุ สาธาร, และสุนทร แก้วลาย

Birbeck, V. P., & Kenneth, A. W.

ถ้าผู้แต่งมีมากกว่า 5 คน ให้ลงรายการคนที่ 1 และตามด้วยคำว่า “และคนอื่นๆ” สำหรับภาษาไทย และ et al. หรือ and others สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

นิรัตน์ จริตรา, และคนอื่นๆ

Douglas, I. et al.

ถ้าหนังสือนั้นมีบรรณาธิการ ให้เขียนชื่อบรรณาธิการแทนผู้แต่ง แล้วเลื่อนคำว่า บก. หรือ Ed. กรณีที่มีบรรณาธิการคนเดียว และ Eds. ในกรณีที่มีบรรณาธิการหลายคน เช่น

ประสิทธิ์ ฤทธาภิรัมย์ (บก.)

Bertton, P. F. (Ed.)

■ การลงรายการปีที่พิมพ์

ให้ลงรายการปีที่พิมพ์เฉพาะตัวเลข อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ ถ้าหนังสือนั้นไม่มีปีที่พิมพ์ ให้ลงรายการด้วยปีลิขสิทธิ์แทน ถ้าไม่มีปีที่พิมพ์ให้เขียน น.ป.ป. สำหรับภาษาไทย หรือ n.d. สำหรับภาษาอังกฤษ

■ การลงรายการชื่อหนังสือ

1. การลงรายการชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ ให้ลงชื่อเรื่องตามที่ปรากฏในหน้าปกใน ชื่อเรื่องภาษาไทย ที่มีชื่อภาษาต่างประเทศกำกับให้ลงรายการเฉพาะชื่อภาษาไทย ถ้าเป็นหนังสือภาษาอังกฤษ การเขียนชื่อหนังสือให้ชื่นด้วยอักษรตัวใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง อักษรตัวแรกของชื่อร่อง(ถ้ามี) และชื่อเฉพาะหรือวิสานานยนาม พิมพ์ตัวหนาหรือขีดเด้นได้ เช่น

การจัดการความรู้

Introduction to knowledge management

Knowledge management: Finance and budget

Writing English

2. การลงรายการเพิ่มเติมสำหรับหนังสือเล่มนั้น เช่น ครั้งที่พิมพ์ หรือเล่มที่ ให้อัญใจวงเล็บหลังชื่อเรื่อง ให้ใช้น้ำพักคละเครื่องหมายวงเล็บปิด เช่น

หลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สีแฝ้นดิน (2 เล่ม).

สารานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (เล่ม 5, น.7-9)

Mass communication (3 rd ed.).

■ การลงสถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์

ให้ระบุชื่อจังหวัดหรือชื่อเมืองที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่กำกับ ถ้าสำนักพิมพ์ตั้งอยู่ในเมือง มากกว่า 1 เมืองให้เลือกเมืองแรก ถ้าไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ให้ลงรายการ น.ป.ท. สำหรับภาษาไทย หรือ n.p. สำหรับภาษาอังกฤษ ส่วนชื่อสำนักพิมพ์ พิมพ์เฉพาะชื่อสำนักพิมพ์ ส่วนคำที่ระบุสถานะของสำนักพิมพ์ เช่น คำว่า สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคำว่า Publishers, Co., Co.Ltd. หรือ Inc. ให้ตัดออก แต่ให้ลงคำว่า โรงพิมพ์ หรือ Books และ Press ไว้ ถ้าไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์ ให้ลงรายการ น.ป.พ. สำหรับภาษาไทย หรือ n.d. สำหรับภาษาอังกฤษ

รูปแบบการลงรายการเอกสารอ้างอิงและการอ้างอิงในเนื้อหา

- หนังสือทั่วไป ในการเขียนบรรณานุกรมของหนังสือ ใช้รูปแบบดังต่อไปนี้
ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

1. หนังสือที่มีผู้แต่งคนเดียว

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ชัคเชสเมเดีย.

การอ้างอิง

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2539, น. 21)

บรรณานุกรม

Alter, S. (2001). **Information systems**: New Jersey : Prentice- Hall.

การอ้างอิง

(Alter, 2001, pp.50-56)

2. หนังสือที่มีผู้แต่ง 2 คน

บรรณานุกรม

รุจิร์ ภู่สาระ, และ จันทรานี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.

การอ้างอิง

(รุจิร์ ภู่สาระ และ จันทรานี สงวนนาม, 2545 น. 3-4)

บรรณานุกรม

Strunk, W., Jr., & White, E. B. (1983). **The elements of style**. (4 th ed.).

New York : Macmillan.

การอ้างอิง

(Strunk, & White, 1983, p. 9)

3. หนังสือที่มีผู้แต่ง 3 คน

บรรณานุกรม

สมศักดิ์ คงเที่ยง, สมาน อัศวภูมิ, และสัมเริง โภชนานาร. (2546). **เทคนิคการบริหารจัดการศึกษาฯใหม่**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

การอ้างอิง

(สมศักดิ์ คงเที่ยง, สมาน อัศวภูมิ, และสัมเริง โภชนานาร, 2546, น.12-17)

บรรณานุกรม

Dyal, J.A., Corning, W. C., & Willows, D. M. (1975). **Readings in psychology :The search for alternatives** (3 rd ed.). New York : McGraw – Hill.

การอ้างอิง

(Dyal, Corning, & Willows, 1975, p.4)

4. หนังสือที่มีผู้แต่งมากกว่า 5 คน

บรรณานุกรม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. (2539). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วิสิทธิ์พัฒนา.

การอ้างอิง

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2539, น.19-23)

บรรณานุกรม

Niush, N. C., Jr., et al. (2003). Religions of the War. New York : St. Martin's.

การอ้างอิง

(Niush et al., 2003, pp.58-75)

5. หนังสือที่จัดทำโดยองค์กรต่างๆ

บรรณานุกรม

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2542). พระราชนิยมญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การอ้างอิง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น.9-45)

บรรณานุกรม

Association for Research in Nervous and Mental Disease. (1996). *The Circulation of the brain : A symposium on brain*. New York : Hafner.

การอ้างอิง

(Association for Research in Nervous and Mental Disease, 1996, pp.3-5)

6. หนังสือที่มีบรรณาธิการ

บรรณานุกรม

Dertouzos, M. L., & Moses, J. (Eds.). (1979). *The computer age : A twenty-year view*. Combridge, MA : MIT Press.

การอ้างอิง

(Dertouzos, & Moses, (Eds.), 1979, pp.2-9)

7. หนังสือที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง

บรรณานุกรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์. น.196

การอ้างอิง

(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, 2546, น.196)

บรรณานุกรม

Webster's new biographical dictionary. (1988). Springfield, MA : Merriam – Webster.

การอ้างอิง

(Webster's new biographical dictionary, 1988, p.98).

■ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

1. หนังสือแปล จะประกอบด้วย

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (แปลจากเรื่องโดยผู้แปล). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

บุชาน, โภนี. (2544). ใช้หัวคิด (แปลจาก Use your head โดย รัษฎา ผลอนันต์). กรุงเทพฯ : ชัชชุข้าว.

การอ้างอิง

(บุชาน, 2544, น.13-30)

บรรณานุกรม

Foucault, M. (1988). *The archaeology of knowledge* (Translated by Arnold M. Smith). London: Tavistock Publications.

การอ้างอิง

(Foucault, 1988, pp.19-28)

2. บทความในหนังสือ หมายถึงข้อเขียนหนึ่งในหนังสือเล่มเดียวกันที่มีผู้เขียนหลายคน มีองค์ประกอบในการเขียนบรรณานุกรมดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อบรรพาธิการ, ชื่อหนังสือ (เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

ประลิทธี ชินการณ์. (2543). สถาปัตยกรรมชินໂປรุกีส. ใน สมหมาย ปันพุทธศิลป์(บก.), รวมบทความเรื่องภูเก็ต (น. 13-16). ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

การอ้างอิง

(ประลิทธี ชินการณ์, 2543, น. 13-16)

บรรณานุกรม

Smylie, M. (1995). Teacher learning in the workplace: Implications for school reform. In T. Guskey & M. Huberman (Eds.), **Professional Development in education: Paradigms and practices** (pp. 92-113). New York: Teachers College Press.

การอ้างอิง

(Smylie, 1995, pp. 92-113)

3. บทความในวรรณ มีรูปแบบในการเขียนบรรณานุกรมดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปี, เดือน วัน). ชื่อบทความ. ในชื่อสารานุกรม (เล่มที่, หน้า)

บุญญา สารศรี. (2545).นโยบายการบริหารจัดหัวด. สารพัฒนา, 2 (4), การอ้างอิง

(บุญญา สารศรี, 2545, น.6-7)

บรรณานุกรม

Simon, A. (2000). Perceptual comparisons through the mind's eye. Cognition, 23, 635-647.

การอ้างอิง

(Simon, 2000, pp. 635-647).

4. บทความในหนังสือพิมพ์ รายการบรรณานุกรมของบทความในหนังสือพิมพ์ คล้ายกับบรรณานุกรมบทความในวรรณ ต่างกันตรงที่ไม่มีการระบุเล่มที่หรือฉบับที่

บรรณานุกรม

สุจิตต์ วงศ์เทศ. (2548, พฤษภาคม 13). วัฒธรรมแಡกค่วน : ภูมิคุ้มกันบ้านท่า 34.

การอ้างอิง

(สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2548, น.34)

บรรณานุกรม

Dirda, M. (2000, January 09). Books : Funny, gossip and easy – go album about the post-war art scene in England and France. Bangkok Post.

การอ้างอิง

(Dirda, 2000, p.3)

5. บทความในสารานุกรม มีรูปแบบดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อสารานุกรม (เล่มที่, หน้า) สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, และนิวัติ เกิดปากแพรก. (2542). มากขุ่ม. ในสารานุกรมไทยภาคใต้ (ล. 17, น. 8402-8406). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัดวนธรรม.

การอ้างอิง

(สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, และนิวัติ เกิดปากแพรก, 2542, น. 8402-8406)

ol.24, pp.

หนึ่งปีรัชญา

จทญปัญหา
ตกรรมสามัญ
อาณาจักร.

i libraries.
te School,

งานที่ผลิต :

รวมศิลป์ป่ากร.

Calif: Visual

การอ้างอิง

(Webster's new biographical dictionary, 1988, p.98).

■ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

1. หนังสือแปล จะประกอบด้วย

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (แปลจากเรื่องโดยผู้แปล). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

บุชาน, โภนี. (2544). ใช้หัวคิด (แปลจาก Use your head โดย รัฐวุฒา ผลอนันต์). กรุงเทพฯ : วัฒนาขาว.

การอ้างอิง

(บุชาน, 2544, น.13-30)

บรรณานุกรม

Foucault, M. (1988). *The archaeology of knowledge* (Translated by Arnold M. Smith). London: Tavistock Publications.

การอ้างอิง

(Foucault, 1988, pp.19-28)

2. บทความในหนังสือ หมายถึงข้อเขียนหนึ่งในหนังสือเล่มเดียวกันที่มีผู้เขียนหลายคน มีองค์ประกอบในการเขียนบรรณานุกรมดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อบรรณาธิการ, ชื่อหนังสือ (เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

ประสิทธิ์ ชินกarn. (2543). สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุเกส ใน สมหมาย ปืนพูธศิลป์(บก.), รวมบทความเรื่องภูเก็ต (น. 13-16). ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

การอ้างอิง

(ประสิทธิ์ ชินกarn, 2543, น. 13-16)

บรรณานุกรม

Smylie, M. (1995). Teacher learning in the workplace: Implications for school reform. In T. Guskey & M. Huberman (Eds.), **Professional Development in education: Paradigms and practices** (pp. 92-113). New York: Teachers College Press.

การอ้างอิง

(Smylie, 1995, pp. 92-113)

3. บทความในวรรณสาร มีรูปแบบในการเขียนบรรณานุกรมดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปี, เดือน วัน). ชื่อบทความ. ในชื่อวรรณสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า
บรรณานุกรม

บุญญา مارศรี. (2545). นโยบายการบริหารจัดหัวด. วารสารพัฒนา, 2 (4), 6-7.
การอ้างอิง

(บุญญา марศรี, 2545, น.6-7)

บรรณานุกรม

Simon, A. (2000). Perceptual comparisons through the mind's eye. *Memory & Cognition*, 28, 635-647.

การอ้างอิง

(Simon, 2000, pp. 635-647).

4. บทความในหนังสือพิมพ์ รายการบรรณานุกรมของบทความในหนังสือพิมพ์ คล้ายกับการลงรายการ
บรรณานุกรมบทความในวรรณสาร ต่างกันตรงที่ไม่มีการระบุเล่มที่หรือฉบับที่

บรรณานุกรม

สุจิตต์ วงศ์เทศ. (2548, พฤษภาคม 13). วัฒนธรรมแฟกเดตชัน : ภูมิคุ้มกันนักพร่อง. นิตยสาร,
หน้า 34.

การอ้างอิง

(สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2548, น.34)

บรรณานุกรม

Dirda, M. (2000, January 09). Books : Funny, gossip and easy – going : A family
album about the post-war art scene in England and France. *Bangkok Post*, p. 3.
การอ้างอิง

(Dirda, 2000, p.3)

5. บทความในสารานุกรม มีรูปแบบดังนี้

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อสารานุกรม (เล่มที่, หน้า). สถานที่พิมพ์:
สำนักพิมพ์.

บรรณานุกรม

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, และนิวัติ เกิดปากแพรก. (2542). หมายเหตุ. ในสารานุกรมวัฒนธรรม
ไทยภาคใต้ (ล. 17, น. 8402-8406). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคาร
ไทยพาณิชย์.

การอ้างอิง

(สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, และนิวัติ เกิดปากแพรก, 2542, น. 8402-8406)

บรรณานุกรม

Sturgeon,T. (1995). Science fiction. In *The Encyclopedia Americana*. (Vol.24, pp. 390- 392). Danbury, CT: Grolier.

การอ้างอิง

(Sturgeon, 1995, Vol.24, pp. 390-392)

6. วิทยานิพนธ์

ผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย, ชื่อคณะ, ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.

บรรณานุกรม

เจษฎ์สุดา จันทร์อุ่ยม. (2542). การศึกษาความสามารถและกลวิธีในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การอ้างอิง

(เจษฎ์สุดา จันทร์อุ่ยม, 2542 น.12)

บรรณานุกรม

Ruppha Devahuti. (1975). *Use of computer in serials control in Thai libraries*. Unpublished master's thesis, Chulalongkorn University, Graduate School, Department of library Science.

การอ้างอิง

(Ruppha Devahuti, 1975, pp.99-102)

7. โสตทัศนวัสดุ

ชื่อผู้จัดทำ (หน้าที่). (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง [ประเภทของโสตทัศนวัสดุ]. สถานที่ผลิต : หน่วยงานที่เผยแพร่.

บรรณานุกรม

สมเกียรติ อ่อนวิมล (ผู้บรรยาย). (2548). ทางสายไหม. [CD]. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.

การอ้างอิง

(สมเกียรติ อ่อนวิมล (ผู้บรรยาย), 2548)

บรรณานุกรม

Mihalyi, L. J. (1975). *Landscape of Zambia*. [slides]. Santa Barbara, Calif: Visual Education.

การอ้างอิง

(Mihalyi, 1975)

บรรณานุกรม

Understanding AIDS. (1997). [Video]. Philadelphia: Health Care Media.
การอ้างอิง
(Understanding AIDS, 1997)

8. บทคัดย่อใน CD-ROM (Abstract on CD-ROM)

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่จัดทำ) ชื่อของซีดีรอม [CD-ROM]. ชื่อของ file : หมายเลขอของรายการ.
บรรณานุกรม

Bower, D.L. (1993). Employee assistant program's supervisory referrals :
Characteristics of referring and nonreferring supervisors. [CD-ROM]. Abstact
from : ProQuest File : Dissertation Abstracts Item : 9315947

การอ้างอิง

(Bower, 1993)

9. บทความในอินเทอร์เน็ต มีส่วนประกอบที่ต้องลงรายการบรรณานุกรมดังนี้

ชื่อผู้แต่ง. ชื่อบทความ. ชื่อเรื่อง. สืบค้นหรือ Retrieved เดือน วัน ปี, จากหรือ from: ชื่อ URL
(วัน เดือน ปี) ชื่อ URL (วันเดือนปี)

บรรณานุกรม

ธัญญา ศิริรัตน์ธัญโชค. (2547, 14 กรกฎาคม). วังจันทร์วิจารณ์: การบ้านชีวิต. สยามรัฐ.
สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2550, จาก: <http://www.siamrath.co.th/Education.asp>

การอ้างอิง

(ธัญญา ศิริรัตน์ธัญโชค, 2547)

บรรณานุกรม

Burka, L. P. (1993). A hypertext history of multi-user dimension. MUD
History.Retrieved August 2, 1996, from: <http://www.utopia.com/talent/lpb/muddex/essay>

การอ้างอิง

(Burka, 1993)

**แบบฟอร์มการส่งบทความวิชาการ / บทความวิจัย
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ**

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

1. ช้าพเจ้า (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
ตำแหน่งทางวิชาการ.....
3. ชื่อบนทความ
(ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
4. ชื่อผู้เขียนร่วม
 - 4.1 (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
 - 4.2 (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
 - 4.3 (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....
5. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก
(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

โทรศัพท์..... E-mail.....

ช้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และยินยอมว่าบทความที่ตีพิมพ์ลงใน
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ส่งบทความวิชาการ/บทความวิจัย

ลงชื่อ.....
(.....)

หัวหน้าหน่วยงาน

กรุณารอกรหัสอักษรที่เป็นจริงและสมบูรณ์ที่สุด เพื่อความสะดวกในการประสานงานและการตีพิมพ์บทความ

